

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

**Finanční úspěšnost podniků poskytujících účetní,
auditorské služby a daňové poradenství**

**Financial success of companies providing
accounting, auditing and tax advisory services**

Bc. Andrea Matějková

Plzeň 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Finanční úspěšnost podniků poskytujících účetní, auditorské služby a daňové poradenství“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 22.4.2024

v. r. *Andrea Matějková*

Zásady pro vypracování práce

1. Zpracujte úvod do problematiky poskytování účetních/auditorských služeb a daňového poradenství, definujte cíl a vhodné metody řešení.
2. Charakterizujte způsoby poskytování účetních/auditorských služeb a daňového poradenství, vysvětlete pojmosloví související s finanční úspěšností podniků.
3. V rámci zvoleného segmentu národního hospodářství analyzujte finanční úspěšnost podniků v časové řadě, proveďte komparativní studii mezi podniky různé velikosti.
4. Shrňte problematiku finanční úspěšnosti podniků poskytujících vybrané druhy služeb a vypracujte závěr.

Studijní program

Podniková ekonomika a management

Poděkování

Tímto bych především ráda poděkovala paní doc. Ing. Janě Hinke, Ph. D., vedoucí této diplomové práce, za odborné vedení práce, cenné rady, připomínky a čas, který mi věnovala při jejím zpracování.

Dále bych poděkovala touto cestou své rodině a přátelům za psychickou podporu po celou dobu mého studia.

Obsah

Úvod	8
1 Cíl a metodika práce.....	9
2 Charakteristika poskytování účetních/auditorských služeb a daňového poradenství.....	13
2.1 Charakteristika účetnictví	13
2.1.1 Účetnictví v plném rozsahu	17
2.1.2 Účetní služby	19
2.1.3 Komora certifikovaných účetních.....	20
2.2 Charakteristika daní	21
2.2.1 Daňové poradenství	22
2.2.2 Charakteristika daňového poradce.....	23
2.2.3 Komora daňových poradců.....	24
2.2.4 Kvalifikační zkoušky	27
2.3 Charakteristika auditu	28
2.3.1 Auditorské služby	31
2.3.2 Charakteristika profese auditora	32
2.3.3 Komora auditorů	33
2.3.4 Auditorská zkouška.....	34
3 Finanční úspěšnost podniku.....	37
3.1 Vybrané ukazatele finanční úspěšnosti.....	40
3.1.1 Bilanční pravidla.....	40
3.1.2 Zisk	41
3.1.3 Nejpoužívanější kategorie zisku	42
3.1.4 Čistý pracovní kapitál	42
3.1.5 Ukazatele rentability	42

3.1.6	Ukazatele aktivity	44
3.1.7	Ukazatele likvidity	46
4	Analýza vybraného segmentu	47
4.1	Analýza kategorie extra velkých společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu	47
4.2	Analýza kategorie velkých společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu	50
4.3	Analýza kategorie středních společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu	53
4.4	Analýza kategorie malých společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu	57
4.5	Komparace výsledků velikostních kategorií	60
5	Analýza finanční úspěšnosti podniků vybraného segmentu	61
5.1	Zlaté bilanční pravidlo	61
5.2	Ukazatele vycházející z tržeb	63
5.2.1	Hrubá marže	63
5.2.2	Hrubá marže včetně provozních nákladů	64
5.2.3	Rentabilita tržeb	65
5.2.4	Nákladovost	67
5.3	Ukazatele vycházející z majetku	68
5.3.1	Rentabilita aktiv	68
5.3.2	Rentabilita vlastního kapitálu	70
5.3.3	Regresní funkce rentability vlastního kapitálu	70
5.4	Ukazatele aktivity	73
5.4.1	Obrat aktiv	73
5.4.2	Regresní funkce obratu aktiv	74
5.5	Ukazatele likvidity	77

5.5.1	Běžná likvidita	78
5.5.2	Regresní funkce běžné likvidity	79
5.5.3	Hotovostní likvidita	81
5.6	Výsledek hospodaření za běžné účetní období	82
6	Shrnutí finančních výsledků	85
6.1	Analýza ekonomických ukazatelů	85
6.2	Hospodářský výsledek	86
6.3	Souhrnné hodnocení	87
	Závěr	88
	Seznam použitých zdrojů	89
	Seznam tabulek	94
	Seznam obrázků	96
	Seznam grafů	97
	Seznam příloh	98
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Současný charakter podnikatelského prostředí vyžaduje splnění několika náročných požadavků v oblasti poskytování účetních, auditorských služeb a daňového poradenství. Tyto požadavky si vyžadují nejen odborné vzdělání, ale také schopnost rychle reagovat na měnící se podmínky a regulaci v rámci právního prostředí. Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku těchto klíčových oblastí, charakteristiku a finanční úspěšnost poskytování účetních, auditorských služeb a daňového poradenství.

Finanční úspěšnost podniků poskytujících účetní, auditorské služby a daňové poradenství je téma, kterému je v dnešní době věnována zvýšená pozornost. Tyto společnosti, hrající klíčovou roli ve finančním a ekonomickém ekosystému, nejenže zajišťují správné vedení účetnictví a auditu, ale také poskytují odborné poradenství ohledně daní a dalších finančních otázek. Jejich úspěšnost a stabilita přímo ovlivňují finanční zdraví a důvěryhodnost podniků, které se na ně spoléhají.

V obecném úvodu této problematiky je důležité pochopit význam těchto profesionálních služeb v kontextu podnikatelského prostředí. Poradenské společnosti nejenom zajišťují dodržování finančních předpisů a standardů, ale také pomáhají podnikům plánovat, spravovat a monitorovat své finanční aktivity a rizika. Díky nim podniky získávají důvěru investorů, věřitelů a daňových úřadů.

V době neustálých změn v legislativě, technologickém pokroku a globalizaci trhů je klíčové neustále aktualizovat a zdokonalovat finanční procesy a postupy. Zvláště v oblasti účetnictví, auditu a daňového poradenství je nezbytné sledovat nové trendy, přizpůsobovat se změnám a aplikovat moderní přístupy a technologie. Kvalifikační práce v této oblasti může přinést nové poznatky a přispět k efektivnějšímu fungování těchto klíčových oblastí podnikání.

1 Cíl a metodika práce

V následující části kapitoly bude představen hlavní cíl diplomové práce a její metodika.

Cíl

Hlavním cílem této diplomové práce je identifikovat klíčové faktory úspěšnosti podniků, které se zaměřují na poskytování účetních, auditorských služeb a daňového poradenství. Práce bude zaměřena na identifikaci klíčových faktorů, které ovlivňují právě vznikající úspěšnost zvolených podniků v daném segmentu. Cílem je charakterizovat finanční úspěšnost podniků zvoleného segmentu, identifikovat, zda se liší u velikostní úrovně těchto podniků, identifikovat výkyvy v předem stanovené časové řadě a určit klíčové faktory, které ovlivňují finanční výkonnost. Za účelem splnění hlavního cíle práce byly stanoveny dílčí cíle:

- vysvětlit teoretických poznatků související s poskytováním účetních, auditorských služeb a daňového poradenství,
- shrnout teoretických pojmů souvisejících s finanční úspěšností,
- posoudit finanční úspěšnosti vybraných podniků v časové řadě,
- zjistit jaké velikosti podniků jsou výkonnější, na základě výsledků finanční úspěšnosti v časové řadě,
- závěrečně shrnout výsledky podniků v daném odvětví.

Metodika práce

Diplomová práce se bude dělit na dvě části, a to na teoretickou a praktickou část. V rámci teoretické části bude provedena literární rešerše pomocí komparace tuzemských a zahraničních literárních zdrojů, článků a legislativních norem, které jsou k tématu práce relevantní a dostupné. Veškeré zahraniční zdroje jsou překládány vlastními slovy autorky.

Praktická část se bude zaměřovat na konkrétní vybrané podniky, které jsou součástí sledovaného odvětví od roku 2018 do roku 2022 a bude zde využita analýza časových řad a některé statistické hodnoty, jako je například průměr, medián a u vybraných ukazatelů bude provedena regresní analýza. Regresní analýza byla využita u vybraných jednotlivých ukazatelů a dále znázorňovala kvalitu a typ vybrané trendové funkce. Příslušná funkce následovně vyobrazovala příslušný budoucí trend na další dvě následující období 2023 a 2024. Tyto hodnoty mají význam pro celkové porozumění celého datového souboru a pro jeho zjednodušení. Data zahrnují pouze jednorocní

období, nejsou v nich sezónní vlivy, a proto není nutné provádět očištění dat. Zároveň data na sebe nejsou navzájem závislá a nevzniká mezi vybranými ukazateli žádná korelace. Konkrétně se jedná o časové řady peněžních ukazatelů s ročním opakováním.

Klasifikace odvětví

Sledované odvětví je v rámci CZ-NACE označované jako M6920, kde písmeno M znázorňuje profesní, vědecké a technické činnosti. Podrobněji se tento oddíl zaměřuje na hájení zájmů jedné strany vůči druhé, prostřednictvím poradenství a zastupování klientů v občanských a trestních věcech a pracovně právních sporech. Následné číslo 69 znázorňuje právní a účetnické činnosti a 69.2 konkrétní zmíněné odvětví účetní, a auditorské činnosti, daňové poradenství. (Český statistický úřad, n. d.)

Toto odvětví v klasifikaci ekonomických činností zahrnuje:

- zaznamenávání obchodních transakcí z obchodů nebo jiných aktivit,
- přípravu nebo audit finančních účtů (auditorské činnosti),
- kontrolu účetní evidence a potvrzení jejího řádného vedení,
- přípravu daňových přiznání pro soukromé osoby a podniky,
- poradenství a zastupování klientů před daňovými úřady. (Český statistický úřad, n. d.)

Data pro tuto část budou získávána především z volně dostupných elektronických zdrojů a dat získaná pomocí informačního zdroje Orbis společnosti Moody's Analytics Company. Získaná data budou uzpůsobena pro následující zpracování a získání důležitých informací o podnicích, které budou dále mezi sebou porovnány.

Praktická část této diplomové práce se bude zabývat ekonomickým odvětvím společností, které se zaměřují na poskytování účetní, auditorské služby a daňové poradenství. V rámci celkové ekonomiky představuje toto odvětví klíčový segment, který hraje velmi důležitou roli v transparentnosti účetních výkazů, řádném hospodaření podniku a dodržování daňové legislativy stanovené zemí, ve které se podnik nachází. Toto odvětví na území ČR, dle posledních údajů v roce 2021 tvořilo 205 418 aktivních podniků. Co se týče exportu dat z České statistického úřadu (ČSÚ) a zadaných požadovaných parametrů (CZ-NACE), bylo vybráno 68 154 záznamů. V rámci celkového odvětví dle ČSÚ ve 4. čtvrtletí roku 2023 tržby vzrostly o 3 %. Ke konci čtvrtého čtvrtletí roku 2023 se činnost účetních poradců, vedení účetnictví a správy daňových evidencí podílí na celkovém počtu 80 602 živností. (ČSÚ, 2024; Živnostenský úřad, 2024)

Pro potřebu této diplomové práce bylo vybráno toto odvětví především kvůli důležitým aspektům, které toto odvětví ovlivňují. Ty budou následně blíže specifikovány. Prvním faktorem tohoto odvětví je vysoká profesní odbornost, která je velmi důležitá pro vykonávání těchto služeb svým zákazníkům. Dalším důležitým aspektem při charakteristice je pestrost služeb, které společnosti nebo fyzické osoby poskytují svým klientům. Mezi tyto služby se řadí především vedení účetnictví, audit finančních výkazů, daňové poradenství, kontrolu interních procesů, podpora při důležitých účetních či daňových otázkách klienta a další. Jedním z nejdůležitějších očekávání klienta od společností a fyzických osob v tomto odvětví transparentnost a důvěra k nim. Jelikož bez těchto dvou aspektů by spolu nemohli tyto dvě strany pracovat.

Klasifikace velikosti společnosti

V České republice je klasifikace velikosti společností odlišná od klasifikace společností v informačním systému Orbis společnosti Moody's Analytics Company. V následující kapitole bude tato klasifikace popsána.

Tabulka 1 Kategorizace účetních jednotek

Účetní jednotka	Celková hodnota aktiv	Roční úhrn čistý obrát	Průměrný počet zaměstnanců
Malá	x	x	x
Střední	nad 2 mil. EUR	nad 1 mil. EUR	nad 15
Velká	nad 20 mil. EUR	nad 10 mil. EUR	nad 150
Extra velká	nad 200 mil. EUR	nad 100 mil. EUR	nad 1000

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V tabulce výše je uvedena klasifikace společností podle informačního systému Orbis společnosti Moody's Analytics Company, která je uveřejněna na jejich webových stránkách. V kategorii malých společností nejsou specifikovány požadavky, jelikož pokud společnosti nesplňují kritéria pro zařazení do jiných kategorií, automaticky jsou klasifikovány jako malé společnosti. Tato klasifikace byla dále využita v praktické části této práce. Pro lepší představu je v této metodice zahrnuta také kategorizace převedená na měnu české koruny, kdy k 1.1.2024 dle České národní banky byl zvolený kurz 24,725 Kč/EUR.

Tabulka 2 Kategorizace účetních jednotek

Účetní jednotka	Celková hodnota aktiv	Roční úhrn čistý obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Malá	x	x	x
Střední	nad 49,45 mil. Kč	nad 24,725 mil. Kč	nad 15
Velká	nad 494,5 mil. Kč	nad 247,25 mil. Kč	nad 150
Extra velká	nad 4 945 mil. Kč	nad 2 472,5 mil. Kč	nad 1000

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Z tabulky výše je zřejmé, že společnosti, které v české klasifikaci spadají do kategorie mikro společností a části malých společností, se v klasifikaci z Orbisu zařazují do kategorie malých společností, pokud jejich hodnota celkových aktiv nepřesahuje zhruba 50 mil. Kč. Do kategorie středních společností se v klasifikaci z Orbisu zařazují společnosti s hodnotou celkových aktiv přibližně do 500 mil Kč. Na druhou stranu, v české klasifikaci jsou malé společnosti definovány jako ty, jejichž celková hodnota aktiv nepřesahuje 100 mil Kč. U středních společností je tato hranice stanovena na 250 mil. Kč a nad touto hodnotou jsou zařazeny do kategorie velkých společností. Kategorie velkých společností v klasifikaci z Orbisu se zařazují společnosti až s hodnotou celkových aktiv přibližně do 5000 mil. Kč. Společnosti, jejichž hodnota překračuje tuto hranici, jsou zařazeny do kategorie extra velkých společností. V praktické části této práce se bude dále pracovat s kategorizací účetních jednotek dle klasifikace Orbisu.

2 Charakteristika poskytování účetních/auditorských služeb a daňového poradenství

V následující části této práce dojde k charakterizování dané problematiky společností, které poskytují účetní, auditorské služby a daňové poradenství ostatním společnostem za dohodnutou úplatu mezi oběma stranami.

2.1 Charakteristika účetnictví

Definice účetnictví existuje mnoho, Müllerová a Šindelář účetnictví charakterizují jako „uspořádaně vedené záznamy o hospodářských jevech, k nimž došlo ve sledovaném subjektu (účetní jednotce) a které jsou zároveň informací o jeho majetku, zdrojích jeho financování, výsledku hospodaření a finanční situaci“ (Müllerová & Šindelář, 2016, s. 49).

Americký institut certifikovaných účetních (AICPA) zveřejnila definici účetnictví jako „umění zaznamenávat, třídit a shrnovat významným způsobem peněžní transakce a události, které mají alespoň částečně finanční charakter a dokáže interpretovat jejich výsledky“ (Tamplin, 2023).

Účetnictví má dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví povinnost vést každá účetní jednotka, která splní alespoň jednu podmínku z níže uvedených, které ve své publikaci zmiňuje (Vlčková, 2020, s. 13):

- „právní osoby, které mají na území ČR sídlo,
- zahraniční osoby, které na území ČR provozují podnikatelskou činnost,
- organizační složky státu,
- fyzické osoby, které jsou zapsáni v obchodním rejstříku,
- fyzické osoby, které jsou podnikajícími osobami a jejich obrat přesáhl za předchozích po sobě jdoucích 12 měsíců hodnotu dle zákona o dani z přidané hodnoty 25 mil. Kč,
- fyzické osoby, které se účetnictví rozhodli vést dobrovolně,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikajícími osobami a zároveň jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity,
- fyzické osoby, kterým ukládá vést účetnictví zvláštní předpis“.

Cílem účetnictví je snaha o zobrazení ekonomických jevů, které v daném podniku probíhají v rámci jeho řízení i pro jeho účely. Všechny získané informace musí být srozumitelné a přesné, aby podávaly věrný a pravdivý obraz o ekonomických jevech. (Novotný, 2007)

„Účetní jednotky (ÚJ) jsou povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů:

- Účetnictví je **správné**, jestliže ÚJ se řídí právními předpisy a neobchází jejich účel.
- Účetnictví je **úplné**, jestliže ÚJ zaúčtovala v účetním období všechny účetní operace, sestavila účetní závěrku, popřípadě výroční zprávu a zveřejnila všechny potřebné informace.
- Účetnictví je **průkazné**, jestliže ÚJ dokáže prokázat účetní záznam se skutečným a provede inventarizaci.
- Účetnictví je **srozumitelné**, jestliže ÚJ dokáže spolehlivě určit obsah účetních případů.
- Účetnictví je **vedeno způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů**, jestliže je ÚJ schopna splnit povinnosti spojené s jejich úschovou a zpracováním dle zákona o účetnictví (Šteker & Otrusinová, 2021, s. 19).“

Zásadu účetní jednotky definují Skálová & Suková (2023, s. 15) jako „Jednotku, která spočívá ve vymezení ekonomického celku, za který je účetnictví vedeno, k němuž se vztahují účetní operace a sestavené účetní výkazy. Samotný pojem účetní jednotka definuje zákon o účetnictví“.

Každá účetní jednotka se dle zákona č. 563/1991 o účetnictví (dále jen zákon o účetnictví) musí kategorizovat dle určitých pravidel. Po splnění alespoň dvou kritérií ze tří má povinnost účetní jednotka mít účetní závěrku ověřenou auditorem:

- celková hodnota aktiv (tzv. úhrn aktiv zjištěný z rozvahy),
- roční úhrn čistého obratu (tzv. čistý účetní obrat z výkazu zisku a ztráty),
- průměrného počtu zaměstnanců (tzv. přepočítaný průměrný počet zaměstnanců dle metodiky ČSÚ).

Kategorizace umožňuje účetním jednotkám lépe se přizpůsobit povinnostem při vykazování a vydávání informací z účetnictví. (Skálová & Suková, 2023)

Následující tabulka vyobrazuje jednotlivá kritéria pro kategorizaci účetních jednotek.

Tabulka 3 Kategorizace účetních jednotek

Účetní jednotka	Celková hodnota aktiv	Roční úhrn čistý obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	do 9 mil. Kč	do 18 mil. Kč	do 10
Malá	do 100 mil. Kč	do 200 mil. Kč	do 50
Střední	do 250 mil. Kč	do 1 000 mil. Kč	do 250
Velká	nad 250 mil. Kč	nad 1 000 mil. Kč	nad 250

Zdroj: Jake-James (2023), Vlastní zpracování

Mezi uživatele účetních dat se jich řadí mnoho, lze je rozdělit do tří základních skupin, a to na **interní uživatele** (zevnitř podniku), **externí uživatele** (zvenku podniku) a **státní orgány**. Všechny skupiny mají různé požadavky na informace, které chtějí získat z účetních dat. Za interní uživatele považovat především řídicí pracovníky. Za externí uživatele považovat zákazníky, věřitele, zaměstnance, konkurenci a vlastníci. Státními orgány jsou například finanční úřad, Český statistický úřad, okresní správa sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny. (Dvořáková & Červený, 2011; Vlčková, 2020)

Finanční účetnictví sděluje informace o podniku nebo jiném typu organizace, aby jednotlivci neboli externí uživatelé mohli posoudit její finanční zdraví a její budoucí vyhlídky. Žádné slovo není pro finanční účetnictví výstižnější než „informace“. Ať už se jedná o shromažďování peněžních informací o konkrétním podniku, uvádění těchto informací do tvaru určeného k lepší komunikaci nebo o analýzu předávaných informací. Finanční účetnictví je s informacemi silně provázáno a poskytuje pravidla a strukturu pro předávání finančních informací o podnicích, aby bylo maximálně přehledné a srozumitelné. (Hoyle & Skender, 2012)

Manažerské účetnictví oproti finančnímu účetnictví sděluje informace v prostředí podniku a zahrnuje identifikaci, shromažďování, třídění, odhadování a analyzování nákladů, výkonů a dalších informací za účelem včasného rozhodování. Časový odkaz je na rozhodnutí, která mají plánovat a řídit budoucnost prostřednictvím rozpočtů, prognóz a odhadů. (Webster, 2004)

Tabulka 4 Vztah finančního a manažerského účetnictví

Manažerské účetnictví	Finanční účetnictví
Analytické informace o podniku	Preferujete stabilní vývoj v čase
Specifické informace potřebné pro řízení	Nutnost dodržovat zákony, pravidla, metody, normy
Analýza předem stanovených hodnot se skutečným stavem	Seskupené (syntetické informace)
Informace včasné, s minimálním časovým zpožděním	Výsledky jsou dosažené v minulosti, nepředstavují současnou situaci
Utajované informace	Informace jsou vykazovány jednou ročně a jsou veřejně dostupné

Zdroj: Vlčková (2020), Vlastní zpracování

V České republice existují dva typy vedení finanční evidence o činnosti podniku, kterými jsou:

Daňová evidence – která je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu (dále zákon o daních z příjmů). Daňová evidence je pro účely daní z příjmů chápána jako systematický záznam, který slouží především k určení základu daně, ze kterého se dále vypočítá daň z příjmů. Evidence obsahuje záznamy o:

- příjmech a výdajích, které jsou strukturovány tak, aby umožnily výpočet základu daně,
- majetku a dlužích (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 7b).

Daňová evidence je takzvanou obdobou jednoduchého účetnictví, není však tak administrativně náročná jako daňová evidence. Zachycuje totiž pouze peněžní toky, které souvisejí bezprostředně s podnikáním podnikatele či firmy za příslušné období (Dušek & Sedláček, 2023).

Účetnictví – které je upraveno zákonem o účetnictví, jak už bylo výše zmíněno, povinnost vedení účetnictví je zmíněno výše této kapitoly. V rámci vedení účetnictví zákon rozlišuje dva způsoby vedení, a to v plném rozsahu nebo ve zjednodušeném rozsahu (Vlčková, 2020).

2.1.1 Účetnictví v plném rozsahu

V rámci účetnictví jsme se mohli setkat s pojmy účetnictví a jednoduché účetnictví. Nový zákon o účetnictví, který má být v platnost od roku 2025 tyto dva pojmy rozlišuje na akruální a hotovostní účetnictví, které mají předchozí pojmy nahradit (Martínková, 2023; Sobotková, 2023).

V podvojném účetnictví neboli akruálním účetnictví se účetní závěrka skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přílohy. Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu mají povinnost vypracovat účetní jednotky, které jsou roztríděny dle kategorizace mezi střední a velké společnosti. Veškeré účetní výkazy jsou mezi sebou vzájemně provázány. (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 18; Srpová a kol., 2020)

Účetní závěrka je písemný záznam, který zachycuje obchodní činnost a finanční výsledky společnosti. Účetní výkazy jsou často kontrolovány státními orgány, účetními, firmami atd., aby byla zajištěna jejich správnost a pro daňové, finanční nebo investiční účely. (Matthew, 2020)

Rozvaha

Rozvaha podniku je účetní výkaz, který se dělí na dvě části, a to na aktiva a pasiva. Aktiva zachycují na stav majetku k určitému datu a pasiva zdroje jejich krytí. V tomto výkazu platí bilanční pravidlo neboli rovnice, kdy se aktiva rovnají pasivum. Složky aktiv jsou seřazeny od nejméně likvidní po nejvíce likvidní položky a jsou seřazeny dle velkých latinských písmen, v pořadí A. – Pohledávky za upsaný základní kapitál, B. – stálá aktiva, C. – oběžná aktiva a D. – Časové rozlišení aktiv. Pasiva jsou rozděleny v pořadí A. – Vlastní kapitál, B. + C. – Cizí zdroje, které se skládají z rezerv a závazků a D. – časové rozlišení. (Srpová a kol., 2020; Vlčková, 2020)

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je účetní výkaz, který zobrazuje údaje o efektivnosti činnosti podniku, kterými jsou náklady a výnosy. Tento výkaz lze sestavit ve dvou provedeních, a to v druhovém nebo účelovém provedení. Složky nákladů a výnosů se ve výkazu zisku a ztráty vzájemně prolínají a jsou seřazeny dle velkých latinských písmen a římských čísel, kde náklady jsou znázorněny písmeny a výnosy číslicí. Celý výkaz je rozřazen do pěti částí, kde se zjišťuje provozní výsledek hospodaření, finanční výsledek

hospodaření, výsledek hospodaření před zdaněním, výsledek hospodaření po zdanění a výsledek hospodaření za účetní období. (Vlčková, 2020)

Příloha

V příloze účetní závěrky jsou blíže popsány a doplněny informace, které byly zmíněné v rozvaze nebo ve výkazu zisku a ztráty. Hlavním cílem výkazu je, aby každý nezávislý uživatel porozuměl všem účetním informacím a vytvořil si objektivní názor na samotné podnikání účetní jednotky. Příloha se od rozvahy a výkazu zisku a ztráty odlišuje především tím, že nemá přesně danou strukturu, ale pouze obsah informací, které musí obsahovat následující údaje: základní informace o účetní jednotce dle zákona o účetnictví (název obchodní firmy, rozvahový den apod.), informace o použitých obecných účetních zásadách a použitých účetních metodách s vlivem na majetek, závazky, finanční situaci a výsledek hospodaření, informace o použité oceňovací základně při ocenění reálnou hodnotou, informace o výši vztahů závazků a pohledávek, informace o výši záloh, zápůjček a úvěrů, informaci o výši a povaze výnosů a nákladů, informaci o průměrném počtu zaměstnanců, informace o účetní jednotce, která sestavuje konsolidovanou účetní jednotku, informace o cenných papírech, informace o návrhu rozdělení zisku, informace o odložené dani a dalších. (Skálová & Suková, 2023; Šteker & Otrusinová, 2021)

Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích jinak se také nazývá cash flow, podává informace o stavu peněžních prostředků na začátku účetního období a na konci účetního období. Výkaz je velmi důležitou doplňkovou informací pro výkaz zisku a ztráty, jelikož výsledný zisk nebo ztráta nemusí jasně znamenat dostatek či nedostatek peněžních prostředků na účtech či v pokladně. Přehled obsahuje následující tři části, kterými jsou peněžní toky z provozní činnosti, peněžní toky z investiční činnosti a peněžní toky z finanční činnosti. Přehled lze vypočítat dvěma způsoby, a to přímou a nepřímou metodou. U přehledu z provozní činnosti lze využít oba způsoby u dvou zbývajících částí lze využít pouze metodu přímou. Všechny potřebné informace k výpočtu, lze čerpat především z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a účtů z hlavní knihy. (Müllerová & Šindelář, 2016)

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu účetní jednotky udává informativní přehled o změnách vlastního kapitálu, které nastaly během účetního období. Tento přehled je stejně jako příloha zákonem doporučená, ale není přímo definována. Doporučuje se tento

přehled sestavovat v tabulce pro lepší přehlednost. Položky v přehledu jsou označeny velkými písmeny a římskými číslicemi stejně jako v rozvaze. Obsažené položky by měly kopírovat položky, které jsou uvedené v rozvaze. Přehled by měl obsahovat obzvlášť položky A.I. Základní kapitál, A.II. Kapitálové fondy, A.III. Fondy ze zisku, A.IV. Výsledek hospodaření minulých let, A.V. Výsledek hospodaření běžného období a A.VI. Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku. Některé položky z přehledu mohou být vzájemně agregovány při samotné nevýznamnosti položek, ty však dále musí být blíže popsány v příloze. Tento přehled podává klíčové informace vlastníkům, investorům a zainteresovaným stranám, jak se kapitál účetní jednotky mění v čase pro budoucí finanční analýzu podniku. (Skálová & Suková, 2023)

2.1.2 Účetní služby

Účetní služby mohou obvykle poskytovat kvalifikovaní odborníci v oblasti účetnictví. Ty lze provádět různými způsoby. Prvním způsobem poskytování účetních služeb je být zaměstnancem v konkrétní firmě a vykonávat účetní práci interně. Další možností je zaměstnat se v specializované účetní firmě nebo kanceláři a poskytovat účetní služby externě různým společnostem. Alternativně může být jednotlivec samostatným podnikatelem v oboru účetnictví a poskytovat účetní služby na základě živnostenského oprávnění. Hlavními podmínkami založení účetní živnosti jsou definovány na webové stránce „Jak se stát samostatnou účetní“ (n. d.):

- plná svéprávnost – (nad 18 let),
- bezúhonnost – (trestní rejstřík),
- vzdělání a délka praxe,
  - o vysokoškolské vzdělání a 3 roky praxe v oboru,
  - o vyšší odborné vzdělání a 5 let praxe v oboru,
  - o střední vzdělání s maturitní zkouškou a 5 let praxe v oboru,
  - o osvědčení o rekvalifikaci v této oblasti a 5 let praxe v oboru.

Odborný garant (zástupce) – osoba, která je v oblasti účetnictví kvalifikována a může provádět účetní živnost. Odborný garant se může za nekvalifikovanou osobu zaručit do doby, než docílí požadované praxe. Dohlíží, kontroluje a dává zpětnou vazbu nekvalifikované osobě. („Jak se stát samostatnou účetní“, n. d.)

2.1.3 Komora certifikovaných účetních

V České republice existuje komora certifikovaných účetních (dále jen KCÚ), která byla založena v roce 1999 a jedná se o organizaci s mnoholetou tradicí, která sdružuje odborníky v účetní praxi. KCÚ představuje důležitý pilíř pro všechny pracovníky, kteří se zabývají účetnictvím a snaží se všem zajistit jistotu odbornosti a poskytovat kvalitní služby svých členů. Hlavní cíl KCÚ je usilovně přispívat k dalšímu posilování a zdokonalování úrovně a prestiže v oblasti účetní profese. V rámci certifikace mohou zájemci absolvovat dva stupně certifikace, které jim svaz nabízí. První stupeň je stupeň, který se nazývá certifikovaný účetní, při požadavku středoškolského vzdělání. Tento stupeň je vhodný především pro samotné účetní, hlavní účetní, vedoucí účetních oddělení, ekonomy, a finanční ředitele. Podmínkou získání certifikátu je dosažení praxe (2 roky řízené praxe a 4 roky praxe) a složení příslušných zkoušek. Dílčí zkoušky prvního stupně jsou zaměřeny především na účetnictví, právo, kvantitativní metody, manažerská ekonomika, daně, finanční účetnictví a výkaznictví a profesní chování a komunikace. Druhý stupeň kvalifikace se nazývá účetní expert. Absolvent tohoto stupně certifikátu je velmi dobře připraven na vyšší úroveň účetně ekonomické a finanční pracovní pozice, kde jsou požadované vysoké kompetence na obory účetnictví, finance a řízení podniku. Žadatelé musí opět dodržet podmínky pro absolvování druhého stupně certifikace, kterými je další rok navíc praxe a složení dílčích zkoušek, které se zaměřují na manažerské účetnictví, mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS), finanční řízení, podnikový management, auditing a vnitřní kontrola. (Bárková a kol., 2016; Komora certifikovaných účetní, n. d.)

Komora certifikovaných účetní vydává etický kodex a další normy, které usměrňují, řídí a dohlížejí na profesi účetních. Komora zajišťuje kontinuálně profesní vzdělání (KPV) svým členům pomocí systému rozsáhlý, odborný, vzdělávací, etický a další servis. Členem KCÚ se může stát právnická osoba nebo fyzická osoba, která absolvovala systém certifikace účetní profese v České republice nebo systému, který je součástí IFAC (International Federation of Accountants) v češtině Mezinárodní federace účetních či jejím členem. Členství v KCÚ je pro absolventy certifikace účetní profese skvělou příležitostí k tomu, aby si udrželi své odborné znalosti a dovednosti, které získali při jejím absolvování a rozvíjeli tak nadále svou profesní kariéru. Roční členský příspěvek do komory činí 2 500 Kč a KPV má rozsah okolo 40 hodin/ročně. V neposlední řadě je dobré zmínit, že certifikace vzdělávání účetních je dobrovolnou profesní kvalifikací

s hlavní myšlenkou zvýšení kvalifikované účetní profese v České republice (Komora certifikovaných účetní, n. d.; Chrástilová a kol., 2014).

2.2 Charakteristika daní

Na začátek této části bude nejdříve charakterizována definice daně. Jasně a jednotné stanovisko ohledně definice daně není přesně určeno. Maaytová a kol. (2015, s. 108) ve své knize daň definují jako „Platbu, která je z právního pohledu nazývaná jako daň. Z ekonomického hlediska se do daňových příjmů zahrnují veškeré povinné platby veřejného sektoru, které především splňují charakteristiky daňových příjmů, kterými jsou zákonnost, nedobrovolnost, nenávratnost, neúčelovost a neekvivalentnost.“

Například autor Pistone a jeho kolektiv (2019) zmiňují, že pojem daň nemá všeobecně uznávanou definici, stejně jako zmiňovala ve své publikaci Maaytová a její kolektiv. Autoři pouze uvádějí společné identifikační znaky, které mají s daní souvislost. Poznávají, že většina pravomocí daň přímo nedefinují a nelze ji tak považovat za něco jiného než poplatek, který může být stejně tak uložen vládou. Daně musí mít stejné znaky, kterými jsou:

- daň je povinný poplatek,
- daň je uložena zákonem,
- daň má být použita na veřejný účel a
- obvykle není vázaná na konkrétní službu, která má být poskytnuta jednotlivci.

Ačkoliv jsou tyto prvky pozorovatelné, neexistuje žádná jednotnost uplatňování ve všech zemích stejně. Státy mohou znaky seznamu doplnit předtím, než lze poplatek v dané jurisdikci klasifikovat jako daň. Rozhodující však je, že legitimita daně spočívá v jejím vzniku na základě právních předpisů.

Adam Smith (2017) uvedl ve své knize čtyři kritéria pro hodnocení efektivnosti daňové struktury. Je daň nesena rovnoměrně? Je výhodné daň vybírat? Je jisté, že daň musí být zaplacená? Poškozuje daň celkovou ekonomiku? Daňoví správci a voliči se snaží o jejich správné stanovení. Prvním hlediskem je daňový základ či peněžní fond, z něhož se budou vybírat daně. Bude to celá populace či podniky v určitých odvětvích. Hledisko musí být, proto přesně definováno. Další otázkou je určení daňové sazby a zvolit, jestli se bude jednat o daň progresivní, jako u daně z příjmů s odstupňovanými sazbami, které se zvyšují s vyšší příjmy, nebo regresivní, jako je tomu například u daně z přidané hodnoty,

kde všichni platí stejnou sazbu bez ohledu na jejich příjem a platební schopnost (Webster, 2004).

Daně se rozdělují na přímé a nepřímé, podle toho, kdo daně odvádí do státního rozpočtu. V případě přímých daní je možné konkrétně identifikovat osobu (daňový subjekt), která bude odpovědná za úhradu daně. Tato osoba, je zároveň označovaná jako poplatník, obvykle platí daně z vlastního majetku nebo příjmu. Přímé daně se proto rozlišují na majetkové a důchodové daně. Mezi majetkové daně se aktuálně řadí daň z nemovitých věcí a silniční daň. Dříve i daně tzv. převodové (dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí), které už neexistují. Mezi důchodové daně se řadí především daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. U nepřímých daní nelze přesně určit osobu (daňový subjekt), která daň platí do státního rozpočtu. Pouze u těchto daní, je možné určit osobu, která konkrétní daň odvede do státního rozpočtu, kde se jedná o plátce. Nepřímé daně jsou zahrnuty v ceně zboží nebo služeb, které zákazník nebo spotřebitel nakupuje. Tento typ daní se dále rozděluje na tři kategorie, kterými jsou daně selektivní neboli spotřební daň, daně univerzální neboli daň z přidané hodnoty a daně ekologické mezi které se řadí daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv (Müllerová & Šindelář, 2016).

Daně by měla odvádět každá fyzická či právnická osoba, které provádí podnikatelskou činnost za úplatu.

Veškeré informace a charakteristika jednotlivých daní, kterými se daňový poradci při své práci zabývají jsou uvedeny v příloze této diplomové práce.

2.2.1 Daňové poradenství

Daňové poradenství a profese vykonávání daňového poradce v České republice vzniklo v roce 1992, které nabylo účinnosti zákonem ČNR č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky.

V rámci dodržování daňového zákona je pro výkon profese daňového poradce nezbytné, aby fyzická osoba splňovala kritéria zápisu do seznamu daňových poradců. Tyto požadavky platí jak pro jednotlivce, kteří se věnují poskytování daňového poradenství, tak pro obchodní společnosti a družstva, která poskytují daňové poradenství prostřednictvím fyzických osob, kteří jsou zaměstnanci daného podniku. Podniky, které poskytují daňové poradenství prostřednictvím svých pracovníků, musí být také zapsány

v seznamu daňových poradců vedený příslušnou komorou. Tímto způsobem se zajišťuje v oblasti poskytování daňového poradenství dostatečná úroveň a transparentnost v této oblasti (Komora daňových poradců, n.d.)

Získání profese daňového poradce se řídí mnoha podmínkami a základním stavebním kamenem pro její získání, je úspěšné složení závěrečných kvalifikačních zkoušek, které budou níže popsány v kapitole, která se věnuje tématu kvalifikační zkouška.

2.2.2 Charakteristika daňového poradce

Každý autor definuje daňového poradce trochu jinak, v § 3 odst. 1 zákona o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců (n. d.) je definován jako:

„Fyzická osoba, zapsaná v seznamu daňových poradců (dále jen „seznam“) podle § 4 odst. 2 a 3. Hostujícím daňovým poradcem se rozumí fyzická osoba uvedená v § 8a odst. 1 písm. b) zaregistrovaná v seznamu podle § 4 odst. 4 vedeným komorou.“

Kagan (2022) daňového poradce definuje jako finančního odborníka s pokročilým vzděláním, znalostmi daňového účetnictví a daňového práva. Služby daňového poradce se obvykle využívají za účelem minimalizace splatných daní a zároveň zachování souladu se zákonem ve složitých finančních situacích. Mezi daňové poradce mohou patřit například certifikovaní účetní (CPA), daňoví právníci, registrovaní agenti a někteří finanční poradci.

Podle autora Riebel (2013) a definice CFE je daňový poradce jednotlivce, který je oprávněn podle zákona své země vykonávat celý rozsah daňových poradenských aktivit jako svou hlavní činnost pro své klienty, podniky a jednotlivce. Zahrnuje to zejména poskytování poradenství v daňových záležitostech (například daňové plánování), podávání daňových přiznání, dalších povinností podle předpisů, zastupování klienta před daňovými orgány (například v průběhu daňové kontroly nebo odvolacího řízení) a v některých zemích právní zastupování u daňových soudů.

Daňový poradce zapsáním do Komory musí plnit daná práva a povinnosti. Daňový poradce má povinnost jednat v nejlepším zájmu svého klienta a chránit jeho práva a zájmy. Daňový poradce má oprávnění odmítnout uzavření smlouvy na poskytnutí daňových služeb. Dále má právo na odměnu za služby, které klientovi poskytl. Při poskytování daňového poradenství se může daňový poradce nechat zastoupit jiným daňovým poradcem nebo při jednotlivých úkonech může být zastoupen jeho

pracovníkem. V rámci poskytování daňových služeb má daňový poradce povinnost mít sjednané povinné pojištění odpovědnosti za vzniklé škody při výkonu jeho práce. Další povinností daňového poradce je zachování mlčenlivosti o všech vzniklých skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu jeho práce (§ 6, zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců).

2.2.3 Komora daňových poradců

Komora daňových poradců České republiky (dále jen „Komora“) se sídlem v Brně byla v českém právním řádu zakotvena jako stavovská organizace daňových poradců. Tato instituce zastřešuje výkon daňového poradenství na principu samosprávy, což znamená, že je řízena členy Komory. „Posláním Komory daňových poradců České republiky je podporovat daňové poradenství, sdružovat daňové poradce, chránit a prosazovat jejich oprávněné zájmy, zabezpečovat odbornou úroveň daňového poradenství a provádět kvalifikační zkoušky uchazečů o profesi daňového poradce a jejich přípravu k této kvalifikační zkoušce“ (Komora daňových poradců, n. d.).

Na následujícím obrázku je vyobrazena strategie Komory ČR, která se vyznačuje klíčovými parametry, které jsou uvedeny na následujícím obrázku č. 1:

Obrázek 1 Strategie KDP ČR

Zdroj: Komora daňových poradců (n. d.)

Komora daňových poradců (n. d.) se dle zákona člení na celkem 6 dílčích orgánů, které se řídí Stanovy a dalšími vnitřními předpisy Komory, kterými jsou Valná hromada, Prezidium, Dozorčí komise, Disciplinární komise, Zkušební komise a Tajemník. Dílčí orgány Komory jsou následně blíže popsány:

Valná hromada je nejvyšším orgánem Komory a zároveň sestavena z jejích členů. Každý daňový poradce má právo se valné hromady zúčastnit a podílet se na jejím hlasování, které probíhá elektronicky nebo jiným vhodným způsobem. Pravomocí valné hromady je zvolit v tejném hlasování členy Prezidia, dozorčí rady a disciplinární komise. Valná hromada se samozřejmě zabývá dalšími několika důležitými body pro správné fungování samotné Komory. Pravidelná Valná hromada je svolaná Prezidiem každý rok v druhé polovině roka, která je oznámena alespoň 60 dnů před jejím konáním do datové schránky každého daňového poradce spolu s dalšími důležitými informacemi, jako je datum, čas, místo konání a další. Každý daňový poradce má při konání valné hromady možnost se nechat zastoupit jiným daňovým poradcem, při jeho neúčasti. Jeden daňový poradce může zastupovat maximálně 5 daňových poradců. Období působení zvolené valné hromady je stanoveno na 3 roky (Stanovy Komory daňových poradců České republiky, část IV. Orgány Komory).

Prezidium se skládá z 9 členů a 2 náhradníků, který volí Valná hromada, jak už bylo výše zmíněno. Prezidium si tajnou volbou ze svého seskupení členů volí svého prezidenta a viceprezidenta. Hlavní úlohou prezidenta je zastoupení Komory na venek, kde zároveň jedná jejím jménem. Má možnost jednat a rozhodovat o věcech, které jsou v zásadě určené konkrétně pro Prezidium, Valné hromadě nebo ostatním orgánům. V neodkladných případech mezi zasedáními Prezidia má možnost rozhodnout o věcech, o kterých by za normálních podmínek rozhodovalo Prezidium. Podle potřeby se shromáždění Prezidia konají nejméně dvakrát do měsíce. V neodkladných případech je dovoleno členům Prezidia se setkání neúčastnit. Setkání Prezidia se mohou účastnit i náhradníci, předsedové Dozorčí a Disciplinární komise, kteří disponují pouze s poradním hlasem. V nepřítomnosti prezidenta a viceprezidenta na setkání po 15 minutách od zahájení, je zvolen zástupce z řad Prezidia, který má za úkol vést setkání. Výstupem ze setkání je pořízen zápis, který je následně rozeslán všem členům Prezidia a předsedům Dozorčí a Disciplinární komise. Tento dokument obsahuje důležité informace a je přístupný všem členům Komory k nahlédnutí (Stanovy Komory daňových poradců České republiky, část IV. Orgány Komory).

Dozorčí komise je vrcholným kontrolním systémem celé Komory, usiluje se dohlížet na veškerá provedená rozhodnutí Valné hromady a monitoruje činnost Prezidia a kanceláře Komory. Dále dohlíží na řádné vykonávání profese jednotlivých daňových poradců

a daňových společností a zároveň kontroluje hospodaření Komory. Dozorčí komise je za všechny svá rozhodnutí, která učiní odpovědná Valné hromadě. Dozorčí komise se skládá ze 7 členů a musí ji tvořit členové, kteří nejsou už členy nebo náhradníci Prezidia, Disciplinární komise nebo Zkušební komise. Stejně jako to mu je u Prezidia je to mu i u Dozorčí komise, která si ze svých členů tajně volí svého předsedu. Ten má právo nahlížet do všech dokumentů Komory a podepisuje kontrolní nálezy a jiné důležité písemnosti, které jsou potřeba. Dozorčí rada se setkává alespoň čtyřikrát ročně a její jednání může probíhat buď v plenárním zasedání nebo prostřednictvím elektronické konference (Stanovy Komory daňových poradců České republiky, část IV. Orgány Komory).

Disciplinární komise provádí především disciplinární řízení a rozhoduje o disciplinárních opatřeních podle disciplinárního řádu. V samotném řízení rozhoduje o vzniklých přestupcích a podepisuje veškerá rozhodnutí disciplinárního senátu. Disciplinární komise se skládá z 15 členů a ze svých členů si tajnou volbou volí svého předsedu, který má na starost řízení její činnosti a jednání jejím jménem. Předsedou nemůže být člen, který už je členem nebo náhradníkem Prezidia nebo Dozorčí komise. Disciplinární řízení se řídí příslušným disciplinárním řádem (Stanovy Komory daňových poradců České republiky, část IV. Orgány Komory).

Tajemník je volen a zároveň odvolen orgánem Prezidia. Tajemník stejně jako ostatní členové nemohou být členy nebo náhradníkem Prezidia, členem Dozorčí ani Disciplinární komise. Tajemník Komory při svém vykonávání profese má několik důležitých pravomocí, jako rozhodování o vyškrtnutí daňových poradců ze seznamu, rozhodování v dalších správních řízeních, které nemá na starost jiný správní orgán Komory, vykonávání správního dozoru a přijímání rozhodnutí o dalších věcech, které nejsou v kompetencích jiných orgánů Komory. Dále se podílí na organizaci zařízení konání Valné hromady a setkání Prezidia (Stanovy Komory daňových poradců České republiky, část IV. Orgány Komory).

Zkušební komise a její činnosti upravuje zkušební řád Komory, její jednotlivé Zkušební komise jsou čtyřčlenné.

Každá komise se řídí svým vlastním řádem daného orgánu a celkovým řádem Komory daňových poradců.

2.2.4 Kvalifikační zkoušky

Jelikož v České republice je daňové poradenství velmi regulovaným oborem, každý uchazeč v tomto oboru musí projít příslušnou kvalifikační zkouškou, popřípadě rozdílovou zkouškou, které vydává Komora a prokázat, že je způsobilým pro vykonávání daňové profese. Pro úspěšné složení zkoušek je potřeba splnit určité podmínky, kterými jsou:

- plná způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost,
- nevykonávat zaměstnání, vedle něhož právní předpis nepřipouští podnikání,
- nemít pracovně právní, služební nebo jiný obdobný poměr ke státnímu orgánu do jehož působnosti se zahrnuje kontrola a rozhodování ve věcech daní,
- získání vysokoškolského vzdělání nejméně bakalářského akreditovaného studia
- nebýt v posledních 5 letech před podáním žádosti o vykonání kvalifikační zkoušky vyškrtnut ze seznamu daňových poradců“. (zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců; Komora daňových poradců, n. d.).

Aktuální počet daňových poradců v České republice k datu 31. 12. 2023 je 5189 a 1340 společností, které vykonávají daňové poradenství (Komora daňových poradců, n. d.).

Samotná kvalifikační zkouška se skládá z několika dílčích částí. Pro vykonání zkoušky musí žadatel vyplnit a odeslat žádost s příslušnými informacemi. Komora žádost zkontroluje a při zamítnutí je žadatel obeznámen dopisem do vlastních rukou, proč jeho žádost nebyla přijata. Při přijetí je žadatel obeznámen alespoň 30 dní předem důležitými informacemi o konání kvalifikační zkoušce. Kvalifikační zkouška nebo alespoň její část probíhá před zkušební komisí složenou z představitelů státních finančních orgánů kteří jsou jmenováni ministerstvem financí České republiky, z daňových poradců a dalších odborníků, kteří se zabývají oblastí ekonomie, daní a práva, jmenovaných komorou. (Komora daňových poradců, n. d.)

Obsah a složení kvalifikační zkoušky musí odpovídat požadavkům znalostí každého žadatele, které musí odpovídat pro výkon profese daňového poradce. Zkouška je zaměřena na několik oblastí, finančního, správního, občanského a obchodního práva, financí, ekonomiky a účetnictví. Celá zkouška probíhá v českém jazyce. Výsledek kvalifikační zkoušky žadatel obdrží v den vykonání zkoušky. O výsledku rozhoduje

společným hlasováním zkušební komise. Při nerozhodném hlasování, má rozhodující hlas zvolený předseda zkušební komise. K výkonu samotné zkoušky nebo její části, je potřeba zaplatit poplatek, který se zařazuje do příjmů Komory a musí být žadatelem zaplacen nejdříve 20 dnů před konáním zkoušky, jinak termín zkoušky propadá. Při neúspěšném složení zkoušky má žadatel možnost se přihlásit na další termín kvalifikační zkoušky, nejdříve však 3 měsíce po předchozím termínu neúspěšné zkoušky. (zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců, n. d.)

2.3 Charakteristika auditu

Audit neboli Auditing definují Müllerová a Králíček (2020, s. 25) „V nejobecnějším slova smyslu jako vědeckou disciplínu, jejímž předmětem je pozorování a poznávání určitých skutečností, shromažďování relevantních údajů, jejich vyhodnocení a vypracování závěrů a jejich sdělení zainteresovaným zájemcům.“

Audit je proces ověřování finančního postavení podniku, jak je uvedeno ve finančních výkazech. Jedná se o důkladné zkoumání účtů s cílem zjistit, zda finanční výkazy poskytují věrný a poctivý obraz finančního postavení a zisku nebo ztráty podniku. Tento proces zahrnuje inteligentní a kritické testování přesnosti, dostatečného rozsahu a spolehlivosti účetních dat a finančních výkazů. Audit může být prováděn interně zaměstnanci organizace nebo externě certifikovanou účetní firmou (CPA) (Tuovila, 2023).

Každý autor definuje audit jinak, některé definice zmiňuje Bombajská univerzita (University of Mumbai, n.d.) ve své studii, kterou je například definice od autora L. R. Dicksee (1907), který audit definuje jako prověřování účetních záznamů prováděné s cílem zjistit, zda správně a úplně odrážejí transakce, ke kterým se mají vztahovat.

Zkoumání, které zahrnuje audit, auditování nebo ověřování může být zaměřeno na různé oblasti lidské činnosti, které jsou spojeny s různými druhy auditu, jako je:

- audit účetní závěrky,
- interní audit,
- forenzní audit,
- audit jakosti,
- ekologický audit,
- audit informačních systémů,

- personální audit (Müllerová & Králíček, 2020).

Audit účetní závěrky jinak také statutární audit neboli povinný, který je stanovený právním předpisem. Tento typ auditu se provádí především u společností, které přesáhnou alespoň dvě podmínky ze tří v tabulce kategorizace velikosti společností, která byla popsána výše. Povinným auditem se rozumí ověřit účetní závěrku nebo konsolidovanou účetní závěrku (účetní závěrku za skupinu). Účelem auditu je poskytnout auditorovi možnost se vyjádřit, zda účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz finanční pozice, výsledku hospodaření a popřípadě peněžního toku účetní jednotky. Výstupem auditu je zpráva nezávislého auditora, obsahující zároveň výrok auditora, která je součástí účetní závěrky a zvyšuje tak věrohodnost všech finančních i nefinančních informací o společnosti. Statutární audit spočívá v externím ověření účetní závěrky, kdy konkrétní společnost uzavře smlouvu s auditorem (fyzickou osobou) nebo auditorskou společností (právníckou osobou), která zaměstnává své auditory a asistenty auditorů (Komora auditorů České republiky, n. d.; Müllerová & Králíček, 2020).

„**Interní audit** je nezávislá, objektivně umisťovací a poradenská činnost zaměřená na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů v organizaci. Pomáhá organizaci dosahovat jejích cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování účinnosti systému řízení rizik, řídicích a kontrolních procesů a řízení a správy organizace.“ (Český institut interních auditorů, n. d.).

Interní audit se od externího auditu rozlišuje především tím, že je prováděn vlastními pracovníky společnosti. Hlavním účelem interního auditu je pomáhat řídicím pracovníkům organizace v efektivním splnění jejich funkcí a poskytnout o auditovaných činnostech analýzu, hodnocení, doporučení, návrhy a informace o účetní jednotce. V rámci interního auditu existují tři řady standardů, mezi které se řadí

- **základní standardy**, které charakterizují zásadní požadavky týkající se členů zabývajících se interním auditem,
- **standardy pro výkon interního auditu**, které popisují samotnou činnost interního auditu a kvalitativní kritéria díky kterým samotnou činnost interního auditu hodnotit a
- **prováděcí standardy**, u kterých se rozlišuje, jestli se jedná o ujišťovací funkci nebo poradensko-konzultační funkci interního auditu. Pracovníci interního auditu

velmi úzce spolupracují s pracovníky externího auditu a jsou mu tedy velice nápomocný při externím auditu (Synek, 2011).

Forenzní audit reprezentuje zvláštní typ auditu, který se zaměřuje na identifikaci a vyšetřování podvodů a nesrovnalostí v historii dané účetní jednotky. V České republice se začal vyskytovat a využívat v 90. letech minulého století, v důsledku narůstající potřeby odhalovat a řešit vzniklé finanční podvody. Několik klíčových událostí ovlivnilo vývoj forenzního auditu, včetně vstupu České republiky do Evropské unie, s kterým souviselo přijmout novou legislativu týkající se korupce, praní špinavých peněz a podvodů. Forenzní audit se řídí zákonem o účetnictví, občanským zákoníkem a trestním zákonem (BL4U, 2023).

Audit jakosti se zabývá především kontrolou kvality výrobku, který daná společnost vyrábí. Proces kontroly se může zaměřovat na celkovou výrobu nebo jen na její dílčí části. Při úspěšné kontrole a splnění všech podmínek a norem, získá společnost certifikát, který je uváděn na obalu výrobku. Společnost, která je tímto certifikátem obohacena má tak vyšší konkurenceschopnost na trhu. Kontrolu kvality provádí vyškolení pracovníci, kteří jsou součástí specializovaných institucí a udělují certifikáty v rámci norem kvality ISO (Müllerová & Králíček, 2020).

Ekologický audit je proces, který se zaměřuje především na spotřebu celkové energie dané společnosti, která souvisí s ochranou životního prostředí. Všechny povinnosti ekologického auditu upravuje (zákon č. 406/2000 sb., o hospodaření energií konkrétně Vyhláška č. 140/2021, o energetickém auditu, 2021), která udává společnostem povinnost provádět energetický audit. Povinnost vypracování mají velké společnosti, které zaměstnávají více jak 250 zaměstnanců, vykazují roční obrat vyšší než 1 300 000 000 Kč nebo roční bilanční sumu rozvahy 1 100 000 000 Kč, složky státu, krajů, obcí a příspěvkové organizace s roční spotřebou energie vyšší jak 500 MWh 2 po sobě jdoucí roky. Energetický audit musí společnost provádět jednou za 4 roky (URS Czech, 2020). Každým rokem je mezi společnostmi ekologický nebo environmentální audit velmi populární, kdy každá společnost chce dosáhnout, co nejmenších energetických nákladů v souvislosti k udržitelnosti a životnímu prostředí. V posledních letech je velkým trendem většiny společností mít své vlastní fotovoltaické panely na výrobu energie a být tak co nejvíce nezávislou společností.

Audit informačních systémů je velmi potřebný pro rozvoj informačních technologií a používání počítačové techniky při zpracování dat. Tento audit se zaměřuje na kontrolu integrovaných informačních systémů v dané společnosti a zabezpečení jejich dat. Prověřuje veškerý software a hardware podniku, včetně opatření pro ochranu dat před budoucími poruchami, které mohou nastat. Zahrnuje náhradní zdroje (například výpadek elektřiny), způsoby zálohování dat a jejich následnou archivaci. V kontextu externích a interních auditů je spolehlivost informačních systémů velmi důležitá (Müllerová & Králíček, 2020).

Personální audit je ve společnosti zaměřen na řízení lidských zdrojů tzn. se zabývá veškerými lidmi ve firmě, zaměstnanci, vedením společnosti a celou organizací. Hlavním cílem personálního auditu je prozkoumat celkový chod firmy, ve které se zkoumají interní procesy, rozdělení práce mezi jednotlivé zaměstnance, organizační struktura podniku, schopnost delegování práce a samotná komunikace mezi pracovníky. Personální audit vzniká především pro zodpovězení potřebných otázek vedení společnosti například v důsledku zlepšení kvality pracovního prostředí pro zaměstnance firmy (Macková, n. d.).

2.3.1 Auditorské služby

Auditorská profese a poskytování auditorských služeb, jsou stejně jako daňová profese a poskytování daňového poradce regulovanou profesí, jelikož se jedná o vysoce odbornou a náročnou profesi. Pravomoc poskytování auditorské činnosti mají pouze auditoři. Auditoři se zabývají nejenom auditem, ale i velkou rozmanitostí jiných oblastí, jako je účetnictví, daně, financování podnikatelské činnosti, informační technologie, makro i mikroekonomii a spousty dalších oblastí. (Müllerová a kol., 2017)

Charakteristickým rysem auditorské práce je, že výsledky jsou prospěšné především veřejnosti, nikoli klientovi, který za služby platí. Jelikož v extrémních případech může klient požadovat po svém auditorovi, aby audit provedl nesprávně a zatajil určité informace za úplatu, kterou mu nabídne za udržení mlčenlivosti o smyšlených a upravených informacích účetní jednotky. Tržní mechanismus není sám o sobě schopen zaručit objektivitu auditorské profese, a proto je regulace této činnosti ve veřejném zájmu, která je provedena ve formě právních úkonů např. zákonů, vyhlášek, standardů a dalších, které upřesňují výkon auditorské profese. (Müllerová a kol., 2017; Vochozka a kol., 2012)

Činnost auditorů a daňových poradců se zařazuje mezi skupinu tzv. svobodná povolání (lékaři, právníci), která se vyznačují obecnými znaky, které ve své knize vymezuje Müllerová a kol. (2017) a konkretizuje je na auditorskou profesi následovně:

- „specifické znalosti zajišťující vysokou odbornost,
- zkouškový a vzdělávací systém k prověřování a udržování znalostí,
- systém udělování oprávnění auditorské služby poskytovat,
- podřízenost veřejnému zájmu,
- soubor odborných norem, kterými se činnost profese řídí,
- etický kodex, kterým se řídí chování členů profese,
- společenské ustanovení.“

2.3.2 Charakteristika profese auditora

V České republice se auditori při ověřování účetní závěrky řídí dle zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech, který auditorům udává jejich práva a povinnosti. Auditor je tímto zákonem povinen dodržovat vnitřní předpisy Komory auditorů České republiky dále jen „Komora“ a dodržovat mezinárodní auditorské standardy neboli ISA (International Auditing Standards) vydávané Radou pro mezinárodní auditorské a ověřovací standardy (IAASB). (Müllerová & Šindelář, 2016).

„Auditor je osoba, které je oprávněná přezkoumávat a ověřovat správnost finančních záznamů a zajišťovat, aby společnosti dodržovaly daňové zákony. Chrání podniky před podvody, upozorňují na nesrovnalosti v účetních metodách a příležitostně pracují jako poradci, kteří pomáhají organizacím najít způsoby, jak zvýšit provozní efektivitu daného podniku. Auditori pracují na různých pozicích v různých odvětví, jak už bylo zmíněno výše“ (Liberto, 2022).

V zákoně č. 93/2009 Sb., o auditorech je auditor definován jako „fyzická nebo právnická osoba, které bylo Komorou vydáno rozhodnutí o oprávnění auditorské činnosti, kterou vykonávají vlastním jménem a na vlastní účet.“

Auditor stejně jako daňový poradce musí plnit stanovená práva a povinnosti určené zákonem. Auditor musí dodržovat vnitřní předpisy Komory, nenařizovat změny a opravy vykázaných účetní jednotkou, platit povinný příspěvek na činnost Komory, jehož výše je stanovená ve vnitřním řádu Komory. Dále by měl auditor spolupracovat s Radou a poskytnout ji veškeré potřebné informace. (zákon č. 93/2009, Sb., o auditorech)

Auditor má právo požadovat po účetní jednotce veškeré informace, které potřebuje ke svému výkonu práce. Auditor je povinen při poskytování auditorských služeb zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se při své práci dozvěděl nebo zjistil. Zproštění auditora povinnosti zachovávat mlčenlivost může Komora, jestliže je to nezbytné pro ochranu jeho práv. Každý auditor nebo auditorská společnost si odměnu za poskytnuté služby tedy audit zřizuje s účetní jednotkou sama na základě oboustranné domluvy a následné smlouvy. (Komora daňových poradců, n. d.)

Dalšími povinnostmi všech auditorů a auditorských společností je mít sjednané pojištění odpovědnosti za škodu, která při jejich výkonu práce může nastat. Výstupem práce auditora je zpráva auditora, kde každý auditor zmiňuje důležité informace o účetní jednotce, rozsah provedeného povinného auditu, výrok auditora, popis veškerých skutečností, které nejsou součástí výroku auditora a vyjádření auditora, ve kterém jsou obsažené informace o tom, zda výroční zpráva nebo konsolidovaná výroční zpráva, hraje v souladu se skutečnostmi, obsažené v účetní závěrce nebo v konsolidované účetní závěrce. Zpráva auditora je dokument, který je součástí účetní závěrky, která musí být všem veřejně přístupná na internetu (zákon č. 93/2009, Sb., o auditorech).

2.3.3 Komora auditorů

Komora auditorů České republiky, ve zkratce (KAČR) je profesní organizace vytvořená zákonem o auditorech. Komora vznikla v roce 1993 a od roku 2009 upravuje její působení zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů. Dle zákona může povinný audit provádět pouze auditor, který má oprávnění a je zapsaný v rejstříku auditorů, který spravuje Komora auditorů. Hlavním posláním Komory je správa auditorské profese v co nejvyšší kvalitě a vyrovnat se tak úrovni auditorů v ostatních zemích světa. V kontextu harmonizace auditorské profese v evropských zemích nabývá takový požadavek stále větší relevance, jelikož tento proces je provázen důkladnou kontrolou kvality na mezinárodní úrovni ze strany Mezinárodní federace účetních (IFAC – International Federation of Accountants. (Kupec, 2021; Komora auditorů České republiky, n. d.).

Komora auditorů se dle zákona člení na 4 orgány, které budou následně níže blíže popsány.

Sněm je nejvyšším orgánem Komory, který se svolává jednou za dva roky a má za úkol volit a dohlížet na členy orgánů, které poté mají na starost řízení činnosti Komory mezi

sněmy. Sněmu se mohou zúčastnit všichni auditoři, kteří jsou zapsáni v seznamu Komory. Rozhoduje například o výši příspěvku auditorů a auditorských společností na fungování Komory (Komora auditorů České republiky, n. d.).

Výkonný výbor je tvořený 14 členy a funguje jako nejvyšší výkonný orgán Komory, jehož úkolem je řízení organizace mezi sněmy. Pravomoci, podle kterých se řídí, jsou definovány zákonem o auditorech, usnesením sněmu, statutem a interními předpisy. Výkonný výbor si ze svých členů zvolí tajným hlasováním prezidenta, který je také statutárním zástupcem Komory, prvního viceprezidenta, viceprezidenta a ředitele úřadu (Komora auditorů České republiky, n.d.).

Dozorčí komise je orgán, který je odpovědný za celkovou kontrolu a skládá se z 11 členů. Při své práci se řídí dozorčím řádem, který je součástí vnitřních předpisů KAČR. Hlavním úkolem dozorčí komise je ověření kvality práce auditorů, dodržování zákona, ostatních právních předpisů, interních směrnic Komory a ostatních plnění usnesení sněmu (Komora auditorů České republiky, n. d.).

Kárná komise je posledním orgánem KAČR, která je složená ze 7 členů. Vykonává kárná řízení podle platných zákonů a v souladu s kárným řádem Komory, který je také součástí vnitřních předpisů KAČR. Jejím úkolem je posoudit, zda auditor porušil povinnosti, které jsou stanoveny zákonem, auditorskými směrnicemi a interními předpisy Komory. V neposlední řadě má právo udělovat auditorům kárná opatření, která jsou v souladu se zákonem (Komora auditorů České republiky, n. d.).

Administrativní zajištění činnosti Komory je svěřeno úřadu v čele s ředitelem. Vedle základních činností, které byly již zmíněné výše, se stará o prezentaci samotné Komory a auditorské profese obecně a provádí modernizaci interního a externího systému komunikace a informačního systému (Kupec, 2021).

2.3.4 Auditorská zkouška

Každý, kdo chce vykonávat auditorskou profesi, musí podstoupit auditorskou zkoušku nebo rozdílovou zkoušku, která je vydaná Komorou auditorů a prokázat, že je způsobilým pro výkon auditorské profese. Auditorská zkouška se zaměřuje na znalosti zájemce, které musí odpovídat obsahu dílčích zkoušek, definované v § 8 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech (n. d.):

- „všeobecné účetní teorie a zásady,

- právní předpisy a standardy vztahující se k sestavení účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky,
- právní předpisy a standardy upravující podávání přehledu informací o udržitelnosti,
- mezinárodní účetní standardy, mezinárodní standardy účetního výkaznictví a související interpretace, novely těchto standardů a související interpretací vydané nebo přijaté Radou pro mezinárodní účetní standardy,
- finanční analýza,
- analýza udržitelnosti,
- manažerské účetnictví,
- řízení rizik a vnitřní kontrola,
- provádění auditu a profesní znalosti,
- právní předpisy a profesní standardy vztahující se k povinnému auditu a statutárním auditorům,
- právní předpisy a profesní standardy vztahující se k ověření zprávy o udržitelnosti,
- mezinárodní auditorské standardy vydané Radou pro mezinárodní auditorské a ověřovací standardy Komorou a
- profesní etika a nezávislost.“

Auditorská zkouška se skládá z 11 dílčích částí, kterými jsou zdanění, právo v podnikání, auditing I., finanční účetnictví, auditing II., účetnictví a audit neziskových organizací a finanční institucí, podnikové finance, informační technologie a statistika, účetnictví a audit komplexních transakcí, manažerské účetnictví a konsolidovaná účetní závěrka a její audit. Auditorské zkoušky se konají alespoň dvakrát ročně pro každou dílčí část zkoušky a probíhají v českém jazyce. Dle § 2 zkušebního řádu KAČR je poplatek rozdělený do jednotlivých modulů podle obtížnosti dílčí zkoušky, kdy poplatek v prvním modulu činí 5.000 Kč, v druhém modulu 6.000 Kč a ve třetím a zároveň nejtěžším modulu 7.000 Kč. Všechny její dílčí části musí být povinně složeny do 5 let od konání první části auditorské zkoušky. Jestliže byla vykonaná dílčí část zkoušky před více jak 5 lety, k jejímu vykonání se bohužel nevěnuje žádná pozornost. Pokud uchazeč absolvoval obdobnou zkoušku na vysoké škole, a to ne déle než 5 lety, má možnost požádat o uznání příslušné dílčí části zkoušky Komoru auditorů. Každý uchazeč o vykonávání profese auditora, má povinnost před vykonáním auditorských zkoušek, vykonávat minimálně

tříletou praxi jako asistent auditora zapsaný v Komoře auditorů ČR (Komora auditorů České republiky, n. d.).

3 Finanční úspěšnost podniku

Následující kapitola bude věnována problematice finanční úspěšnosti neboli finanční výkonnosti podniku. Následně budou popsány a charakterizovány vybrané ukazatele finanční úspěšnosti, které budou následně využity při zpracování praktické části této práce.

Pojem úspěšnost podniku může být definován dle literatury různými způsoby. V průběhu let bylo opakovaně formulováno několik nových definic úspěšného podniku, přičemž autoři se zaměřovali zejména na faktory, které mohou ovlivňovat úspěšnost a metodiku pro její měření a hodnocení.

Například dle Součka (2003) „úspěch firmy v současném globálním, superkonkurenčním světě je založena na tom, jaké má firma specifické přednosti. Jsou to osobité vlastnosti, jimiž se firma odlišuje od ostatních firem a jimiž si zajišťuje svou celosvětovou konkurenceschopnost.“ Takové výhody by měla každá firma začlenit do své firemní strategie a aktivně je podporovat pomocí strategického řízení, které je velmi klíčové pro vytvoření úspěšného podniku.

Hodnocení úspěšnosti firmy zahrnuje analýzu strategie pro dosažení a ověření splnění stanovených cílů. Cíle, které jsou úzce spojené s posláním a vizí firmy, se dělí na primární a dílčí. Tyto cíle jsou stanoveny s časovým horizontem – dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé. Úspěch začíná dosažením krátkodobých cílů, což následně přispívá k plnění cílů střednědobých a dlouhodobých. (Taušl Procházková a kol., 2017).

Finanční úspěšnost lze také definovat jako finanční výkonnost nebo finanční efektivitu podniku. Tyto pojmy tak lze označit za synonyma, které jsou součástí klasické finanční analýzy, která je v praxi velmi známá a využívaná k hodnocení finanční situace podniku a jeho finančního zdraví. Veškeré výsledky z finanční analýzy jsou využity k hodnocení vývoje minulosti, výkonnosti a naplňování veškerých cílů podniku ve spojení s příslušnými finančními ukazateli. (Knápková a kol., 2017)

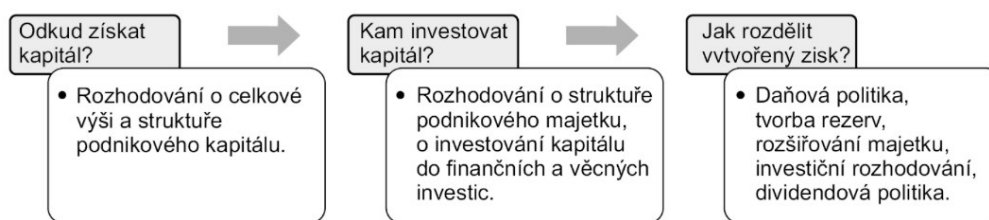
Finanční řízení je proces, který řeší každý podnik a je součástí finanční analýzy podniku, bez té se žádný podnik v současné, neustále měnící se době, neobejde. Růčková (2021) využívá ve své knize nejvytíženější definici, kterou je: „Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech

a obsahuje zhodnocení firemní minulosti, současnosti a zároveň předpovídá budoucnost finančních podmínek.”

Finanční řízení plní následující čtyři hlavní základní úkoly dle Kiseľákové & Šoltésové (2017):

- **Získání potřebného kapitálu** – jde o proces získávání finančních prostředků pro firmu z vnějších i vnitřních zdrojů, s důrazem na optimální uspořádání těchto zdrojů. Předpokladem je pečlivé porozumění ekonomického prostředí, které ovlivňuje činnost podniku.
- **Efektivní alokace a využívání kapitálu** – jde o proces, který zahrnuje nejen hledání a hodnocení podnikatelských projektů, ale též efektivní využívání majetku, který byl získán prostřednictvím těchto projektů.
- **Rozdělení finančního výsledku hospodaření** – jde o proces rozhodování a alokace dostupného zisku mezi vlastníky podniku a pro další investice a rozvoj podniku.
- **Evidence a analýza průběhu finančních procesů** – jde o proces evidování a následné kontroly pomocí specializovaných disciplín, jako jsou například účetnictví, statistika, finančně-ekonomická analýza a controlling. Bez výsledků těchto disciplín není možné efektivně provádět finanční řízení, které je úzce spjato s finanční úspěšností podniku.

Obrázek 2 Klíčové otázky a oblasti finančního řízení

Zdroj: Nývltová & Marinič (2010, s. 11)

Každý autor definuje finanční výkonnost trochu jinak například Wagner (2009) popisuje finanční výkonnost jako schopnost efektivně využívat investované zdroje, generovat zisk a zvyšovat celkovou hodnotu podniku. Výkonnost aktuálně poskytuje základ pro zjištění budoucího rozvoje podniku. Finanční výkonnost neboli finanční úspěšnost lze měřit pomocí několika způsobů, které jsou zaměřené na finanční a nefinanční ukazatele. Finanční ukazatele jsou přímo měřitelné a lze je konkrétně spočítat na rozdíl

od nefinančních ukazatelů, které je nutno převést do měřitelné podoby, anebo jsou pouze slovně okomentovány.

Kenton (2023) definuje finanční výkonnost jako „Subjektivní měřítko toho, jak dobře může společnost využívat aktiva ze svého primárního způsobu podnikání neboli hlavního byznysu a generovat výnosy. Obecně se také využívá termín obecné měřítko celkového finančního zdraví firmy za dané období.

Autoři Nývltová a Marinič (2010) ve své knize zmiňují, že je velmi důležité při posuzování budoucí finanční úspěšnosti podniku na příslušném trhu uplatnit veškerá pojetí, které jsou využity především k měření efektivity a výkonnosti podniku, které vedou ke zvýšení jeho hodnoty.

V rámci měření a řízení finanční výkonnosti již v současnosti existují jednotlivé metody, podle kterých se podniky hodnotí a řídí. Každá metoda zahrnuje konkrétní ukazatele, analýzy a výpočty, které reprezentují finanční faktory. Tyto faktory mohou významně ovlivnit úspěšnost podniku. Následující metody budou dále blíže popsány a vysvětleny pomocí autorů (Kiselačková & Šoltés, 2017; Vochozka, 2020):

Klasické metody – které se mohou také nazývat jako tradiční přístupy, jsou součástí finančních ukazatelů, které jsou zaměřené především na ziskovost společnosti a řadí se mezi ně ukazatele absolutní hodnoty zisku (výsledku hospodaření), ukazatele hotovostních toků a poměrové ukazatele vycházející ze standardních finančních výkazů podniků, jako jsou ukazatele likvidity, aktivity, zadluženosti, rentability, tržní hodnoty a další.

Moderní metody – jsou také součástí finančních ukazatelů stejně jako klasické metody a jsou zaměřené konkrétně na růst hodnoty podniku a řadí se mezi ně měření výkonnosti podniku z pohledu zvýšení jeho hodnoty pro vlastníky podniku, lze je také pojmenovat jako hodnotové řízení podniku a nástroje založené na principu matematického modelování neboli soustavy ukazatelů finanční výkonnosti.

Komplexní metody – se jako jediná metoda řadí mezi nefinanční ukazatele, ale dle některých autorů využívají i finanční ukazatele. Tato metoda vychází z podnikové strategie a definovaných strategických cílů podniku, kterými jsou např.:

- Benchmarking – mezipodnikové srovnání,

- Balanced Scorecard (BSC) – strategický a manažerský systém hodnocení a řízení podniku,
- Outsourcing – přesunutí interních podnikových aktivit, které nesouvisí s hlavní činností podniku externímu subjektu (např. vedení účetnictví).
- Data Envelopment Analysis (DEA) – jsou data, která slouží k posuzování efektivity organizačních jednotek na základě lineárního programování a mnoho dalších.

Veškeré metody a finanční ukazatele budou více popsány a charakterizovány v následující kapitole.

3.1 Vybrané ukazatele finanční úspěšnosti

K hodnocení úspěšnosti podniku se využívají různé finanční ukazatele, které poskytují informace o finanční stabilitě a účinnosti podniku.

3.1.1 Bilanční pravidla

Zásadou v účetnictví jsou bilanční pravidla, která se využívají zásadně při srovnání výsledků z vertikální analýzy k uskutečnění finančních rozhodnutí k udržení dlouhodobé finanční stability. Mezi bilanční pravidla jsou zařazeny tyto čtyři základní, které zmiňuje Máče (2005):

Zlaté pravidlo vyrovnání rizika – se zaměřuje pouze na vztahy na straně pasiv a vyplývá z něj, že hodnota vlastních zdrojů by neměla být nižší než cizí zdroje.

Zlaté bilanční pravidlo financování – říká, že dlouhodobý majetek by měl být financován z vlastních dlouhodobých zdrojů nebo dlouhodobých cizích zdrojů a oběžná aktiva by měla být financována z krátkodobých cizích zdrojů. Aktiva podniku musí být vždy rovna pasivům podniku. K dosažení tohoto cíle můžeme použít údaje z rozvahy vyjádřené v absolutních číslech (v Kč) nebo v procentuálním podílu (Synek, 2011).

Zlaté pari pravidlo – především sleduje vztah dlouhodobého majetku a vlastního kapitálu. Toto pravidlo doporučuje, aby majetek byl financován pouze z vlastních zdrojů, z tohoto důvodu se však využívá zřídka nebo vůbec, jelikož je majetek financován i z cizích zdrojů.

Zlaté poměrové pravidlo – upozorňuje na to, že pro udržení dlouhodobé rovnováhy by mělo být tempo růstu investic v krátkodobém časovém horizontu porovnatelné s tempem růstu tržeb.

3.1.2 Zisk

Nejpoužívanějším finančním ukazatelem podniku, dle kterého se zjišťuje finanční úspěšnost je zisk, který má různé formy podob, které jsou v České republice součástí výkazu zisku a ztráty ve stupňovité podobě. Rozděluje se na tři kategorie, kterými jsou provozní, finanční a mimořádná část. Různá struktura rozdělení ziskových kategorií, která se uplatňuje v mnoha ukazatelích finanční analýzy. Každá kategorie tvoří vlastní výsledek hospodaření, které jsou dále rozděleny a zobrazeny na následujícím obrázku. (Vochozka, 2020; Pevná, 2017)

EAT neboli čistý zisk za účetní období po zdanění je určen především pro rozdělení mezi vlastníky podniku. Čistý zisk využívají především banky, investoři a dodavatelé jako první náhled na finanční situaci společnosti. Čistý zisk v rámci zvoleného odvětví poskytování účetních, auditních služeb a daňového poradenství je nejvyužívanější, jelikož zobrazuje konečnou ziskovost firmy a lze posoudit celkové finanční zdraví společnosti a hodnocení investičních aktivit. (Management Mania, 2016)

EBT často také nazýván jako hrubý zisk, který není ponížěn o daň z příjmu. Hrubý zisk je využíván v komparaci podniků, kteří zdaňují dle různé právní legislativy konkrétních zemí, ve které má společnost zapsané své sídlo podnikání. (Hýbl, 2019)

EBIT představuje významnou výhodu v oblasti komparace společností s odlišnou kapitálovou strukturou, mírou zdanění a dalšími specifickými rysy např. způsob financování ovlivňující úroky. Vedení společnosti může díky EBIT srovnávat snadněji výkonnost na úrovni divizí. (Komerční banka, n. d.)

EBITDA, definována jako hrubý zisk bez režijních nákladů, která představuje používanou metriku ziskovosti společnosti. Zároveň umožňuje porovnávat ziskovost společností mezi sebou. Slouží také jako míra ocenění firmy včetně dluhů, které je běžné u soukromých investorů, kteří ho využívají například k potencionálnímu refinancování. (Stráník, 2024)

Pro potřebu a téma o kterém tato diplomová práce pojednává, je nejvhodnějším ziskem pro komparaci podniků EAT neboli čistý zisk.

3.1.3 Nejpoužívanější kategorie zisku

ZISK

Výsledek hospodaření za účetní období (EAT)

+ daň z příjmů za mimořádnou činnost

+ daň z příjmů za běžnou činnost

= Zisk před zdaněním (EBT)

+ nákladové úroky

= Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)

+ odpisy

= Zisk před úroky, odpisy a zdaněním (EBITDA)

Zdroj: Kislingerová a kol. (2010), vlastní zpracování

3.1.4 Čistý pracovní kapitál

Další skupinou finančních ukazatelů je skupina rozdílových ukazatelů, kde je brán za hlavní ukazatel čistý pracovní kapitál dále nazýván jako (ČPK). Tento ukazatel představuje rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými cizími závazky, který má velký vliv na platební schopnost podniku. ČPK také slouží jako ukazatel likvidity, kdy podnik má dostatek aktiv, která mohou být rychle změněná na hotovost a mohou tak pokrýt krátkodobé závazky podniku. (Knápková a kol., 2017)

Výpočet ČPK se určuje ze dvou pohledů, a to z manažerského a vlastnického hlediska. V rámci manažerského se zaměřuje na rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky a z pohledu vlastnického se zaměřuje na rozdíl dlouhodobého kapitálu a dlouhodobého majetku. (Růčková, 2021)

Další kategorií finančních ukazatelů jsou poměrové ukazatele, která obsahuje ukazatele rentability, aktivity a likvidity, které budou blíže popsány následovně.

3.1.5 Ukazatele rentability

Jsou také nazývány jako ukazatele efektivity a vyjadřují poměr konečného zisku, kterého podnik dosáhl. Hodnotí celkovou efektivitu využití kapitálu investovaného do podnikatelské činnosti, bez ohledu na jeho původ a jejich výši. Vývoj dále ovlivňují

ukazatele likvidity, aktivity a zadluženosti. Všechny ukazatele udávají, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele. (Kiselařová & Šoltés, 2017)

Hrubá marže (Gross margin Ratio) představuje procentní poměr mezi tržbami a náklady na prodané zboží či službu. Každá společnost vykazuje jiné přímé náklady na prodaný produkt nebo službu. Tento ukazatel podnikům udává, jak efektivně společnost prodává svůj produkt nebo poskytuje svoje služby. (Kudláček, 2023)

ROS jinak také rentabilita tržeb, která udává kolik korun čistého zisku připadne na jednu korunu tržeb. Tento ukazatel může být počítán s EAT nebo EBIT. EBIT se využívá v závislosti komparace podniků s různými legislativními podmínkami. Pro správné pochopení je klíčové sledovat dlouhodobý trend v průběhu jednotlivých let a provádět srovnání s ostatními podniky ve stejné odvětví. (Management Mania, 2016)

Nákladovost pomocí tohoto ukazatele, lze vyčíslit kolik korun z tržeb připadá na jednotlivé položky nákladů. Ukazatel je opět velmi dobré sledovat v čase, kdy je možné zpozorovat vývoj jednotlivých položek nákladů.

ROA – Rentabilita celkového vloženého kapitálu se používá k vyhodnocení efektivity podniku pomocí, které firma využívá aktiva k dosažení co nejvyššího zisku. Tento ukazatel využívají především finanční ředitelé podniků, nelze ho použít bez znalosti financování podniku. Odvětví založená na službách často vykazují jedinečný profil ROA. Jejich aktiva jsou tvořena především lidským kapitálem, odbornými znalostmi a technologickou infrastrukturou. V těchto odvětvích se společnosti, jako jsou poradenské firmy se zaměřují na optimalizaci produktivity své kvalifikované pracovní síly. Nejmenovaná globální poradenská společnost si udržuje hodnotu ROA okolo 18 %. (Management Mania, 2015; Fastercapital, 2024)

ROE – Rentabilita vlastního kapitálu je finanční ukazatel, který se používá k měření efektivity, s jakou společnost využívá své vlastní zdroje k dosažení zisku. Využívají ho především akcionáři, manažeři a analytici k posouzení výkonnosti podniku. Srovnání společností pomocí ROE by se mělo uskutečňovat s podniky stejného ekonomického směru. (Růčková, 2021)

ROCE neboli rentabilita dlouhodobého kapitálu se řadí mezi finanční ukazatele, které lze použít k posouzení ziskovosti a kapitálové efektivity společnosti. Tento ukazatel je velmi užitečný pro porovnání různých společností, které se zabývají stejnou činností.

Konkrétně se jedná o společnosti v kapitálově náročných odvětvích, jako jsou energetické společnosti, automobilky a telekomunikační společnosti. (Maverick, 2021)

Následující tabulka zobrazuje čtyři základní ukazatele, rentabilitu investovaného kapitálu, rentabilitu aktiv, rentabilitu vlastního kapitálu a rentabilitu tržeb.

Tabulka 5 Ukazatele rentability

1.	Hrubá marže = $\frac{\text{Tržby} - \text{Náklady na prodané zboží/slужbu}}{\text{Tržby}}$
2.	$ROS = \frac{EAT}{\text{Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb} + \text{Tržby z prodeje zboží}}$
3.	Nákladovost = $\frac{\text{Položka nákladů}}{\text{Tržby}}$
4.	$ROA = \frac{EBIT}{\text{Aktiva}}$
5.	$ROE = \frac{EAT}{\text{Vlastní kapitál}}$
6.	$ROCE = \frac{EBIT}{\text{Vlastní kapitál} + \text{Rezervy} + \text{Dlouhodobé závazky} + \text{Bankovní úvěry}}$

Zdroj: Vochozka (2020), Vlastní zpracování

3.1.6 Ukazatele aktivity

Díky ukazatelům aktivity lze, zhodnotit, zda je rozsah jednotlivých kategorií aktiv v bilanci s aktuálními nebo budoucími ekonomickými aktivitami podniku, tedy zda podnik efektivně využívá své investice. Ukazatele aktivity jsou pak vyjádřeny skrze průběh jednotlivých složek aktiv a pasiv v poměru k tržbám, k výnosu či jiným položkám. (Knápková a kol., 2017)

Obrat aktiv je využíván především k posouzení efektivity, s jakou společnost využívá svá aktiva ke generování tržeb. Vyjadřuje kolikrát společnost obrátí svá aktiva za určité období. Výsledné hodnoty jsou velmi závislé na druhu podnikání a čím více se podnik přibližuje k výrobní činnosti, tím že její hodnota efektivity je nižší. (Růčková, 2021)

Obrat dlouhodobého majetku je finanční ukazatel, který se používá k posouzení efektivity využívání dlouhodobých aktiv společností k dosažení tržeb. Udává, jak často se dlouhodobý majetek obrátí v tržby během jednoho roku. Čím vyšší je hodnota obratu majetku tím více je naznačené úspěšné využití dlouhodobých aktiv podniku. Při porovnání se musí brát v úvahu i míra odepsanosti majetku v podnicích, tím se porovnání doporučuje spíše pouze s historickými daty společnosti. (Vochozka, 2020)

Obrat zásob/doba obratu zásob – Obrat zásob vyjadřuje, kolikrát se zásoby obrátí za určité období. Doba obratu zásob udává za jak dlouhou dobu se peněžní fondy přemění na výrobky a zboží a znovu zpátky do peněžní formy v podobě prodeje. Pro posouzení je velmi důležité, aby porovnání bylo provedeno v rámci stejného ekonomického odvětví. (Růčková, 2021; Knápková a kol. 2017)

Doba splatnosti pohledávek udává, za jakou dobu jsou peněžní prostředky připsány na bankovním účtu od vystavení a zaslání faktury odběrateli.

Doba splatnosti závazků udává za jak dlouhou dobu je podnik schopen splácet své závazky.

Tabulka 6 Ukazatele aktivity

7.	$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva celkem}}$
8.	$\text{Obrat dlouhodobého majetku} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Dlouhodobý majetek}}$
9.	$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Zásoby}}$
10.	$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Tržby}/360}$
11.	$\text{Doba splatnosti pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Tržby}/360}$
12.	$\text{Doba splatnosti krt. závazků} = \frac{\text{Krt. Závazky}}{\text{Tržby}/360}$

Zdroj: Vochozka (2020), Vlastní zpracování

3.1.7 Ukazatele likvidity

Schopnost rychle přeměnit konkrétní položky majetku na hotovost je známé jako likvidita. Celková likvidita podniku pak zobrazuje jeho schopnost okamžité přeměny krátkodobých likvidních aktiv na peněžní prostředky. Toto je klíčovým faktorem pro solventnost podniku, což znamená jeho schopnost řádně splácet závazky včas. (Černohorský, 2020)

Běžná likvidita počítá se všemi složkami oběžných aktiv. Udává kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky, v praxi to znamená kolikrát by podnik uspokojil věřitele, když by veškerá oběžná aktiva přeměnil na peněžní prostředky. Čím vyšší výsledná hodnota tím menší riziko platební neschopnosti podniku. (Vochozka, 2020)

Pohotovostní likvidita vyjadřuje schopnost společnosti pokrýt své okamžité závazky z nejlikvidnějších aktiv, jako je hotovost, ekvivalentní hotovostní prostředky a krátkodobé cenné papíry, tedy pouze finančním majetkem. (Zedníček, 2023)

Hotovostní likvidita je finanční ukazatel, dle kterého se posuzuje schopnost podniku splácet své krátkodobé závazky pomocí svých nejlikvidnějších aktiv neboli peněžních prostředků, ekvivalentních hotovostních prostředků, krátkodobých cenných papírů. (Knápková a kol. 2017)

Tabulka 7 Ukazatele likvidita

13.	$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$
14.	$\text{Pohotovostní likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$
15.	$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{Penežní prostředky}}{\text{Krátkodobé závazky}}$

Zdroj: Vochozka (2020), Vlastní zpracování

4 Analýza vybraného segmentu

Horizontální analýza představuje, jak se mění jednotlivé položky ve výkazech v čase. Především se sleduje meziroční procentní změna jednotlivých položek, která je přehlednější než změna relativní. V celkové práci byly vypsány pouze významné položky výkazů, které dále byly zkoumány.

4.1 Analýza kategorie extra velkých společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu

Do kategorie extra velkých společností spadá celkově 7 účetních jednotek za celé sledované období.

Tabulka 8 Horizontální analýza aktiv – extra velké společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Aktiva celkem	7	3	4	19	30
Dlouhodobý majetek	19	-3	4	7	30
Oběžná aktiva	-9	9	4	30	34
Pohledávky	1	26	12	34	58
Peněžní prostředky	-9	31	20	29	57

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V rámci celkového sledovaného období veškerých společností ve specifikovaném odvětví lze vidět průměrně zvýšenou hodnotu aktiv od roku 2018 do roku 2022 o 30 %. Meziroční tempo růstu celkových aktiv se pohybuje průměrně kolem 8 %. Veškeré položky aktiv ve sledovaném období měly zvyšující se růst. Nejvyšší růst lze zpozorovat mezi roky 2021 a 2022, kdy Českou republiku velmi ovlivňovala celosvětová pandemie covid-19 a začínající válečný konflikt na Ukrajině s Ruskem. Růst pohledávek mohl být zapříčiněn právě platební neschopností klientů v celosvětových krizích.

Nejvyšší průměrný procentní růst lze zaznamenat v položce pohledávek o 58 % za celé sledované období, kdy tento růst mohl vzniknout například zvyšující se klientelou nebo zhoršení produktivity dokončovat zakázky ve stanovených termínech. S nárůstem pohledávek nepřímo souvisí i nárůst peněžních prostředků, ale může však dojít ke zhoršení dobývání pohledávek, které nebudou generovat žádné výnosy. Peněžní prostředky dle tabulky výše kromě roku 2018/2019, kdy je zaznamenán pokles, narůstaly.

Za sledované období se zvýšily o celkových 57 %. Podrobnější rozpis zásob nebyl blíže specifikován, jelikož v následující kapitole, kde se budou analyzovat finanční ukazatele, nebude položka zásob využita k hodnocení finanční úspěšnosti podniků poskytující účetní, auditorské služby a daňové poradenství. Samozřejmě, podniky v rámci zásob evidují nedokončenou výrobu jako projekty, které společnost zpracovává, ale ještě nejsou dokončeny a vyfakturovány v rámci účetní závěrky.

Tabulka 9 Horizontální analýza pasiv – extra velké společnosti (v %)

	2018	2019	2020	2021	2018–2022
Pasiva celkem	7	3	4	19	30
Vlastní kapitál	1	67	5	-203	6
Dlouhodobé závazky	-4	5	-89	50	6
Krátkodobé závazky	17	13	78	-246	45

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Jak ukazuje tabulka výše, v období od roku 2018 do roku 2022 v rámci celkového zvoleného odvětví docházelo k velmi významným změnám v účetní struktuře. Celková pasiva v odvětví velkých společností neboli dluhů a závazků vzrostla v průměru z hodnoty 180.004 tis. EUR v roce 2018/2019 na hodnotu 255.368 tis. EUR v roce 2022/2023, což představuje nárůst o 30 %.

Například pokles vlastního kapitálu v roce 2020/2021 mohl být způsoben ekonomickými turbulencemi a krizí spojenou s covid-19. Na tomto růstu se především podílí nejvíce položka krátkodobých závazků, ve které se rapidně zvýšily závazky o 78 % z hodnoty 17. 419 tis. EUR v roce 2020/2021 na hodnotu 79.258 tis. EUR v roce 2021/2022. Jak už bylo zmíněno výše v aktivech, tento nárůst mohl být zapříčiněný především kvůli celosvětovým krizím a zvyšující se inflací v České republice. Kdy podniky začaly zvyšovat mzdy svým zaměstnancům a tím tedy zvýšily i ceny za své služby, energie či výrobky.

Zvyšování cen se tedy promítlo do krátkodobých závazků. Dlouhodobé závazky měly skoro po celé období stabilizovaný vývoj, pouze v roce 2021/2022 se jejich hodnota snížila až o 50 %. Kdy podniky v odvětví mohly své dlouhodobé úvěry doplatit nebo své dlouhodobé úvěry refinancovat za výhodnější podmínky, jako je nižší úroková míra nebo delší doba splatnosti. Tato analýza představuje, že podniky v celkovém odvětví poskytování účetních, auditorských služeb a daňového poradenství za posledních 5 let

průměrně zvýšily své závazky, zejména krátkodobé, které mohou mít největší dopad na finanční stabilitu v odvětví anebo cash flow. Dlouhodobé závazky se po celé období držely na stabilní úrovni, a to naznačuje především konzervativní přístup financování dlouhodobých aktiv.

Tabulka 10 Horizontální analýza VZZ – extra velké společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Obrat	6	1	7	21	31
Tržby z prodeje výrobků a služeb	5	1	8	18	29
Výkonová spotřeba	8	0,4	8	21	34
Ostatní provozní náklady/výnosy	10	-1	6	21	32
Provozní VH	-62	27	-1	21	7
Finanční výnosy	-281	865	115	97	87
Finanční náklady	-68	9	44	80	82
Finanční VH	3	34	35	15	64
VH před zdaněním	-175	-66	45	93	83
Daň z příjmu	-16	18	-4	24	24
VH po zdanění	-216	-105	55	95	84

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V následující tabulce č. 8 byla provedena horizontální analýza výkazu zisku a ztráty za období 2018–2022 ve vybraném národním hospodářství. Analýza poskytuje veškeré důležité informace o změnách ve finančním výkazu. Za sledované období došlo k několika významným změnám v klíčových položkách, které budou následně blíže popsány. Průměrný celkový obrat odvětví za sledované období zaznamenal postupné zvyšování od roku 2018–2022 s celkovým růstem 31 %.

Další položky VZZ, jako jsou tržby z prodeje výrobků a služeb, výkonová spotřeba a ostatní provozní náklady/výnosy, u kterých byl také zaznamenán růst, přičemž nejvyšší růst z těchto položek byl zaznamenán u výkonové spotřeby od roku 2018 do roku 2022 o 34 %.

Provozní výsledek se v celkovém období vyvíjel s většími výkyvy, kdy se jeho hodnota snižovala a zvyšovala. U položky finančních výnosů byly zaznamenány výrazné změny, kdy v roce 2020/2021 se její hodnota zvýšila o necelých 9 % a následným snížením v letech následujících. Hodnota finančních nákladů se v postupech letech také zvyšovala, což mělo velký vliv na celkový finanční výsledek hospodaření, který však za celkové období také vzrostl o celých 64 %. Výsledek hospodaření před zdaněním a po zdanění odrážely různé změny v průběhu celkového období, přičemž výsledek hospodaření před zdaněním vzrostl o 83 % a výsledek hospodaření po zdanění o 84 %.

Horizontální analýza za celkové hospodářské odvětví s výběrem extra velkých společností vyobrazuje, že i přes některé výkyvy ve finančních výkazech se vede extra velkým společností udržet pozitivní sklon v celkovém obratu, tržbách a hospodářském výsledku za pětileté období.

4.2 Analýza kategorie velkých společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu

Horizontální analýza aktiv velkých společností v rámci stejného národního hospodářství za období 2018–2022 poskytuje velmi důležitý vývoj jednotlivých finančních položek v procentuálním vyjádření. V kategorii velkých společností se celkově pracovalo s 52 účetními jednotkami za celé sledované období.

Tabulka 11 Horizontální analýza aktiv – velké společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Aktiva celkem	0,3	3	4	6	13
Dlouhodobý majetek	2	1	-1	10	11
Oběžná aktiva	-4	4	18	8	24
Pohledávky	-54	-1	-34	28	-52
Peněžní prostředky	31	16	14	-52	25

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Hodnota celkových aktiv za celkové období 2018–2022 v průměru rostla o více jak 3,5 % ročně. Celkově za celé období o 13 %. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2021/2022, kdy celková hodnota aktiv vzrostla o 6 %. Získaný dlouhodobý majetek za posledních pět let dosahuje pozitivního trendu, kde v průběhu času docházelo k postupnému nárůstu. U oběžných aktiv měl celkový vývoj pozitivní trend růstu, kdy

největší růst byl zaznamenán v letech 2020–2021, a to až o celých 18 % a za celé sledované časové období byl zaznamenán růst o 24 %. Tento růst může být například výsledkem afektivního řízení oběžných aktiv a zlepšení cash flow jednotlivých podniků.

V rámci celkového časového období jsou pohledávky vykazovány s různým trendem. Nejprve v prvních letech, které byly sledovány vykazovaly poklesy o 54 % v roce 2018–2019, v dalším roce také k poklesu, ale pouze o 1 % a v roce 2020/2021 opět k poklesu o dalších 34 %. Od roku 2021/2022 došlo k postupnému nárůstu a zlepšení o 28 %. K nárůstu mohlo dojít například stabilizací v oblasti řízení pohledávek a zlepšení platební morálky klientů.

Co se týče peněžních prostředků, ty ve sledovaném období vykazovaly proměnlivý vývoj s celkovým nárůstem za období o 25 %. Pouze v roce 2021–2022 došlo k poklesu o 52 %, které mohlo být důsledkem pandemie covid-19 anebo válečného konfliktu na Ukrajině. Dalším faktorem, který mohl ovlivňovat vývoj peněžních prostředků, byla správná strategická rozhodnutí společností v oblasti financování a investic nebo zaplacení pozdních pohledávek z minulého roku v následujícím roce. Celkově říci, že dle horizontální analýzy zjistit detailní pohled na celkový vývoj finanční struktury velkých společností v daném národním hospodářství za pětileté sledované období, to je především důležité pro správné porozumění a hodnocení finanční úspěšnosti podniků.

Tabulka 12 Horizontální analýza pasiv – velké společnosti (v %)

	2018	2019	2020	2021	2018–2022
Pasiva celkem	0,3	3	4	6	13
Vlastní kapitál	30	-4	4	-10	24
Dlouhodobé závazky	-51	12	-8	-7	-55
Krátkodobé závazky	-3	-9	23	15	27

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Na tabulce výše je provedena horizontální analýza pasiv velkých společností za období 2018–2022, která poskytuje důležité informace o vývoji finančních závazků neboli pasiv těchto společností. V průběhu sledovaného období došlo k mírnému růstu celkových pasiv stejně jako celkových aktiv společností v odvětví vykazující růst o 13 % za celkové sledované období.

Vlastní kapitál velkých společností v odvětví vykazuje pozitivní trend růst v roce 2018/2019 a v roce 2020/2021, kdy vzrostl nejprve o 30 % a dále pouze o 4 %. V roce

2019/2020 a 2021/2022 dochází v analýze k poklesu nejprve o 4 % a dále o 10 %. Z celkového pohledu lze říct, že vlastní kapitál vykazuje především kladný vývoj s celkovým nárůstem 24 % za sledované období.

Dlouhodobé závazky veškerých společností v odvětví vykazují proměnlivý trend, kdy v prvním roce klesly o 51 %, následný rok se zvýšily o 12 % v roce 2019/2020. Následující roky opět vykazovaly ztráty o 8 % v roce 2020/2021 a o 7 % v roce 2021/2022. Celkový pokles za celé období činil 55 % změnu. Růst celkových pasiv je důsledkem především růstem krátkodobých závazků, které se za celkové sledované období zvýšily o 27 %. Zvýšený trend růstu velké společnosti vykazují zejména v letech 2020/2021 a 2021/2022, kdy vzrostly o 23 % a 15 %.

Příčinou tohoto trendu může být především krizová opatření společností v důsledku již zmiňovanou pandemií nebo změn ve strategii financování krátkodobých operací.

Tabulka 13 Horizontální analýza VZZ – velké společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Obrat	-0,3	-11	13	22	24
Tržby z prodeje výrobků a služeb	-4	-3	13	23	29
Výkonová spotřeba	-15	-4	12	24	20
Ostatní provozní náklady/výnosy	11	-20	16	21	29
Provozní VH	-68	33	17	7	13
Finanční výnosy	-13	-118	1	-29	-215
Finanční náklady	-518	-30	42	39	-184
Finanční VH	43	-129	-12	-125	-227
VH před zdaněním	29	-76	0,2	-44	-80
Daň z příjmu	-14	6	5	10	8
VH po zdanění	31	-83	-1	-53	-95

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Tabulka výše popisuje horizontální analýzu výkazu zisku a ztráty v oblasti velkých společností za pětileté období, která popisuje velmi důležitý vývoj a popis pro finanční ukazatele. Průměrná položka celkového obrátu velkých společností za sledované období

2018–2022, vykazovala v prvních dvou letech mírný pokles o 0,3 % v roce 2018/2019 a o 11 % v roce 2019/2020. V následujících letech se hodnota obratu mírně zvedala o 24 % za celé období, kdy v posledních letech o 22 % a 13 %.

Tržby z prodeje výrobků a služeb v rámci výnosů tvoří nejvyšší položku, u této položky byl opět zaznamenán v prvních dvou letech mírný pokles a v následujících letech položka tržeb narůstala, kdy lze zpozorovat kladné tempo růstu. Za sledované období vzrostly celkově o 29 %.

Výkonová spotřeba zahrnuje veškeré položky, které souvisí s prodejem služeb, spotřebou materiálu, energiemi a dalšími položkami velkých společností. Největší nárůst výkonové spotřeby byl zaznamenán v roce 2021/2022, kdy se její hodnota zvýšila o 24 %. Celková hodnota za období se zvýšila pouze o 20 %, kvůli prvních dvou let, kdy vykazovala pokles.

Rozdílem provozních výnosů a provozních nákladů je zjištěn provozní výsledek hospodaření, který v prvním roce dosahoval poklesu o 68 % a v následujících letech s jeho hodnota opět navyšovala. Provozní výsledek hospodaření za celé období dosahovalo kladných hodnot. Na druhou stranu finanční výsledek hospodaření dosahoval kromě roku 2018, výrazně klesajících hodnot o 227 % za celkové období. Nejvyšší pokles byl zaznamenán především v letech 2019/2020 o 129 % a v roce 2021 o 125 %. Hlavní příčinou může být růst nákladových úroků a dalších finančních nákladů.

Celkový výsledek hospodaření před zdaněním za celé období vykazuje pokles o 80 %, kdy výsledek hospodaření po zdanění klesá o 95 %. Výsledek hospodaření po zdanění za celkové období velkých společností 2018–2022 průměrně klesl o 1.398 tis. EUR.

4.3 Analýza kategorie středních společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu

V následující kapitole bude popsána horizontální analýza finančních ukazatelů středních společností v rámci stejného národního hospodářství za období 2018–2022 poskytuje velmi důležitý vývoj jednotlivých finančních položek v procentuálním vyjádření. Během sledovaného období bylo celkově pracováno s 298 účetními jednotkami v kategorii středních společností.

Tabulka 14 Horizontální analýza aktiv – střední společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Aktiva celkem	11	-8	11	7	21
Dlouhodobý majetek	4	-1	12	12	25
Oběžná aktiva	21	-12	4	10	24
Pohledávky	8	-19	20	3	15
Peněžní prostředky	30	-24	-12	-13	-9

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Z horizontální analýzy aktiv lze vyčíst že hodnota celkových aktiv má během pěti letého průzkumu velmi pozitivní růst až na rok 2019/2020, ve kterém vykazuje pokles o 8 %. Za celkové období, však vykazuje celkový růst ve výši 21 %. Stejně tomu bylo i v případě oběžných aktiv, která vykazovala v roce 2019/2020 pokles o 12 %, ale za celkové období vykazovala růst o 24 %, který může pozitivně signalizovat zvýšení aktivity a rozsah operací středních společností. Výše dlouhodobého majetku v roce 2019/2020 dosahovala nejmenšího záporného výsledku ze všech ostatních položek aktiv, a to pouze o 1 %.

Pohledávky, které společnosti očekávají od svých klientů za splněné zakázky, dosahuje za celkové období nárůstu o 15 %. Stejně jako tomu bylo i u dvou předchozích položek celkových aktiv a oběžných aktiv, pohledávky vykazují pokles pouze v roce 2019/2020 o 19 %.

Na druhou stranu peněžní prostředky, které jsou velmi důležité pro ukazatel likvidity společnosti, vykazaly během celkového období pokles o 9 %. Pokles může být vysvětlen snížením likvidity podniku například jako splacení svých závazků dodavatelům.

Celkově střední společnosti za sledované období zaznamenaly stabilní a mírně pozitivní vývoj aktiv, s výjimkou poklesu peněžních prostředků, to udává ukazatel, který je důležitý pro krátkodobou likviditu a finanční stabilitu podniků.

Tabulka 15 Horizontální analýza pasiv – střední společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Pasiva celkem	11	-8	11	7	21
Vlastní kapitál	15	-15	-17	-15	-32
Dlouhodobé závazky	4	1	10	15	28
Krátkodobé závazky	17	-9	10	4	22

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Tabulka výše popisuje horizontální analýzu nejdůležitějších položek z pasiv v průměrných hodnotách středních společností za pěti leté období. Jednotlivé položky jsou mezi sebou vyjádřeny jako procentuální změna, to pomáhá k porozumění veškerého vývoje finančních závazků středních společností. Celková pasiva vykazují za celé období růst tedy o 21 %, pouze v roce 2019/2022 se hodnota pasiv snížila o 8 %. Tento nárůst naznačuje stabilní finanční situaci všech společností v odvětví středních firem a mírně se rozrůstá objem finančních závazků.

Položka vlastního kapitálu za celé období, kromě roku 2018/2019, kde položka vzrostla o 15 %, klesla celkově o 32 %. Tento stav nasvědčuje, že společnosti více využívaly k financování cizí kapitál než vlastní kapitál. Snížení může být důsledkem investic do rozvoje podnikání či vyplacení výsledku hospodaření z minulých let.

Dlouhodobé závazky mají po celé období kladný růst z průměrných hodnot o 28 %. Jak už bylo výše zmíněno střední společnosti mohou více investovat do dlouhodobých projektů, modernizace zařízení, které potřebují k výkonu své práce nebo dokonce rozšíření společností. Krátkodobé závazky jsou na tom velmi podobně jako dlouhodobé závazky, pouze v období 2019/2020 vykazují pokles o 9 %, ale průměrně za celé období vykazují růst o 28 %. Opět to může být způsobeno především krátkodobými půjčkami nebo zvýšenými náklady na provoz a mzdové ohodnocení kvůli již zmíněnému válečnému konfliktu v těchto letech nebo zvýšenou inflací v České republice.

Celková pasiva v odvětví středních společností za období 2018–2022 vykazují pouze mírné změny, které bylo zapříčiněno především dlouhodobými a krátkodobými závazky společností a vlastním kapitálem.

Tabulka 16 Horizontální analýza VZZ – střední společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Obrat	8	-11	21	17	33
Tržby z prodeje výrobků a služeb	7	-9	21	16	33
Výkonová spotřeba	4	-14	21	16	27
Ostatní provozní náklady/výnosy	15	-10	14	22	38
Provozní VH	5	7	49	-8	51

Finanční výnosy	40	-18	-10	28	44
Finanční náklady	30	-13	-4	24	37
Finanční VH	-28	15	6	17	16
VH před zdaněním	33	-12	14	16	46
Daň z příjmu	11	-5	24	5	33
VH po zdanění	35	-13	13	17	47

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Horizontální analýza tabulky č. 14 výkazu zisku a ztráty středních společností poskytuje veškeré důležité informace o vývoji úspěšnosti těchto společností za celé období od roku 2018 do roku 2022. Obrat středních společností se průměrně zvýšil o 33 %, pouze v roce 2019/2020 je vykázána procentní změna poklesu obratu o 11 %. Tento ukazatel je důležitý pro sledování obchodních aktivit společností a jejich pozitivní vývoj v generování příjmů.

Následující položka výkazu zisku a ztráty středních společností neboli tržby z prodeje výrobků a služeb, vykazují za celé období také nárůst o 33 % stejně jako položka obratu. Tento nárůst naznačuje, že společnosti se snaží co nejvíce zvyšovat objem svých prodejů služeb, obchodních aktivit a získávání nové klientely během sledovaného časového úseku. S narůstajícími tržbami jsou úzce spjaty i náklady, které se za celkové období také navyšovaly, a to 27 %.

Provozní výsledek hospodaření vykazuje velmi vysokého nárůstu, a to 51 %. Tímto velmi vysokým růstem se naznačuje zlepšení hospodaření a celkové efektivity provozu společností, to je velmi klíčové pro konkurenceschopnost společností a jejich ziskovosti. Konečný výsledek hospodaření po zdanění a jeho nárůst je závislý na provozním výsledku, který za celkové období dosahuje pozitivního růstu o 51 %.

Závěrem této kapitoly říci, že střední společnosti za sledované období dosáhly velmi pozitivních výsledků v různých hlediscích svého hospodaření, to ukazuje velmi dobrou výkonnost těchto podniků.

4.4 Analýza kategorie malých společností prostřednictvím finančních ukazatelů ve vybraném segmentu

V poslední kapitole této části bude popsána horizontální analýza finančních ukazatelů v národním hospodářství v oblasti malých společností za sledované období od roku 2018 do roku 2022. Z této analýzy vyplývají procentuální změny mezi jednotlivými lety v různých položkách rozvahy či výkazu zisku a ztráty. Na začátek analýzy kategorie malých společností je vhodné zmínit, že během sledovaného období bylo pracováno s celkem 7 534 společností.

Tabulka 17 Horizontální analýza aktiv – malé společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Aktiva celkem	7	-31	-4	3	-24
Dlouhodobý majetek	18	-32	-6	3	-12
Oběžná aktiva	1	-31	-3	2	-31
Pohledávky	-1	-12	-0,1	3	-10
Peněžní prostředky	10	-6	8	-1	10

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Aktiva celkem vykazují za celkové období pokles o 24 %, kdy nejvyšší pokles malé společnosti zaznamenaly v roce 2019/2020 o 31 % a dále v roce 2020/2021 pouze o 4 %. Tento pokles je velmi důležitý pro vývoj celkového majetku a jakýchkoliv změn, které se mohou odrážet ve struktuře aktiv. Oběžná aktiva za celé období vykazují pokles stejně jako celková aktiva, a to 31 %. Největší pokles byl zaznamenán u dlouhodobého majetku o celkových 32 % také v roce 2019/2020, to mohlo být zapříčiněno právě celosvětovou pandemií covid-19, se kterou v roce 2020 bojoval celý svět.

Ze všech aktivních položek rozvahy vykazuje položka pohledávek nejnižší pokles, a to pouze o 10 %, kdy v prvních letech je zaznamenán mírný pokles, a to 1 % v roce 2018/2019, o 12 % v roce 2019/2020 a o 0,1 % v roce 2020/2021. Touto změnou může být naznačena například lepší správa pohledávek a platební podmínky společností.

Položka peněžních prostředků z celkové horizontální analýzy vykazuje za celkové období kladný růst, a to 10 %. Opět menší pokles byl zaznamenán v roce 2019/2020 o 6 % a v roce 2021/2022 o 1 %. To může být důsledkem svědomitého finančního řízení a rozhodnutí ve správě financí malých společností.

Malé společnosti za sledované období vykazují určité změny, kde se projevuje pokles, ale i menší růst klíčových položek aktiv.

Tabulka 18 Horizontální analýza pasiv – malé společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Pasiva celkem	21	-32	-4	3	-5
Vlastní kapitál	-2	0,2	7	4	9
Dlouhodobé závazky	44	-30	-32	0,1	5
Krátkodobé závazky	9	-33	22	7	13

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Horizontální analýza pasiv v porovnání s horizontální analýzou aktiv dosahuje v průměru lepších procentuálních změn. Poklesu za celé období dosahuje pouze u položky celkových pasiv, kdy změna vykazuje mírný pokles o 5 %. Nejvyšší pokles celkových pasiv je opět v období 2019/2020, kdy dosahuje poklesu o 32 % a v roce 2020/2021 o 4 %. Za tímto poklesem může stát například změna financování malých společností, správa závazků nebo investiční rozhodování.

Průměrné hodnoty vlastního kapitálu malých společností za sledované období se postupně navyšovaly, k nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2020/2021 o 7 %, celkově však došlo k nárůstu o 9 %. Na začátku období tedy v roce 2018/2019 došlo k mírnému poklesu o 2 %. Tento růst může být spojen se vstupem nových investorů nebo ziskovostí podniků v dané kategorii.

Cizí zdroje malých společností neboli dlouhodobé a krátkodobé pohledávky se za celkové sledované období zvýšily o 5 % dlouhodobé a o 13 % krátkodobé. Nejvyšší růst dlouhodobých závazků je zaznamenán v období 2019/2020, kdy se hodnota zvýšila o 44 %, v následujících dvou letech se však jejich průměrná hodnota snížila nejprve o 30 % a poté o 32 %. U krátkodobých závazků je nejvyšší procentní růst promítnut v roce 2020/2021, a to 22 % naproti tomu nejvyšší procentní pokles v roce 2019/2020, a to 33 %.

Stejně jako klíčové položky aktiv malých společností vykazují položky pasiv za sledované období různé změny ve struktuře závazků, a to jak pokles, tak i mírný růst.

Tabulka 19 Horizontální analýza VZZ – malé společnosti (v %)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2018–2022
Obrat	0,1	-13	3	4	-5
Tržby z prodeje výrobků a služeb	4	-13	2	6	-1
Výkonová spotřeba	4	-14	-2	5	-4
Ostatní provozní náklady/výnosy	-3	-12	6	3	-6
Provozní VH	-1	-2	9	2	8
Finanční výnosy	139	-99	650	177	425
Finanční náklady	77	-72	-123	-27	-9
Finanční VH	-260	1	54	-202	-400
VH před zdaněním	84	-46	-90	28	69
Daň z příjmu	11	-13	4	4	7
VH po zdanění	92	-49	-121	33	83

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Horizontální analýza u výkazu zisku a ztráty malých společností vykazuje procentní změny za sledované období od roku 2018 do roku 2022. Větší polovina průměrných hodnot klíčových položek výkazu vyjadřuje pokles, to může být způsobeno celosvětovými krizemi během období, kdy malé společnosti nejvíce postihly.

Obrat malých společností vyobrazuje celkový pokles o 5 %, kdy nejvyšší pokles je zaznamenán v roce 2019/2020, kdy vypukla celosvětová pandemie covid-19 nebo změna spotřebitelského chování a vývoj tržní konkurence. Na druhou stranu tržby z výrobků a služeb vykazují pouze pokles o 1 %, kdy to může být způsobeno například změnou poptávky klientů po službách malých společností. Výkonová spotřeba vykazuje pokles za celé období o 4 %, který může být způsoben efektivnějším řízením nákladů nebo změnou spotřebního chování.

Průměrná hodnota položky provozního výsledku hospodaření malých společností během sledovaného období vykazovala mírný růst o 8 %. Celkový výsledek hospodaření společností za sledované období vykazuje pozitivní růst z průměrných hodnot o 83 %. Nejvyšší nárůst hodnoty vykazovaly v roce 2018/2019, a to o 92 % a naopak nejvyšší

pokles v roce 2020/2021 o 121 %. Tento pokles byl způsobený především snížení hodnoty finančních výnosů oproti předešlých let.

Stejně jako tomu bylo u jiných horizontálních analýz výše, tak i u horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty malých společností za sledované období jsou vykázány různé změny, jako pokles i růst v jednotlivých položkách.

4.5 Komparace výsledků velikostních kategorií

Na základě provedené horizontální analýzy v předešlé kapitole, lze vyhodnotit a komparovat výsledky z velikostních kategorií. Komparace bude rozlišena do třech odstavců dle aktiv, pasiv a výkazu zisku a ztráty.

V rámci analýzy aktiv dosahují kategorie extra velkých společností nejvyšších hodnot ve všech sledovaných položkách za období od roku 2018 do roku 2022. Naopak skupina malých společností vykazuje negativní změny ve všech sledovaných položkách aktiv kromě hodnoty peněžních prostředků, kde dosahuje pozitivních hodnot. Kategorie středních společností je na tom z pohledu růstu aktiv lépe než kategorie velkých společností, která dosahuje nižších hodnot než kategorie středních společností.

Kategorie extra velkých společností dosahuje v rámci pasiv opět nejrychlejšího růstu oproti ostatním kategoriím za sledované období. Kategorie velkých společností a středních společností dosahují velmi podobných výsledků, kdy dosahují v jednotlivých položkách pasiv růstu i poklesu. Naopak kategorie malých společností vykazuje negativní změny skoro ve všech položkách s výjimkou krátkodobých závazků, které vykazují pozitivní růst.

Dle rychlosti růstu několika položek výkazu zisku a ztráty, kategorie středních společností dosahuje vyšších hodnot než ostatní kategorie za celkové období 2018 až 2022. Naopak, kategorie malých společností vykazují negativní změny ve většině sledovaných oblastí, což naznačuje pomalejší růst, než u ostatních kategorií.

5 Analýza finanční úspěšnosti podniků vybraného segmentu

V následující kapitole budou blíže popsány vybrané poměrové ukazatele, které byly vybrány dle zvoleného tématu této práce, finanční úspěšnost podniků poskytující účetní, auditní služby a daňové poradenství, a jaké ukazatele tyto podniky využívají ke zjištění finanční úspěšnosti.

5.1 Zlaté bilanční pravidlo

Na následující tabulce je zobrazeno zlaté bilanční pravidlo pro každou kategorii a časové období. Toto pravidlo slouží k posouzení, zda je zvolený způsob financování konzervativní nebo agresivní. Tabulka níže analyzuje krátkodobý majetek a krátkodobý kapitál, kde lze pozorovat, že společnosti mají dostatek krátkodobého majetku k pokrytí svých krátkodobých zdrojů ve všech kategoriích i obdobích, což naznačuje konzervativní přístup financování.

Tabulka 20 Zlaté bilanční pari pravidlo (v Kč)

		2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	Dlouhodobý majetek	92 028	113 212	110 414	114 456	122 519
	Vlastní kapitál	2 278	2 300	6 958	7 337	2 424
	Převis kapitálu	89 750	110 912	103 456	107 119	120 095
Velké společnosti	Dlouhodobý majetek	18 796	19 094	19 234	18 963	21 084
	Vlastní kapitál	4 928	7 082	6 834	7 101	6 458
	Převis kapitálu	13 868	12 012	12 400	11 862	14 626
Střední společnosti	Dlouhodobý majetek	1 813	1 897	1 873	2 133	2 418
	Vlastní kapitál	303	357	310	265	230
	Převis kapitálu	1 510	1 540	1 563	1 868	2 188
Malé společnosti	Dlouhodobý majetek	37	45	34	32	33
	Dlouhodobé zdroje	16	16	16	17	18
	Převis kapitálu	21	29	18	15	15

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Tabulka č. 20 znázorňuje, že zlaté bilanční pari pravidlo není v žádné kategorii ani v žádném roce splněno. Vlastní kapitál totiž pokrývá pouze malou část dlouhodobého majetku. Toto pravidlo běžně v praxi není splněno, protože neumožňuje využití výhod spojené s financováním pomocí dlouhodobého cizího kapitálu.

Tabulka 21 Zlaté bilanční pravidlo (v Kč)

		2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	Krátkodobý majetek	87 977	81 008	88 939	92 520	132 849
	Krátkodobé zdroje	12 574	15 071	17 419	79 258	22 885
	Převis kapitálu	75 403	65 937	71 520	13 262	109 964
Velké společnosti	Krátkodobý majetek	8 637	8 318	8 660	10 524	11 379
	Krátkodobé zdroje	6 178	6 002	5 523	7 185	8 453
	Převis kapitálu	2 459	2 316	3 137	3 339	2 926
Střední společnosti	Krátkodobý majetek	879	1 113	997	1 043	1 158
	Krátkodobé zdroje	477	574	527	586	608
	Převis kapitálu	402	539	470	458	550
Malé společnosti	Krátkodobý majetek	73	73	56	54	55
	Krátkodobé zdroje	19	21	16	21	22
	Převis kapitálu	53	52	40	34	33

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

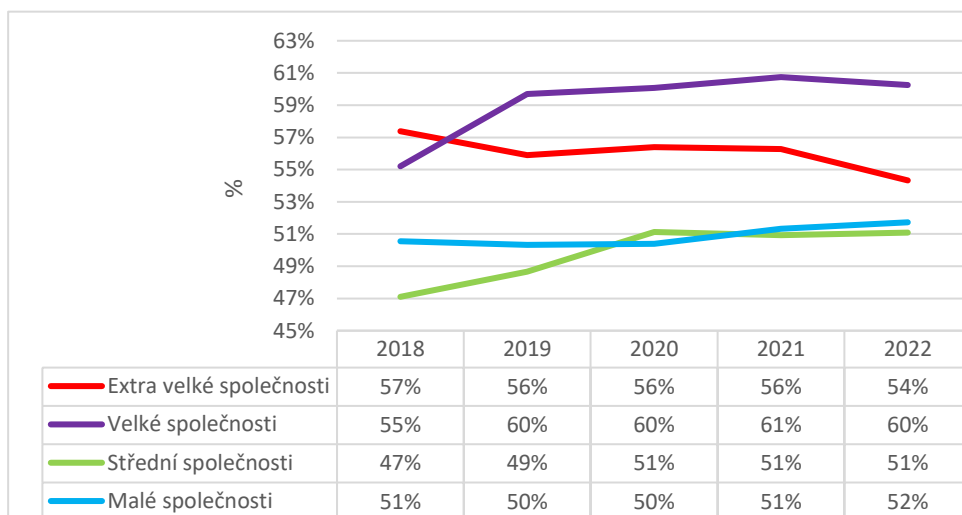
Tabulka výše analyzuje krátkodobý majetek a krátkodobý kapitál, kde lze pozorovat, že společnosti mají dostatek krátkodobého majetku k pokrytí svých krátkodobých zdrojů ve všech kategoriích i obdobích, což naznačuje konzervativní přístup financování. Z tabulky je zřejmé, že společnosti ve všech velikostních kategoriích zlaté bilanční pravidlo nedodržují, jelikož krátkodobý majetek je ve všech letech vyšší než krátkodobé zdroje. To naznačuje možnost, že společnosti ve všech kategoriích mohou čelit finančním obtížím splácet své krátkodobé dluhy.

5.2 Ukazatele vycházející z tržeb

5.2.1 Hrubá marže

Ukazatel hrubé marže je vypočten dle vzorce (č. 1) jako poměr tržeb za poskytované služby a nákladů na tyto služby k celkovým tržbám za období od roku 2018 do roku 2022, jak je uvedeno v tabulce procentuálním ukazatelem.

Graf 1 Hrubá marže

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

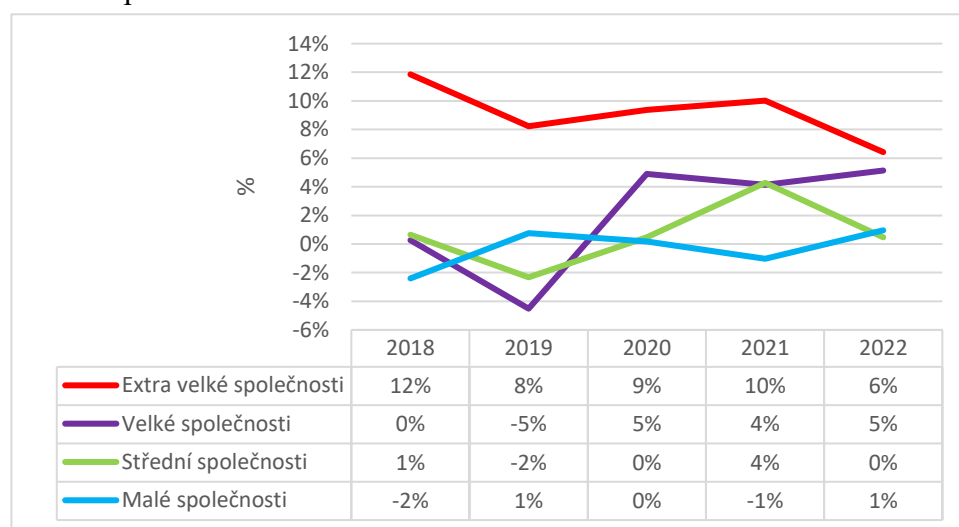
U kategorie velkých společností má ukazatel hrubé marže, dle grafu, relativně vysokou hodnotu. Dle autorky práce může kategorie velkých společností dosahovat nejvyšších hodnot hrubé marže například kvůli velkému rozsahu poskytování služeb, díky kterému jsou nižší náklady na poskytování služeb na jednotku než u menších konkurentů. Pouze v roce 2018 dosahovaly velké společnosti hodnoty hrubé marže pod 60 %, a to konkrétně 55 %. V ostatních zbývajících letech na tom byla kategorie velkých společností lépe než ve zbývajících třech kategoriích. Kategorie velkých společností vykazuje nejstřednější lineární trend daného ukazatele, který je dán především průměrným růstem tržeb, který převyšuje průměrný nárůst výkonové spotřeby. Podle ukazatele hrubé marže viz tabulka výše, jsou velké společnosti nejvýkonnější. Naproti tomu kategorie extra velkých společností, od kterých by se očekával velmi pozitivní růst kvůli jejich velikosti, vykazuje za celé období buď stabilního nebo klesajícího trendu. Zejména kvůli průměrnému růstu výkonové spotřeby. K výraznějšímu růstu tržeb v rámci sledovaného období extra velkých společností nedocházelo. Střední společnosti vykazují pozitivně vyvíjející trend, kde hrubá marže v roce 2018 byla na úrovni 47 %. V následujících letech docházelo

k nárůstu, kde marže dosahovala nejvyšší hodnoty 51 %. Za celkové období dosahovala marže nejnižších hodnot, v roce 2021 začala marže středních společností dotahovat hodnotu hrubé marže malých společností. Za rok 2019 byla hrubá marže středních společností nižší o 11 procent ve srovnání s kategorií velkých společností. U kategorie malých společností je vývoj hrubé marže velmi stálý, v roce 2018 měly hodnotu hrubé marže kolem 51 %, která se postupně zvýšila v roce 2022 na hodnotu 52 %.

5.2.2 Hrubá marže včetně provozních nákladů

Autorka této práce považuje za důležité, využít ke srovnání také upravenou hrubou marži, která zahrnuje veškeré ostatní provozní náklady společností. Všechny společnosti ve zkoumaném odvětví využívají své zaměstnance, které poskytují služby, jako aktivum společnosti. To znamená, že vedle provozních nákladů jsou nejvýznamnějším prvkem pro tvorbu této služby mzdové náklady, které jsou součástí ostatních provozních nákladů.

Graf 2 Upravená hrubá marže

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Dle grafu výše je zřejmé, že kategorie extra velkých společností je na tom nejlépe než tři zbylé zmíněné kategorie. Extra velké kategorie vykazují po celé sledované období kladné hodnoty upravené hrubé marže, nejvyšší hodnoty dosahuje v roce 2018, a to 12 %. V roce 2022 se hodnota snížila o celkových 6 %. Extra velké společnosti mohou dosahovat pozitivních hodnot například díky své vyjednávací pozici s dodavateli a mohou dosahovat lepších podmínek než ostatní kategorie. Kategorie velkých společností z hlediska upravené hrubé marže vykazovala v roce 2019 záporné hodnoty, kdy součet provozních nákladů a mzdových nákladů, převyšoval hodnotu tržeb. V následujících letech

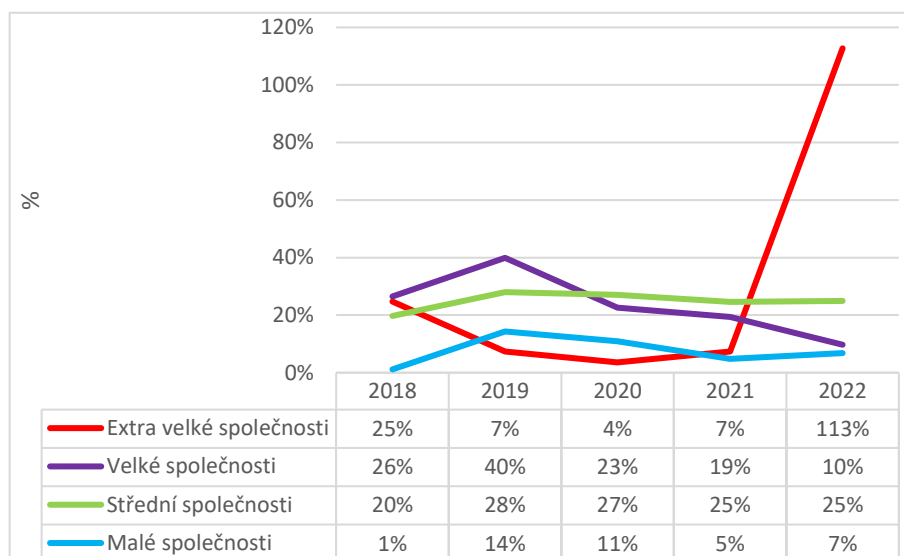

dosahovala velmi pozitivního trendu, kdy její hodnota skončila na 6 % a lze předpokládat, že v následujících letech bude její hodnota upravené hrubé marže nejlepší ze všech sledovaných kategorií. V porovnání s postavením při zkoumání ukazatele hrubé marže, je její vývoj velmi kolísavý. Upravená hrubá marže u kategorie středních společností vykazovala stabilnější trend, kde během sledovaného období docházelo ke kolísání s rozmezím od -2 % do 4 %. Poslední kategorie neboli kategorie malých společností vykazuje minimální kolísání upravené hrubé marže, s hodnotami od -2 % do 1 %. Tento relativně stabilní vývoj naznačuje lepší kontrolu nákladů na personál.

5.2.3 Rentabilita tržeb

Tento ukazatel poskytuje informace především o tom, jakou částku provozního zisku společnosti dokážou vygenerovat z jejich tržeb. Jedná se o velmi klíčový ukazatel, který hodnotí schopnost firmy dosahovat zisku z provozování své podnikatelské činnosti. V rámci této práce byl při výpočtu využit EAT neboli čistý zisk.

Graf 3 Rentabilita tržeb

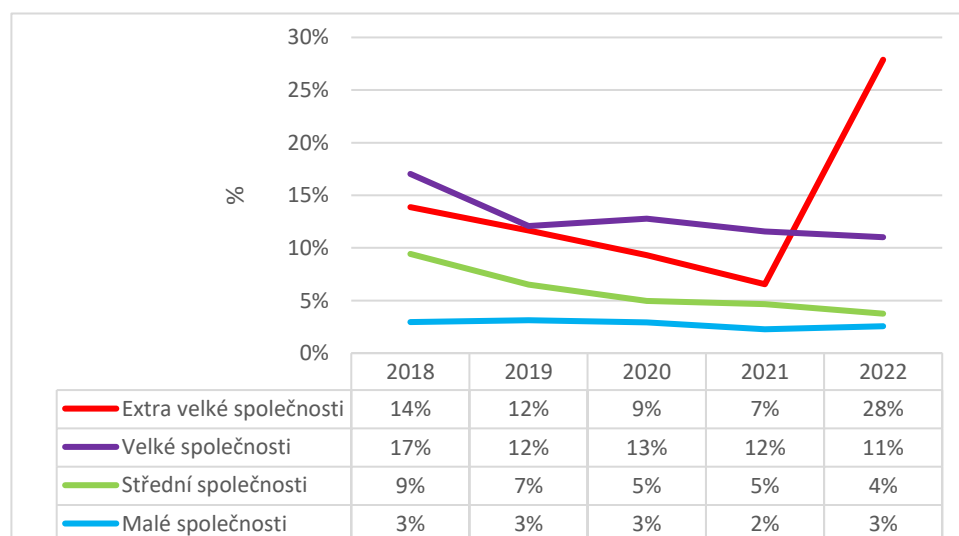
Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Kategorie extra velkých společností za sledované období dosahují v roce 2018 velmi podobné hodnoty rentability jako v kategorii velkých společností a středních společností tedy 25 %. Hodnota mohla být důsledkem jejich velikosti a síly na trhu. V následujících třech letech extra velké společnosti vykázaly pokles tohoto ukazatele a jejich hodnoty se pohybovaly na úrovni 7 % v roce 2019, 4 % v roce 2020 a v roce 2021 opět vykázaly hodnotu 7 %. Tento pokles mohl být důsledkem například slabší poptávky po službách

nebo investicích do rozvoje, což dočasně snížilo rentabilitu tohoto odvětví. V roce 2022 kategorie extra velkých společností zaznamenala extrémní skok v rentabilitě tržeb o 113 %. Tento významný nárůst byl způsobem výrazným zvýšením finančních výnosů jedné ze společností dané kategorie o zhruba 350 mil. EUR. Kategorie velkých společností vykazuje za celé odvětví nejlepší hodnoty rentability tržeb v roce 2019, a to 40 %. Od tohoto roku začala kategorie tohoto odvětví vykazovat patrný negativní trend, který se předpokládá i do budoucna. Tento pokles mohl být důvodem nárůstu konkurence v odvětví nebo ekonomických výkyvů, které mají velmi negativní dopad na jejich rentabilitu.

Nejvíce stabilní vývoj rentability tržeb udává kategorie středních společností, kdy se její hodnota průměrně pohybuje okolo 25 %. Nejvyšší hodnoty dosahovala v roce 2019, a to 28 %. Všechny společnosti v této kategorii si udržují konzistentní výkonnost a podíl na trhu. Naopak kategorie malých společností vykazuje v roce 2018 pouze 1 % rentabilitu tržeb. Výstupem tak nízkého výsledku jsou nově založené společnosti v této kategorii a vykazování velmi nízkých tržeb společností. Nejvyšší nárůst je zobrazený ihned v následujícím roce, kdy hodnota rentability tržeb dosahovala 14 %, právě kvůli získání nových klientů a zakázek. Hodnoty rentability následujících roků zaznamenaly mírný pokles a v roce 2022 opět mírný nárůst, který zajistí nárůst i v budoucích letech, díky růstu podnikání a lepšímu využití příležitostí malých společností.

Graf 4 Rentabilita tržeb – medián

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Jelikož graf č. 4 výše obsahoval průměrné hodnoty a některá data zahrnovala odlehlé hodnoty, ukazatel rentability tržeb vykazoval velmi zkreslené výsledky. Proto byl k další analýze využit statistický ukazatel medián, který bere v úvahu prostřední hodnotu ze všech dat. Extra velké společnosti v roce 2018 vykázaly hodnotu rentability 14 %, což je výrazně nižší než vypočtená hodnota s průměrnými hodnotami, která byla 25 % pro tento rok. Největší rozdíl v hodnotě rentability tržeb vypočtené pomocí statistického ukazatele mediánu je patrný v roce 2022, kde hodnota klesla z původních 113 % na 28 %. Jak již bylo zmíněno výše, v tomto případě byly zaznamenány v datech velmi odlehlé hodnoty, které tento extrémní výkyv způsobily. Všechny ostatní kategorie společností za celkové sledované období vykazují mírný pokles ukazatele rentability tržeb, který může být zapříčiněn pandemií covid-19.

5.2.4 Nákladovost

Velmi užitečné je porovnávat náklady s výnosy a pro tento účel se hodí využít ukazatel nákladovosti výnosů. Jak už bylo řečeno výše, využívá se především ke zjištění, kolik Kč/EUR nákladů se váže na 1 Kč/EUR výnosů. Pro potřeby této práce jsou veškerá data reprezentována v eurech, jelikož stažení účetních dat, které jsou využity v této práci, jsou z programu Orbis of Moody's Analytics Company. Hodnoty ukazatele nákladovosti by měly být menší než jedna, kvůli kterým podnik produkuje zisk.

Tabulka 22 Nákladovost (v EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	1,03	1,06	1,12	1,20	1,11
Velké společnosti	0,84	0,75	0,81	0,85	0,91
Střední společnosti	1,08	1,10	1,08	1,04	1,07
Malé společnosti	1,19	1,36	1,26	1,17	1,08

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Z tabulky č. 22 lze vyčíst, že pouze u kategorie velkých společností jsou ukazatele nákladovosti výnosů nižší než jedna v rámci celkového zvoleného odvětví. Všechny ostatní kategorie vykazují nákladovost podniku nad tuto hranici. To znamená, že k vytvoření zisku, společnosti musí vynaložit na 1 EUR výnosů více nákladů. Z celkové tabulky nejvyšší hodnotu vykazují v roce 2019 1,36 kategorie malých společností. Ukazatel nákladovosti u kategorie velkých společností se od roku 2018 postupně zvyšoval, přičemž v roce 2022 dosáhl hodnoty 0,91 EUR. To znamená,

že k vytvoření zisku v roce 2022 bylo nezbytné vynaložit 1 EUR výnosů a 0,91 EUR nákladů.

Ukazatel nákladovosti výnosů umožňuje také odhadnout přibližné hodnoty ukazatele rentability tržeb neboli výnosů, protože rentabilitu tržeb lze vypočítat jako 1 mínus nákladovost. Ukazatel nákladovosti je tedy doplňkovým ukazatelem rentability tržeb. To znamená, že například v roce 2022 byla rentabilita tržeb kategorie velkých společností 10 %.

5.3 Ukazatele vycházející z majetku

5.3.1 Rentabilita aktiv

Ukazatel ROA neboli rentabilita celkového vloženého kapitálu udává, jak společnosti dokážou vlastní vložená aktiva zhodnotit. U zdravých poradenských společností by měla být hodnota ukazatele rentability aktiv zhruba okolo 20 % ve srovnání s jinými odvětvími, protože tyto společnosti obvykle nevykazují vysokou hodnotu aktiv, jak už bylo výše zmíněno v literární rešerši této práce.

Rentabilita aktiv podle vzorce (č. 4) určuje poměr zisku před úroky a zdaněním (EBIT) k celkovým aktivům. Následně výsledek byl vynásoben hodnotou 100.

Tabulka 23 Rentabilita aktiv (v %)

	2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	6	2	1	2	26
Velké společnosti	12	16	9	9	6
Střední společnosti	9	12	11	12	13
Malé společnosti	2	12	10	6	8

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Nejvyšší růst rentability aktiv je zaznamenán u kategorie extra velkých společností, kdy dosahovala v roce 2022 hodnoty 26 %. Tento extrémní nárůst byl opět způsobený výrazným zvýšením finančních výnosů jedné ze společností v dané kategorii. U kategorie velkých společností se hodnota ukazatele rentability aktiv pohybovala za celé odvětví od 6 % do 16 %. V roce 2022 opět hodnota mírně klesla, tento pokles je důsledkem poklesu hodnoty EBIT a zvýšení celkové hodnoty aktiv. Ukazatel rentability aktiv u kategorie středních společností dosahuje za celé sledované období velmi stabilních výsledků, které se pohybují od 9 % do 13 %. Poslední kategorie malých společností

vykazuje za celé období různé hodnoty ukazatele rentability aktiv od 2 % do 12 %, kdy v roce 2022 byl zaznamenán menší nárůst hodnoty na 8 %.

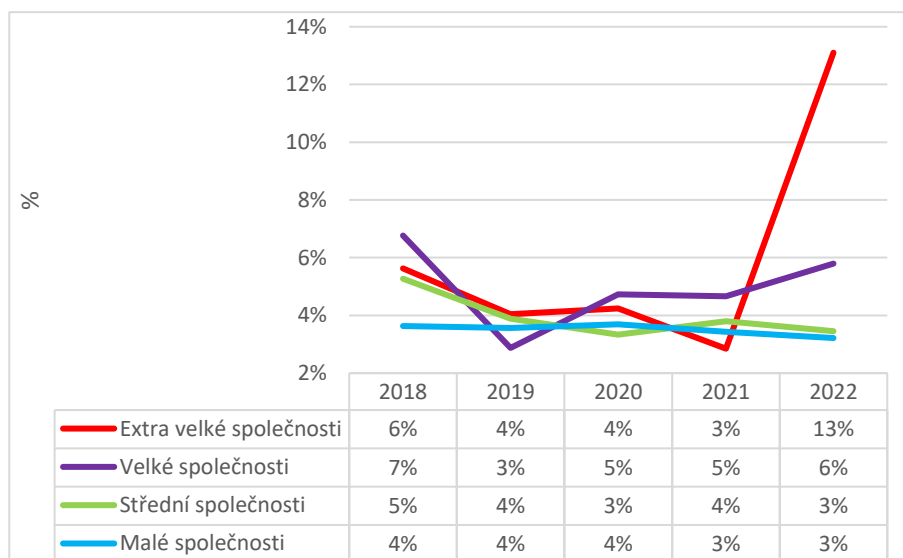
Tabulka 24 Rentabilita aktiv – medián (v %)

	2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	6	4	4	3	13
Velké společnosti	7	3	5	5	6
Střední společnosti	5	4	3	4	3
Malé společnosti	4	4	4	3	3

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V tabulce výše jsou uvedeny hodnoty ukazatele rentability aktiv, které byly vypočteny pomocí statistického ukazatele mediánu, jelikož při použití průměrných hodnot v předešlém výpočtu došlo ke zkreslení výsledků kvůli odlehlým datům v analyzovaném období od roku 2018 do roku 2022. Největší rozdíl byl u extra velkých společností v roce 2022, kde při využití průměru dosahovala rentabilita aktiv hodnoty 26 % a při využití mediánu dosahuje hodnota 13 %, což představuje snížení rentability o 13 % v porovnání s předchozím výpočtem. Další rozdíl ve výpočtech s průměrem a mediánem byl zaznamenán v roce 2019 v kategorii velkých společností, kde bylo opět zaznamenáno snížení o 13 %.

Graf 5 Rentabilita aktiv – medián

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Na grafu č. 5 lze vidět vývoj ROA, tedy rentability celkových aktiv za sledované období ve všech velikostních kategoriích. K jejímu zobrazení byla použita data vypočítaná pomocí statistického modelu medián.

5.3.2 Rentabilita vlastního kapitálu

Ukazatel ROE také nazýván jako rentabilita vlastního kapitálu ukazuje, kolik procent zisku bylo získáno pomocí investovaného vlastního kapitálu. Čím vyšší je hodnota ukazatele ROE, tím lépe podnik využívá svůj vlastní kapitál a produkuje vyšší ziskovost podniku.

Tabulka 25 Rentabilita vlastního kapitálu (v %)

	2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	447	140	23	48	2691
Velké společnosti	58	59	34	32	23
Střední společnosti	72	93	95	127	177
Malé společnosti	6	78	52	22	31

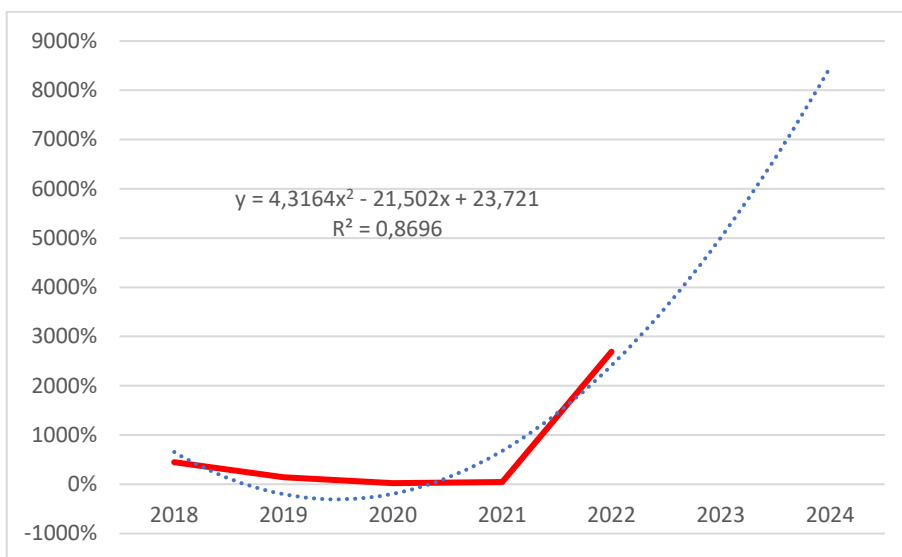
Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V kategorii velkých společností je opět vysoký nárůst v roce 2018, kde hodnota dosahovala 447 %, především díky vysoké hodnotě čistého zisku. V následujících letech opět hodnota ukazatele ROE rapidně klesla a v roce 2022 její hodnota dosáhla velmi vysoké hodnoty 2691 %. Takto vysoká hodnota je zapříčiněná již výše zmíněným důvodem, kdy v roce 2022 jedna ze společností v kategorii extra velkých společností zvýšila své finanční výnosy a tím i výsledek hospodaření.

5.3.3 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu

V následující kapitole bude provedena regresní funkce ukazatele rentability vlastního kapitálu, kde za každou velikostní kategorií bude provedena analýza zvlášť. Ukazatel rentability vlastního kapitálu se využívá k měření efektivity, jak společnost využívá vlastní zdroje k dosažení co nejvyššího zisku. Pro společnosti je tedy vhodný jeho růst, a proto je tento ukazatel využit v aktuální kapitole níže.

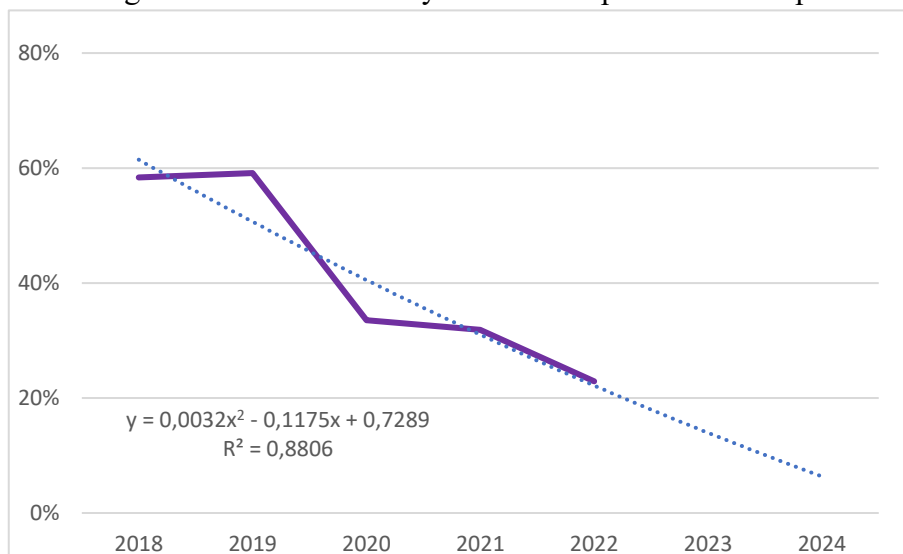
Graf 6 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – extra velké společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Ukazatel rentability vlastního kapitálu byl graficky vyrovnán s kvadratickým trendem v kategorii extra velkých společností. Hlavním důvodem využití je nejvyšší hodnota indexu determinace, která tato funkce vyjadřuje rovnicí $y = 4,3164x^2 - 21,502x + 23,721$. Kvadratická funkce vyjadřuje přibližně 86 % variability proměnné, která udává přesnost popisu časové řady vyjádřeno pomocí indexem determinace této rovnice $R^2 = 0,8696$. Tato hodnota vypovídá o celkové kvalitě modelu a využití vhodné trendové spojnice a díky vysoké hodnotě není potřeba hledat více vyhovující model. V následujících 2 letech predikce ukazatele ROE při vývoji analýzy časových řad velmi strmě roste. Velmi důležité je tyto predikované hodnoty brát pouze za orientační analytické odpovědi.

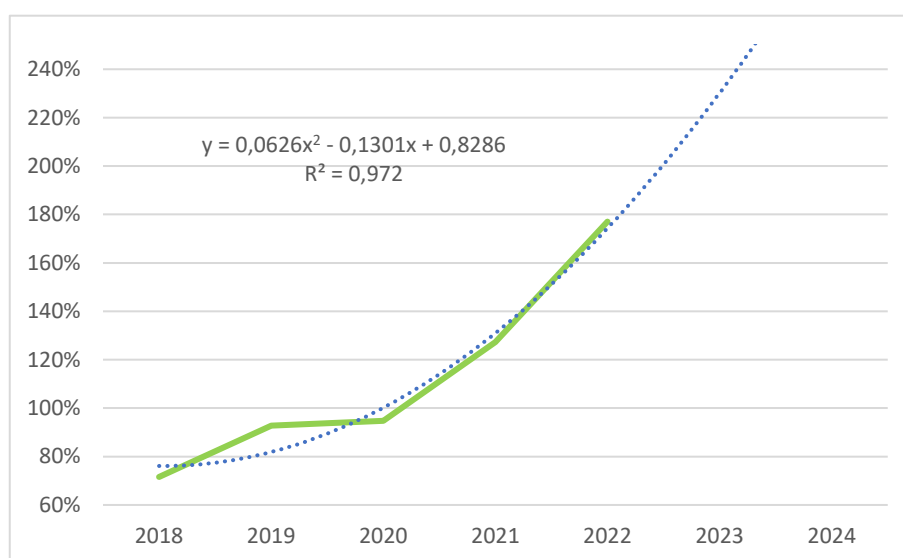
Graf 7 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – velké společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

U kategorie velkých společností ukazatel rentability vlastního kapitálu je graficky vyrovnán s mocninným trendem. Regresní funkce je vyjádřena v následujícím tvaru $y = 0,6765x^{-0,58}$, kde byla znázorněna nejvyšší hodnota indexu determinace. Mocninná funkce znázorňuje zhruba 74 % variability proměnné, která vyjadřuje přesnost popisu časové řady zvolenou funkcí. Index determinace neboli $R^2 = 0,7424$ je zobrazeno na grafu č. 6 níže, kde lze graficky vidět průběh rentability vlastního kapitálu v čase a mocninný trend. Predikce do budoucna vykazuje klesající trend na další dvě příslušná období.

Graf 8 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – střední společnosti

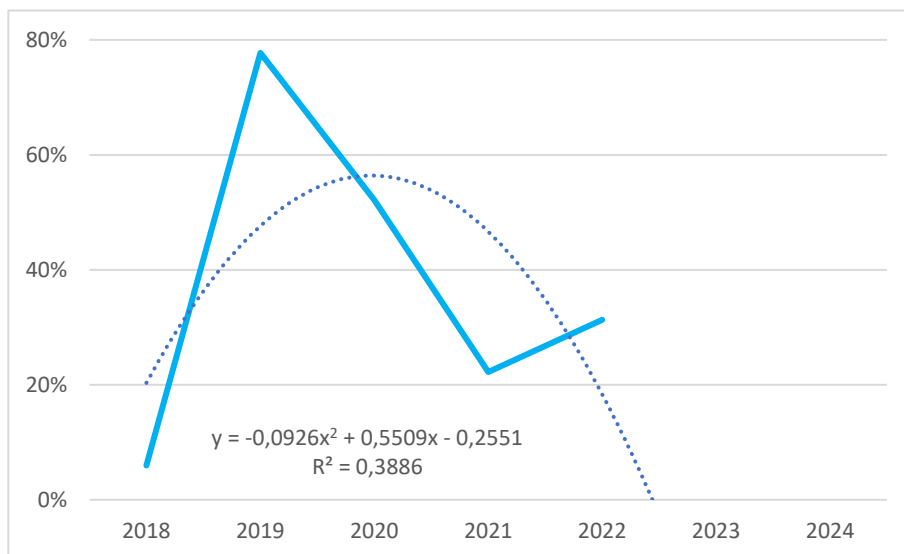

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Ukazatel rentability vlastního kapitálu v kategorii středních společností v grafu č. 7 výše je vyjádřen pomocí kvadratického trendu stejně jako v kategorii extra velkých společností v grafu č. 8. Výsledná rovnice kvadratického trendu je definována jako $y = 0,0626x^2 - 0,1301x + 0,8286$, kdy tato funkce byla použita především kvůli nejvyšší hodnotě indexu determinace ze všech ostatních. Kvadratická funkce tak vyjadřuje cca 97 % variability proměnné přesnosti popisu časové řady. Tato hodnota je dána indexem determinace příslušné rovnice $R^2 = 0,972$, a to představuje velmi kvalitní regresní model. Predikce hodnot v následujících dvou období bude dosahovat opět velmi pozitivních výsledků ukazatele ROE.

Graf 9 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – malé společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Poslední regresní funkce ukazatele rentability tržeb vlastního kapitálu byla provedena u velikostní kategorie malých společností. U malých společností byl využit opět kvadratický trend zobrazení, kvůli nejvyšší hodnotě indexu determinace ze všech ostatních. Výsledná funkce u malých společností je $y = -0,0926x^2 + 0,5509x - 0,2551$ a dle indexu determinace $R^2 = 0,3886$ je vyjádřeno přibližně 38 % variability proměnné přesnosti popisu časové řady. Predikce na následující období vykazuje extrémní pokles i když hodnoty ROE v roce 2022 se opět začaly zvyšovat.

5.4 Ukazatele aktivity

V následující kapitole bude představen vybraný ukazatel aktivity, který je pro finanční úspěšnost podniků velmi důležité.

5.4.1 Obrat aktiv

Hodnota ukazatele obratu celkových aktiv bude v poradenských společnostech vyšší ve srovnání s jinými odvětvími, protože tyto společnosti obvykle dlouhodobý majetek vůbec nevyužívají, na rozdíl od výrobních nebo průmyslových společností, které mají majetek ve vlastnictví. Tabulka č. 26 vyobrazuje hodnoty ukazatele obratu aktiv pro odvětví poradenských společností v průběhu let 2018 až 2022.

Tabulka 26 Obrat aktiv

	2018	2019	2020	2021	2022
Extra velké společnosti	0,23	0,22	0,22	0,23	0,23
Velké společnosti	0,41	0,39	0,37	0,40	0,49
Střední společnosti	0,41	0,39	0,39	0,43	0,48
Malé společnosti	0,75	0,73	0,84	0,90	0,92

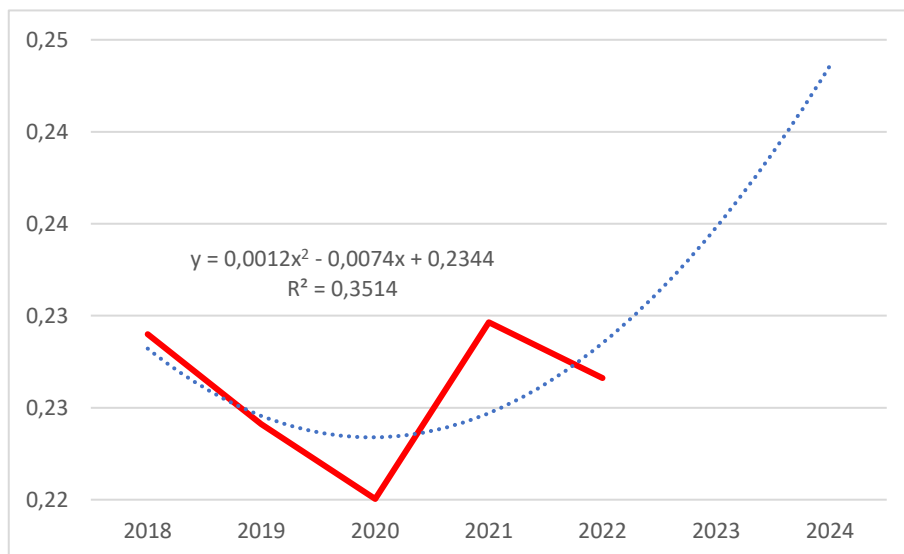
Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

U kategorie extra velkých společností zůstává obrat aktiv po celé zkoumané období relativně stabilní kolem hodnoty 0,22 a 0,23. Ve výsledku to znamená, že na každé euro aktiv je potřeba vygenerovat 23 centů. Takto nízké hodnoty mohou být důsledkem neefektivního využívání aktiv a s generováním tržeb vzhledem k hodnotě aktiv. Zároveň kategorie extra velkých společností jsou na tom v rámci obratu aktiv nejhůře. Kategorie velkých společností a středních společností jsou na tom s obratem aktiv velmi podobně, kdy v roce 2018 a 2019 znázorňovaly obě stejnou hodnotu, a to 0,41. Nejvyšší hodnota u velkých společností dosáhla v roce 2022, a to 0,49. Střední společnosti dosáhly velmi podobné hodnoty, a to 0,48. Malé společnosti, co se týče ukazatele obratu aktiv, dosahují nejlepších hodnot ze všech velikostních kategorií v rámci sledované odvětví poradenských společností. Za celé sledované období od roku 2018 do roku 2022 se hodnota pozitivně zvyšuje až do hodnoty 0,92 v roce 2022, to naznačuje zlepšení efektivity využívání aktiv a schopnost generovat tržby.

5.4.2 Regresní funkce obratu aktiv

V rámci oblasti ukazatelů aktivity byl vybrán ukazatel obratu aktiv, u kterého bude provedena regresní funkce v následujících čtyřech kategoriích společností. U všech čtyřech velikostních kategorií byl využit kvadratický trend, jelikož index determinace ve všech čtyřech případech dosahoval nejvyšších hodnot z ostatních trendů.

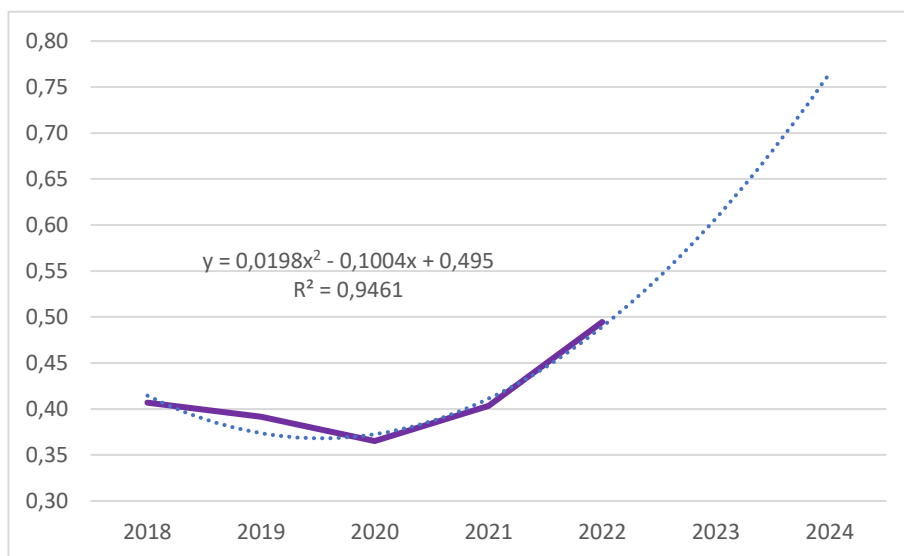
Graf 10 Regresní funkce obratu aktiv – extra velké společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V kategorii extra velkých společností na grafu č. 10 vypadá výsledná funkce jako $y = 0,0012x^2 - 0,0074x + 0,2344$ a pomocí indexu determinace neboli $R^2 = 0,3514$ vyjadřuje přibližně 35 % variability, která určuje přesnost popisu časové řady. I když dosahuje index determinace tak nízkých hodnot, kvadratická přímka vykazuje nejvyšší hodnotu ze všech ostatních modelů. Predikce na následující období dvou let konkrétně 2023 a 2024 dosahuje velmi pozitivního trendu. V roce 2023 může obrat aktiv dosahovat až do hodnoty 0,24 a v roce 2024 ještě vyšší, a to přibližně 0,25. Jelikož tento ukazatel vyznačuje kolikrát se aktiva v podniku obrátí během jednoho roku, předpokládá se mírný růst tohoto ukazatele.

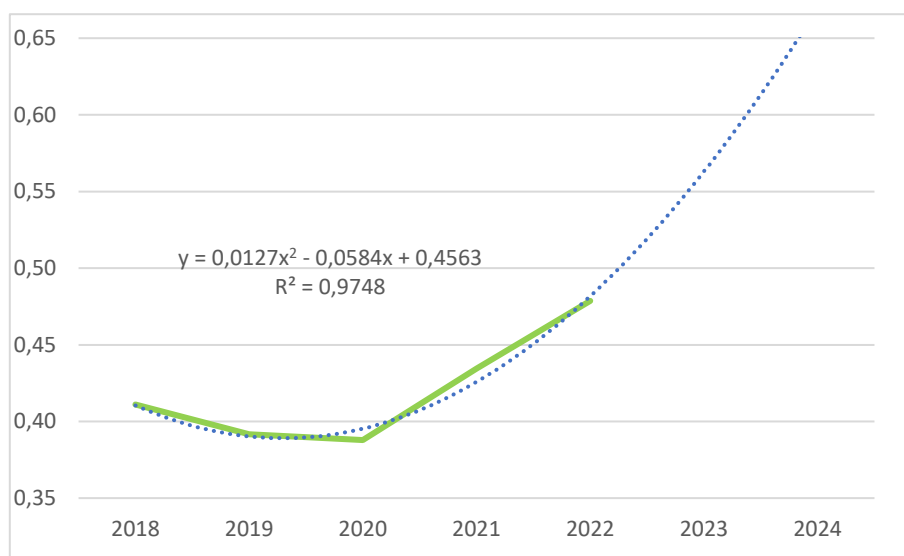
Graf 11 Regresní funkce obratu aktiv – velké společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Výsledná funkce u kategorie velkých společností je vyjádřena kvadratickou funkcí jako $y = 0,0198x^2 - 0,1004x + 0,495$. Vybraná funkce vyjadřuje zhruba 94 % variability vyjadřující přesnost popisu časové řady, zjištěnou indexem determinace rovnice $R^2 = 0,9461$. Jedná se tak o velmi kvalitní regresní model a predikce na následující období pro kategorii velkých společností, dosahuje pozitivního růstu. V roce 2023 dosahuje průměrné hodnoty 0,6 a v roce 2024 hodnoty 0,75, díky kvadratické spojnici trendu.

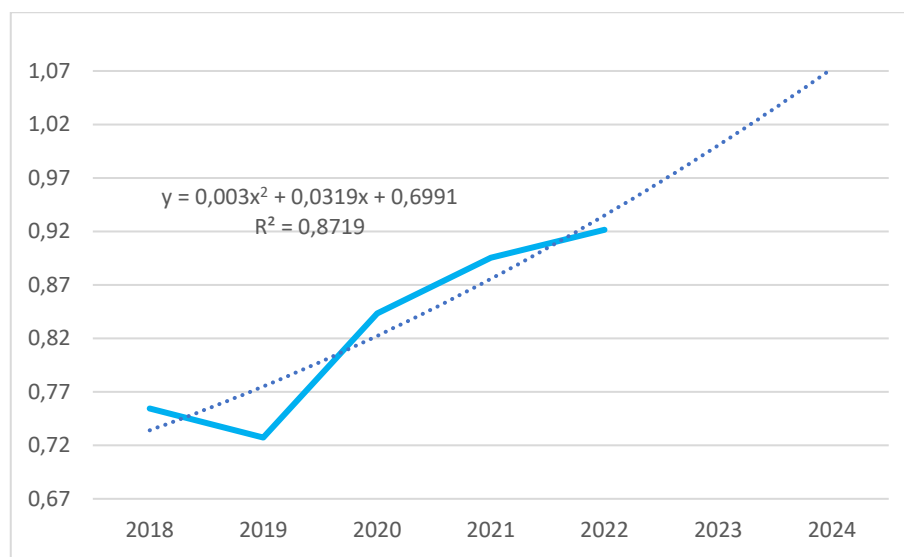
Graf 12 Regresní funkce obratu aktiv – střední společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Kategorie středních společností vyobrazené na grafu č. 12 výše, má výslednou funkci vyjádřenou jako $y = 0,0127x^2 - 0,0584x + 0,4563$. Tato vybraná funkce vyjadřuje přibližně 97 % variability, což představuje přesnost popisu časové řady, jak ukazuje index determinace vyjádřené z rovnice $R^2 = 0,9748$. Model dosahuje velmi vysoké úrovně kvality a opět i v predikci hodnot na následující období pozitivního růstu, jako tomu bylo i u ostatních velikostních kategorií. Kdy v roce 2023 je předpokládán růst na hodnotu 0,55 a v roce 2024 na hodnotu 0,7.

Graf 13 Regresní funkce obratu aktiv – malé společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

V závěrečné kategorii u obratu aktiv malých společností je vyjádřena regresní funkce na grafu č. 13 jako $y = 0,003x^2 + 0,0319x + 0,6991$. Vybraná spojnice trendu dokáže vysvětlit přibližně 87 % variability ve sledovaných datech, což znamená vysokou přesnost v popisu trendu časové řady, jak ilustruje index determinace $R^2 = 0,8719$ na grafu níže. Predikce při předpokládaném vývoji analýzy časových řad obratu aktiv u kategorie malých společností bude hodnota 1 v roce 2023 a hodnota 1,07 v roce 2024.

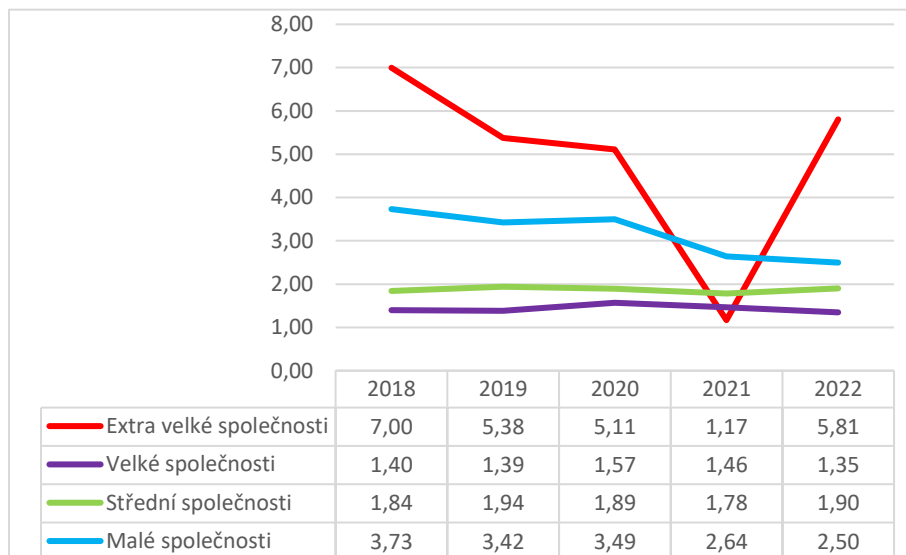
5.5 Ukazatele likvidity

V následující kapitole budou popsány finanční ukazatele likvidity, které jsou určeny k posouzení schopnosti podniku splácet své závazky a financovat svou podnikatelskou činnost.

5.5.1 Běžná likvidita

Běžná likvidita je ukazatel, který poukazuje na poměr mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Tento ukazatel je velmi důležitý pro finanční stabilitu všech podniků.

Graf 14 Běžná likvidita

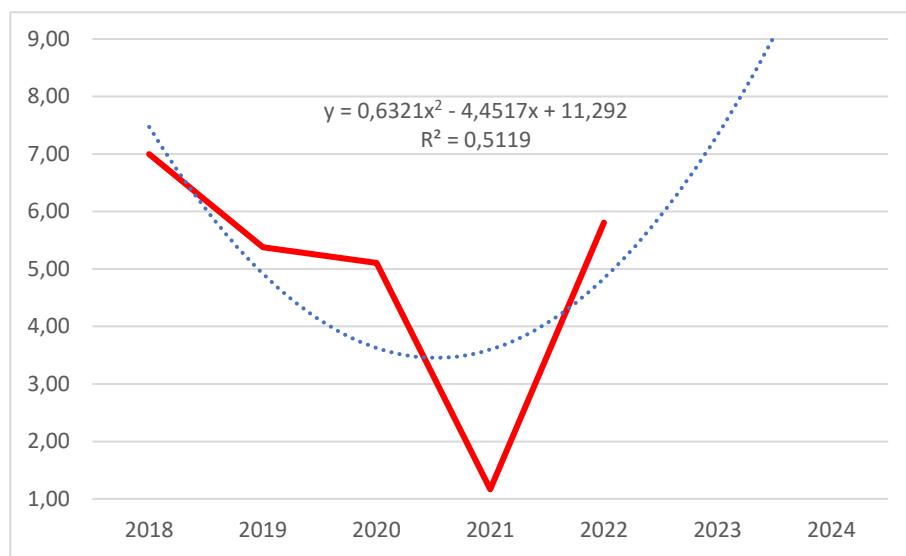
Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Z analýzy běžné likvidity vyplývá největší dominance na straně kategorie extra velkých společností, u které za celé období dosahuje vyšších hodnot než ostatní kategorie, kromě roku 2021, kde hodnota běžné likvidity je naopak nejnižší, a v roce 2022 její hodnota opět vzrostla na hodnotu 5,81. Společnosti v této kategorii jsou velmi schopné splácet své krátkodobé závazky až do roku 2021, kdy se na jejich hospodaření projevila celosvětová pandemie Covid-19 a své závazky nebyli schopni splácet včas. Kategorie velkých společností je na tom z hlediska běžné likvidity nejhůře ze všech kategorií. V roce 2022 dosáhla nejnižší hodnoty, a to 1,35. Hlavním důvodem klesajícího trendu byl růst krátkodobých závazků. Střední společnosti vykazují velmi stálých hodnot, její hodnoty se od roku 2018 do roku 2022 zvýšily z hodnoty 1,84 na hodnotu 1,9, nejvyšší hodnota však byla zaznamenána v roce 2019, kde dosahovala hodnoty 1,94. Kategorie malých společností vykazuje v oblasti běžné likvidity velmi dobrých výsledků. Její hodnoty vyjadřují mírně klesající trend od roku 2018 do roku 2022, kde běžná likvidita klesla z 3,73 na 2,50. Hlavním důvodem tohoto snížení je snížení hodnoty oběžného majetku a zvýšení krátkodobých závazků společností.

5.5.2 Regresní funkce běžné likvidity

Regresní analýza ukazatele běžné likvidity byla prováděna stejným způsobem ve všech čtyřech velikostních kategoriích, především pomocí kvadratického trendu, který dosahoval nejvyšších hodnot indexu determinace.

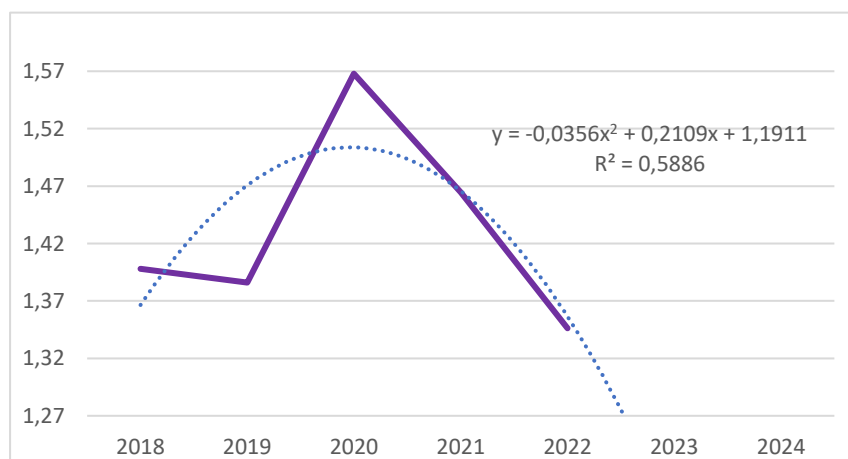
Graf 15 Regresní funkce běžné likvidity – extra velké společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Součástí grafu č. 15 u kategorie extra velkých společností je regresní kvadratická funkce vyjádřená ve tvaru $y = 0,6321x^2 - 4,4517x + 11,292$. Tato funkce je doplněna indexem determinace $R^2 = 0,5119$, který přibližně vyjadřuje 51 % variability a označuje kvalitu modelu. V rámci kategorie extra velkých společností dosahují predikované hodnoty pozitivního růstu na následující dvě příslušná období.

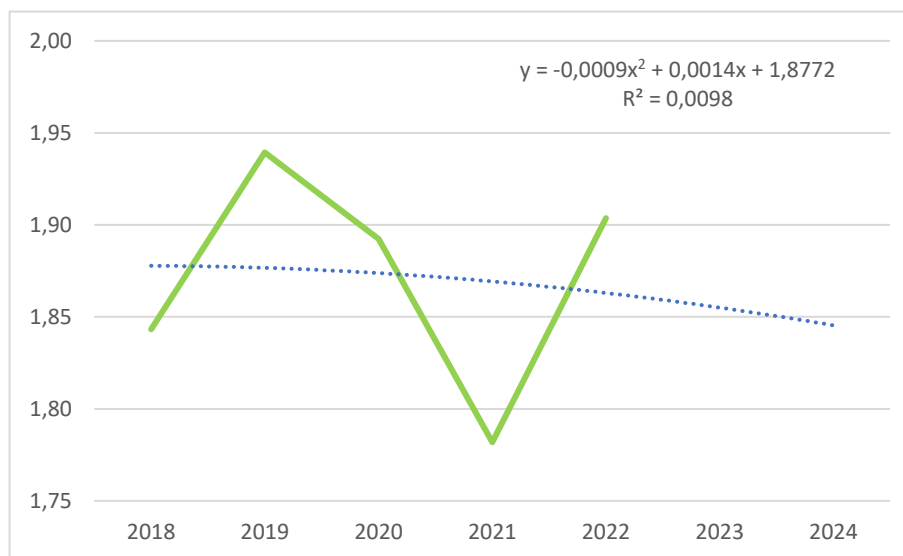
Graf 16 Regresní funkce běžné likvidity – velké společnosti

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Na grafu č. 16 je zobrazena regresní funkce pro kategorii velkých společností, kde výsledná rovnice trendu $y = -0,0356x^2 + 0,2109x + 1,1911$. Díky zvolené kvadratické funkci je vysvětleno přibližně 58 % variability a celkově vyjadřuje o jak kvalitní model se jedná. Tento výsledek je dán indexem determinace této rovnice $R^2 = 0,5886$, který je zobrazen na příslušném grafu. V kategorii velkých společností dosahuje predikce na následující dvě období velmi výrazného klesajícího trendu, který může být zapříčiněn zvyšujícími se krátkodobými závazky.

Graf 17 Regresní funkce běžné likvidity – střední společnosti

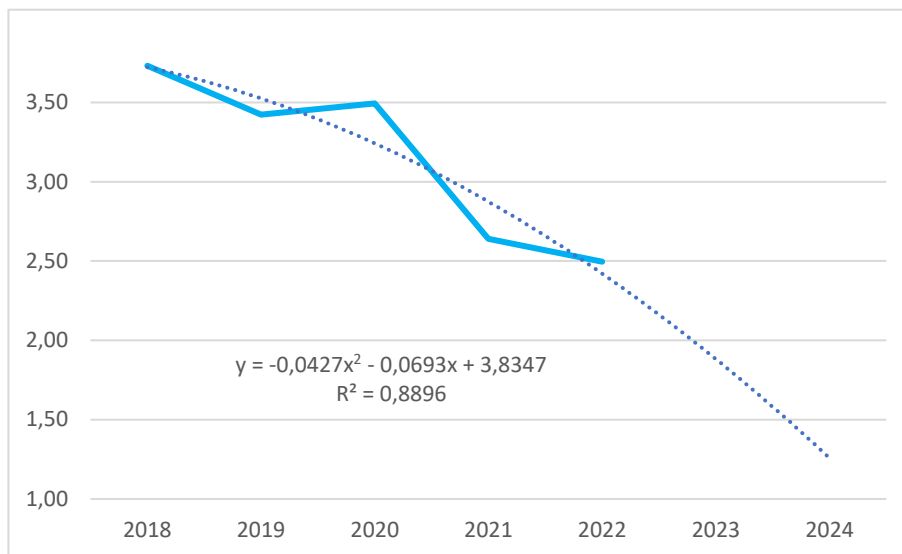

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

U kategorie středních společností je regresní funkce trendu vyjádřena těmito hodnotami: $y = -0,0009x^2 + 0,0014x + 1,8772$. Příslušná kvadratická funkce vyjadřuje spojnicí trendu indexem determinace $R^2 = 0,0098$, což odpovídá 0,98 % variability tohoto modelu, který popisuje přesnost časové řady. V tomto případě se jedná o velmi nízkou kvalitu příslušného modelu, ze všech ostatních modelů hodnota R^2 byla nejvyšší. Predikce na následující období vykazuje velmi mírný pokles, kdy hodnota v roce 2023 běžné likvidity dosahuje 1,86 a v roce 2024 hodnoty 1,84.

Graf 18 Regresní funkce běžné likvidity – malé společnosti

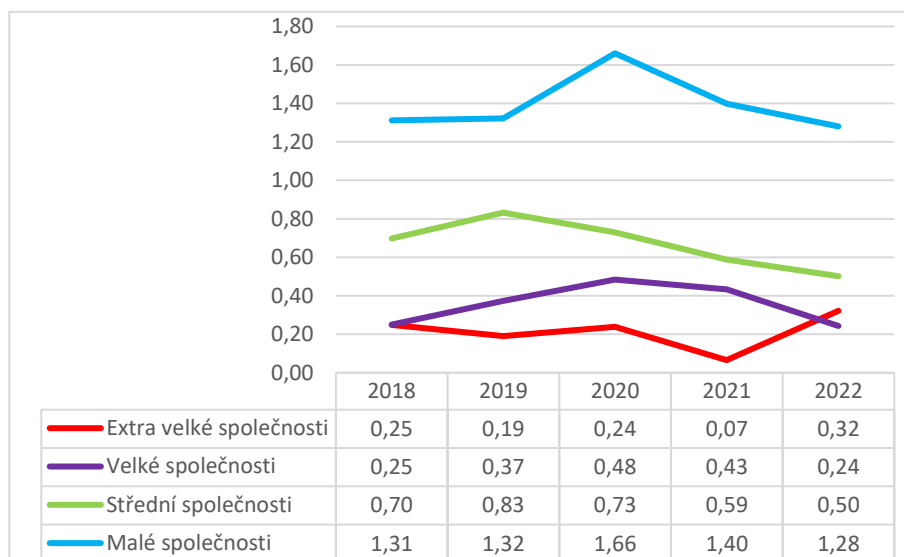
Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Poslední regresní funkce u malých společností ukazatele běžné likvidity vyjadřuje graf č. 18, kde dosahuje výsledného trendu $y = -0,0427x^2 - 0,0693x + 3,8347$. Vysvětlená variabilita proměnné touto kvadratickou funkcí činí přibližně 88 %, kdy udává přesnost popisu časové řady. To odpovídá indexu determinace rovnice $R^2 = 0,8896$, jak je definováno níže. Na grafu výše jsou také zobrazené hodnoty časové řady a její trend na následující dvě období, kdy křivka dosahuje klesajícího trendu přibližnou hodnotou v roce 2023 1,8 a přibližnou hodnotou v roce 2024 1,3.

5.5.3 Hotovostní likvidita

Hotovostní likvidita představuje, kolik krátkodobých závazků je podnik schopný zaplatit ihned ze svých finančních prostředků. Její vývoj za dané období je znázorněn v následujícím grafickém zobrazení a dále blíže popsáno.

Graf 19 Hotovostní likvidita

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Extra velké společnosti vykazují v rámci hotovostní likvidity nejhorších výsledků ve splacení krátkodobých závazků co nejdříve. U kategorie velkých společností lze zaznamenat v období od roku 2018 do roku 2020 zvyšující se růst hodnot a od roku 2021 do roku 2022 pokles hodnot. Kdy od roku 2018 do roku 2022 se hodnota změnila o 0,01. Od roku 2020 do roku 2022 u kategorie malých společností je patrný klesající trend, který v roce 2022 pokryl splacení krátkodobých závazků s hodnotou 0,50. Od roku 2018 se hodnota hotovostní likvidity snížila o 0,20. Nejlépe ze všech kategorií je na tom kategorie malých společností, které jsou schopny své krátkodobé závazky okamžitě, jelikož její hodnoty za sledované období 2018–2022 se pohybují kolem 1,28 až 1,66. Celkově lze říct, že hodnoty okamžité likvidity se u jednotlivých kategorií mohou velmi lišit, a to vyjadřuje rozdíly ve finanční stabilitě podniků.

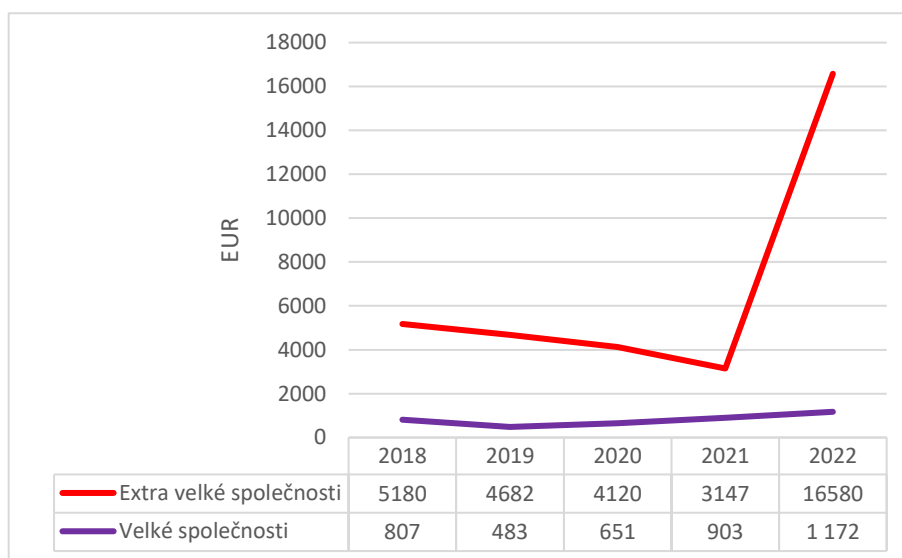
5.6 Výsledek hospodaření za běžné účetní období

Následujícím ukazatelem byl vybrán výsledek hospodaření, který slouží jako nejvýstižnější ukazatel o finanční úspěšnosti podniků poskytující účetní, auditorské služby a daňové poradenství.

Při výpočtu hodnot výsledku hospodaření pro jednotlivé velikostní kategorie a celkově sledované období byl opět využit statistický ukazatel medián, pomocí kterého lze získat správnou vypovídající hodnotu než při využití aritmetického průměru. Následující graf č. 20 vyobrazuje pouze kategorie extra velkých společností a velkých společností.

Kategorie středních a malých společností s jejich nízkými hodnotami by nebyly v tomto grafu patřičně viditelné, a proto jsou zobrazeny v samostatném grafu č. 21. Na aktuálním grafu níže, lze vidět, že výsledek hospodaření vykazoval po celé období klesající vývoj a v roce 2022, jak už bylo zmíněno výše v této práci, obsahoval odlehlé hodnoty, kvůli kterým byl právě využit medián. Naproti tomu kategorie velkých společností, vykazuje výrazně nižší hodnoty výsledku hospodaření než kategorie extra velkých společností. V následujících letech 2019 do roku 2022 se hodnota výsledku hospodaření mírně zvyšovala, přičemž z hodnoty 483 tis. EUR v roce 2019 stoupla na hodnotu 1 172 tis. EUR v roce 2022.

Graf 20 Výsledek hospodaření – medián (v tis. EUR)

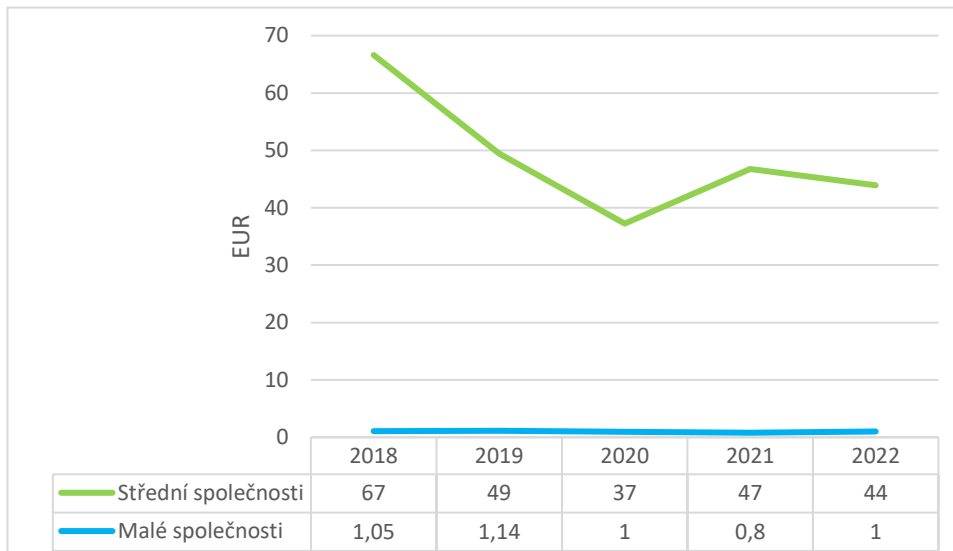

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Na grafu níže lze vidět kategorie středních společností a malých společností. Střední společnosti, kvůli své velikosti vykazují v porovnání s ostatními kategoriemi nižší hodnoty výsledku hospodaření. Za celé sledované období dochází k obdobím klesajících i rostoucích hodnot výsledku hospodaření. Nejvyšší hodnotu výsledku hospodaření dosahuje v roce 2018, a to 67 tis. EUR, zatímco nejnižší hodnotu má v roce 2020, a to 37 tis. EUR. V roce 2021 se hodnota výsledku hospodaření opět zvýšila na 47 tis. EUR, avšak v roce 2022 se opět snížila na hodnotu 44 tis. EUR. Kategorie malých společností vykazuje nejnižších hodnot výsledku hospodaření ze všech kategorií. Hodnoty za sledované období se pohybují okolo 1 tis. EUR. Například v roce 2018 hodnota dosahovala 1,05 tis. EUR, následně se zvýšila na hodnotu 1,14 tis. EUR v roce 2019, poté

se její hodnota snížila na 1 tis. EUR v roce 2020, na 0,8 tis. EUR v roce 2021 a opět se zvýšila na 1 tis. EUR v roce 2022.

Graf 21 Výsledek hospodaření – medián (v EUR)

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

6 Shrnutí finančních výsledků

Následující kapitola bude pojednávat o celkovém shrnutí finanční úspěšnosti jednotlivých velikostních kategorií ve zvoleném odvětví poskytování účetních, auditorských služeb a daňového poradenství.

6.1 Analýza ekonomických ukazatelů

Ukazatelé rentability

V rámci hrubé marže je nejvíce dominující skupinou kategorie velkých společností. Tato kategorie jako jediná ze všech kategorií dosahovala od roku 2019 do roku 2022 hodnot nad 60 %. Kategorie velkých společností měla v průměru nejlepší výsledky a velmi nízkou fluktuaci.

Upravená hrubá marže, která navíc zahrnuje také provozní náklady, ukázala, že nejlepších výsledků dosahovala kategorie extra velkých společností v rámci daného ukazatele. Extra velké společnosti sice za sledované období dosahují nejvyšších hodnot, ale vykazuje postupný klesající trend, zatímco kategorie velkých společností dosahuje rostoucího trendu a s velkou pravděpodobností v následujících letech bude lepší než kategorie extra velkých společností. Kategorie extra velkých společností i přes klesající trend vykazují nejvyšší úroveň efektivity využití provozních nákladů ve srovnání s ostatními analyzovanými společnostmi.

Ukazatel rentability tržeb ukázal, že nejstabilnější kategorií je skupina velkých společností i když za sledované období dosahuje klesajícího trendu. Kategorie extra velkých společností prokázala klesající trend v průběhu celého sledovaného období, avšak v roce 2022 došlo k výraznému navýšení finančních výnosů jedné z těchto společností, což mohlo ovlivnit celkovou dynamiku této kategorie. Kategorie malých společností dosahovala za celé období velmi stálých hodnot.

Pokud jde o rentabilitu aktiv, kategorie velkých společností se jeví jako nejlepší volba, která v rámci celého období dosahuje vyšších hodnot než ostatní kategorie s výjimkou v roce 2019, kde dosahuje o 1 % nižší hodnoty. Kategorie středních a malých společností dosahují velmi podobných hodnot za celé sledované období, které jsou velmi konstantní.

Ukazatelé aktivity

Ve sledované oblasti ukazatele obratu aktiv dosáhla nejlepších výsledků kategorie malých společností, kdy kategorie malých společností dosahovala nejvyšších hodnot ze všech kategorií. K nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2020, a to z hodnoty 0,73 na hodnotu 0,84. Od roku 2019 do roku 2022 vykazovala rostoucí trend a v následujících letech pravděpodobně bude dosahovat nejvyšších hodnot dále. Nejhorších výsledků v rámci ukazatele obratu aktiv dosahovala kategorie extra velkých společností, kdy sice vykazovala za celé období stabilitu v daném ukazateli, ale dosahovala pouze hodnot mezi 0,22 a 0,23. Kategorie velkých společností a kategorie středních společností jsou v rámci ukazatele obratu aktiv stejně úspěšné. Dosahují za celé období velmi podobných hodnot. Nelze tedy říct, která kategorie se v rámci tohoto ukazatele jeví jako úspěšnější.

Analýza likvidity

Kategorie extra velkých společností dosáhla nejvyšších hodnot ukazatele běžné likvidity, především díky nárůstu oběžných aktiv, přičemž vnitropodnikové pohledávky měly nízký podíl. Naopak nejnižší hodnoty ukazatele oběžných aktiv za celé období dosahovala kategorie velkých společností. Kategorie malých společností dosáhla hned po kategorii extra velkých společností jako druhá nejvyšších hodnot obratu aktiv.

Dalším analyzovaným ukazatelem v rámci analýzy likvidity byl ukazatel hotovostní likvidity, kde nejlepších výsledků dosahovala kategorie malých společností, které drží největší hodnotu peněžních prostředků a je nejvíce likvidní v rámci splacení krátkodobých závazků. Nejhůře likvidní je kategorie extra velkých společností, kdy dosahuje nejhorších výsledků ze všech ostatních kategorií a drží méně peněžních prostředků v porovnání s výší krátkodobých závazků.

6.2 Hospodářský výsledek

Výsledné hodnoty hospodářského výsledku budou hodnoceny a shrnuty velmi obecně. Nejlepších hodnot výsledku hospodaření za celé sledované období dosahovala kategorie extra velkých společností, kdy jeho průměrná hodnota během let 2018 až 2022 byla 6 741,8 tis. EUR za rok. Daná částka 16 580 v roce 2022 naznačuje, že tento ukazatel extrémně stoupl, což potvrzuje i graf č. 20, kde je výkyv patrný. Kategorie velkých společností za sledované období dosahovala pozitivního růstu a tento růst bude pravděpodobně v následujících letech stoupat dál. Kategorie středních společností

vykazují v rámci výsledku hospodaření výkyvy růstu a poklesu, které mohou být očekávány i v následujících letech. Nejhorších hodnot výsledku hospodaření dosahovala kategorie malých společností, kdy mají obvykle menší kapitál a omezené zdroje než společnosti větší.

6.3 Souhrnné hodnocení

Z provedené analýzy vyplývá, že kategorie extra velkých společností je nejlépe postavená ze zvoleného odvětví účetní, auditorské služby a daňové poradenství. Extra velké společnosti prokazují největší růst a dosahují nejlepších výsledků ve většině zkoumaných oblastí. Vyznačují se nejlepšími výsledky v upravené hrubé marži, která zahrnuje provozní náklady, v nákladovosti, kde kategorie extra velkých společností v poměru k výnosům využívají méně nákladů než ostatní kategorie. Další nejvyšší hodnoty dosahují v rentabilitě vlastního kapitálu, známé také jako ROE, právě díky dosahování nejvyššího výsledku hospodaření po zdanění a v neposlední řadě v běžné likviditě.

Kategorie velkých společností obsadila druhé místo, ačkoli není daleko za kategorií extra velkých společností, stále je však o trochu méně úspěšná. Tato kategorie je nejvíce finančně úspěšná za sledované období v dosahování vysokých hodnot v hrubé marži. Zároveň je úspěšná v rentabilitě tržeb, známé také jako ROS, kde při výpočtu pomocí mediánu dosahovala nejvyšších hodnot v porovnání s ostatními kategoriemi, poté i v rentabilitě aktiv neboli ukazateli ROA.

Na třetím místě se umístila kategorie malých společností, která v rámci finanční úspěšnosti dosahovala nejlepších výsledků v rámci ukazatele obratu aktiv, kdy společnosti na každé euro aktiv musí v průměru za celé období vygenerovat 83 centů. Dále generují nejlepší hodnoty pomocí ukazatele hotovostní likvidity, kdy podniky drží co nejvíce likvidní majetek.

Poslední místo obsadila kategorie středních společností, jelikož kategorie nedosáhla v žádné oblasti nejlepších výsledků a její hodnoty se většinou pohybovaly na třetí či čtvrté příčce v rámci finanční úspěšnosti podniků.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vypracovat analýzu finanční úspěšnosti podniků poskytujících účetní, auditorské služby a daňové poradenství mezi podniky různých velikostí v období 2018 až 2022. Diplomová práce je rozdělena na dvě základní části, a to na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je zpracován úvod do problematiky tématu a vysvětlené pojmosloví s ním spojené.

Práce měla stanovené dílčí cíle, kterými jsou posoudit finanční úspěšnost vybraných podniků v časové řadě, zjistit, jaké velikosti podniků jsou výkonnější na základě výsledků finanční úspěšnosti v časové řadě a závěrečně shrnout výsledky podniků v daném odvětví.

Ke zjištění finanční úspěšnosti podniků poskytujících účetní, auditorské služby a daňové poradenství byly využity finanční výkazy podniků, které byly získány z informačního zdroje Orbis společnosti Moody's Analytics Company, následně byly použity finanční ukazatele. Analýzou finanční úspěšnosti podniků vybraného segmentu bylo prokázáno, že nejvíce úspěšnou kategorií jsou extra velké společnosti, které dosahovaly u velké části většiny ukazatelů nejvyšších hodnot. Následující kategorií finanční úspěšnosti jsou velké společnosti, které dosahovaly nejlepších výsledků u méně finančních ukazatelů než kategorie extra velkých společností. U vybraných ukazatelů byla provedena regresní analýza časových řad, ze které byl zjištěn výsledek u jednotlivých kategorií do budoucna na následující dvě období pomocí spojnice trendu.

K výpočtu ukazatelů byl použit program Microsoft Excel, ze kterého pochází veškeré grafické výstupy. Závěrečná část práce byla věnována celkovému shrnutí finančních výsledků a celkovému souhrnnému hodnocení praktické práce.

Na závěr je třeba zdůraznit, že úspěch v tomto odvětví závisí na řadě faktorů, včetně efektivního řízení, strategického plánování a schopnosti přizpůsobit se měnícím se tržním podmínkám.

Seznam použitých zdrojů

- Bárková, D., Heřmanová, A. & Mauricová, I. (2016). *Účetnictví ve světle judikatury*. Západočeská univerzita v Plzni.
- BL4U (2023). *Forenzní audit – nástroj nejen pro insolvenční správce*. Dostupné 16. 01. 2024 z Forenzní audit – nástroj nejen pro insolvenční správce - BL4U.CZ
- Černohorský, J. (2020). *Finance: od teorie k realitě*. Grada.
- Český institut interních auditorů (n. d.). *Co je interní audit?* Dostupné 16. 01. 2024 z MEZINÁRODNÍ STANDARDY PRO (interniaudit.cz)
- Český statistický úřad (n. d.). *Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)*. Dostupné 25. 01. 2024 z Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) | ČSÚ (czso.cz)
- Český statistický úřad (2024). *Registr ekonomických subjektů – Export*. Dostupné 17. 03. 2024 z <https://apl.czso.cz/res/export>
- Dicksee, L. R. (1906). *Auditing: a practical manual for auditors*. Dostupné 16. 01. 2024 z Auditing; a practical manual for auditors : Dicksee, Lawrence Robert, 1864-1932 : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive
- Dvořáková, L. & Červený, J. (2011). *Úloha manažerského účetnictví při řízení hospodárnosti, účinnosti a efektivnosti podnikových procesů a výkonů*. Nava.
- Dušek, J. & Sedláček, J. (2023). *Daňová evidence podnikatelů 2023*. Grada.
- FasterCapital (2024). *Comparative Analysis: Comparative Analysis of ROA in Different Industries*. Dostupné 11. 03. 2024 z <https://fastercapital.com/content/Comparative-Analysis--Comparative-Analysis-of-ROA-in-Different-Industries.html#Comparative-ROA-Performance-Trends>
- Finanční správa (2024). *Daň z příjmů – obecné informace*. Dostupné 13.1.2024 z Obecné informace | Právnícké osoby | Daň z příjmů | Daně | Daně | Finanční správa (financnisprava.cz)
- Hoyle, J. B. & Skender C. J. (2012). *Business Accounting* (2rd ed.). Creative Commons. Dostupné 27. 12. 2023 z <https://2012books.lardbucket.org/pdfs/business-accounting.pdf>
- Hýbl, J. (2019). *EBT*. Dostupné 11. 03. 2024 z <https://www.profipodnikatelskyplan.cz/blog/pojmy/ebt>
- Chrastilová, D., Jurka, R., Šrámková, A., Vašek, L., Mattle, H., Pfaff, D., Fickel, S., & Gunten, H. (2014). *Rozvoj lidských zdrojů v oblasti certifikovaných účetní*. Komora účetních.
- Jak se stát samostatnou účetní: založení živnosti a odvody (n.d.). Dostupné 28. 12. 2023 z <https://www.svobodnaucetni.cz/jak-se-stat-samostatnou-ucetni-zalozeni-zivnosti-a-odvody/>
- Jake-James, (2023). *Kategorie účetních jednotek podle velikosti: kam patříte Vy?* Dostupné 27. 12. 2023 z <https://www.jake-james.cz/blog/velikost-ucetni-jednotky-a-povinny-audit>
- Kagan, J. (2022). *Tax Advisor – Who They are, What They do, Regulations*. Dostupné 13.01.2024 z Tax Advisor: Who They are, What They do, Regulations (investopedia.com)

- Kenton. W. (2023). *Financial Performance: Definition, How it works, and Example*. Dostupné 26. 1. 2024 z [Financial Performance: Definition, How it Works, and Example \(investopedia.com\)](https://investopedia.com)
- Kislingerová, E. (2010). *Manažerské finance* (3.vyd.). C. H. Beck.
- Knápková, A., Pavelková, D., Remeš, D. & Šteker, K. (2017). *Finanční analýza – Komplexní průvodce s příklady*. (3. vyd.). Grada.
- Komerční banka (n. d.). *EBIT*. Dostupné 11. 03. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/podpora/slovník/vyrazy-zacinajici-na-e/ebit>
- Komora auditorů České republiky (n. d.). Dostupné 16. 01. 2024 z [Poslání a smysl auditu – KOMORA AUDITORŮ ČESKÉ REPUBLIKY \(kacr.cz\)](https://www.komora-auditoru.cz)
- Komora certifikovaných účetní (n. d.). Dostupné 28. 12. 2023 z <https://www.komora-ucetnich.cz/cze/informace-komory>
- Komora daňových poradců (n. d.). Dostupné 14. 1. 2024 z [Komora daňových poradců ČR \(kdpcr.cz\)](https://www.kdpcr.cz)
- Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika*. Wolters Kluwer.
- Kudláček, P. (2023). *Hrubá, provozní a čistá zisková marže. Jaký je mezi nimi rozdíl?* Dostupné 16. 3. 2024 z <https://finex.cz/hruba-provozni-cista-ziskova-marze/>
- Kupec, V. (2021). *Audit* (2. vyd.). Vysoká škola finanční a správní.
- Liberto, D. (2022). *Auditor: What It Is, 4 Types and Qualifications*. Dostupné 20. 01.2024 z [Auditor: What It Is, 4 Types, and Qualifications \(investopedia.com\)](https://investopedia.com)
- Macková, H. (n. d.). *Personální audit ve firmě – kdy je potřeba a co od něj očekávat*. Dostupné 17. 01. 2024 z [Personální audit ve firmě – kdy je potřeba a co od něj očekávat | Helena Macková \(helenamackova.cz\)](https://www.helenamackova.cz)
- Macháček, I. (2021). *Fyzické osoby a daň z příjmů* (4.vyd.). Wolters Kluwer.
- Management Mania. (2016). *Čistý zisk – EAT (Earnings after Taxes)*. Dostupné 11. 03.2024 z <https://managementmania.com/cs/cisty-zisk>
- Management Mania, (2015). *Rentabilita aktiv (ROA – Return on Assets)*. Dostupné 16. 03. 2024 z <https://managementmania.com/cs/rentabilita-aktiv>
- Management Mania, (2016). *Rentabilita tržeb (ROS – Return on Sales)* Dostupné 16. 03. 2024 z <https://managementmania.com/cs/rentabilita-trzeb>
- Martínková, M. (2023). *Novela zákona o účetnictví od roku 2024*. Dostupné 29. 12. 2023 z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/novela-zakona-o-ucetnictvi-od-roku-2024/>
- Matthew, R. (2020). *Financial analysis 101*. Fulton Books, Inc.
- Maverick, J. B. (2021). *ROCE vs. ROI: What's the difference?* Dostupné 16. 3. 2024 z <https://www.investopedia.com/ask/answers/011215/what-difference-between-roce-and-roi.asp>
- Maaytová, A., Ochrana, F., Pavel, J., Tepperová, J., Vítek, L. & Sedmihradská, J. (2015). *Veřejné finance v teorii a praxi*. Grada.
- Máče, M. (2005). *Finanční analýza obchodních organizací – praktické příklady a použití*. Grada.

- Ministerstvo financí. (2023). *Plnění státního rozpočtu ČR za září 2023*. Dostupné 15.1.2024 z Plnění státního rozpočtu ČR za září 2023 | Ministerstvo financí ČR (mfcf.cz)
- Ministerstvo financí. (2024). *Počty živností dle oborů v jednotlivých krajích*. Dostupné 17. 03. 2024 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/pocty-zivnosti-dle-oboru-v-jednotlivych-krajich--222296/>
- Ministerstvo financí. (2024). *PŘEHLEDNĚ: Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany*. Dostupné 13.1.2024 z PŘEHLEDNĚ: Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany | Ministerstvo financí ČR (mfcf.cz)
- Ministerstvo financí. (2023). *Plnění státního rozpočtu ČR za září 2023*. Dostupné 15.1.2024 z Plnění státního rozpočtu ČR za září 2023 | Ministerstvo financí ČR (mfcf.cz)
- Müllerová, L. & Králíček, V. (2020). *Auditing pro manažery aneb jak porozumět ověřování účetní závěrky statutárním auditorem*. (4. vyd.). Wolters Kluwer.
- Müllerová, L., Králíček, V., Hindls, R., Hronová, S., Šindelář, M. & Kříž, P. (2017). *Auditing*. Oeconomica.
- Müllerová, L., & Šindelář, M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Grada.
- Novotný, P. (2007). *Základy účetnictví*. Vysoká škola ekonomie a managementu.
- Nývtlová, R. & Marinič, P. (2010). *Finanční řízení podniku – Moderní metody a trendy*. Grada.
- Orbis of Moody's Analytics Company (n.d.) *Orbis All Companies*. Dostupné z <https://orbis-r1.bvdinfo.com/version-20240325-3-1/Orbis/1/Companies/Search>
- Pevná, J. (2017). *Vybrané kapitoly z finančního řízení firmy*. Vysoká škola ekonomická v Praze.
- Pistone, P., Roeleveld, J., Hattingh, J., Pinto, J. F. & West, Craig. (2019). *Fundamentals of Taxation – An Introduction to Tax Policy, Tax Law and Tax Administration*. IBFD.
- Riebel, R. (2013). *European Professional Affairs Handbook for Tax Advisers*. CFE Dostupné z [CFE-European-Professional-Affairs-Handbook-for-Tax-Advisers_2nd-edition_2013.pdf](https://www.cfe-europe.org/Portals/0/Handbook/Handbook-for-Tax-Advisers_2nd-edition_2013.pdf) (taxadviserseurope.org)
- Růčková, P. (2021). *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. (7. vyd.). Grada.
- Skálová, J. & Suková, A. (2023). *Podvojně účetnictví*. Grada.
- Smith, A. (2017). *Bohatství národů – Pojednání o podstatě a původu*. Proxima Studio.
- Sobotková, M. (2023). *Aktuální dění v novém zákoně o účetnictví*. Dostupné 29. 12. 2023 z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/aktualni-deni-v-novem-zakone-o-ucetnictvi/>
- Souček, Z. (2003). *Úspěšné zavádění strategického řízení firmy*. Professional Publishing.
- Srpová, J., Lukeš, M., Svobodová, I., Habrmanová, B., Andera, M., Mareš, J., Dvouletý, O., & Kűchler, J. (2020). *Začínáme podnikat*. Grada.
- Synek, M., Kislíngerová, E., Dvořáček, J., Dvořák, J. & Tomek, G. (2011). *Manažerská ekonomika*. (5. vyd.). Grada.
- Široký, J. (2016). *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Wolters Kluwer.

- Šteker, K. & Otrusinová, M. (2021). *Jak číst účetní výkazy*. Grada.
- Stráník, T. (2024). *EBITDA a EBIT: Silné nástroje pro ocenění společnosti*. Dostupné 11. 3. 2024 z <https://www.lynxbroker.cz/investovani/burzovni-trhy/burzovni-informace/obchodovani-burza/ebitda-a-ebit/>
- Tamplin, T. (2023). *Introduction to Accounting*. Dostupné 17. 12. 2023 z <https://www.financestrategists.com/accounting/introduction-to-accounting/>
- Tuovila, A. (2023). *Audit: What It Means in Finance and Accounting, and 3 Main Types*. Dostupné 16.1.2024 Audit: What It Means in Finance and Accounting, and 3 Main Types (investopedia.com)
- Univerity of Mumbai (n. d.). *Introduction to Auditing*. Dostupné 16. 01. 2024 z [Introduction to Auditing | InfoBooks.org](https://www.infobooks.org/Introduction-to-Auditing/)
- URS Czech, (2020). *Pravidla pro energetický audit v roce 2020 po novele (zákona o hospodaření energií)*. Dostupné 17. 01. 2024 z [Pravidla pro energetický audit v roce 2020 po novele \(zákona o hospodaření energií\) - Novinky – URS Czech \(urs-czech.cz\)](https://www.urs-czech.cz/pravidla-pro-energeticky-audit-v-roce-2020-po-novele-zakona-o-hospodaren-i-energi-i)
- Vančurová, A. & Zídková, H. (2022). *Daňový systém ČR 2022*. Wolters Kluwer.
- Veřejný rejstřík a sbírka listin (2024). *Výroční zpráva 2022H BDO CZ*. Dostupné 17. 03. 2024 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=76518977&subjektId=265762&spis=248647>
- Vlčková, M. (2020). *Základní principy a postupy v účetnictví*. Wolters Kluwer.
- Vochozka, M., Ezrová, H., Kafka, T., Mulač, P., Mulačová, V., Opekarová, L., Pártlová, P., Tuček, J. & Váchal, J. (2012). *Podniková ekonomika*. Grada.
- Vochozka, M. (2020). *Metody komplexního hodnocení podniku*. (2. vyd.). Grada.
- Vyhláška č. 140/2021 Sb., o energetickém auditu
- Vychopeň, J. (2023). *meritum Daň z příjmů 2023*. Wolters Kluwer.
- Wagner, J. (2009). *Měření výkonnosti – Jak měřit, vyhodnocovat a využívat informace o podnikové výkonnosti*. Grada.
- Webster, H. W. (2004). *Accounting for managers*. Briefcasebooks. http://www.untagsmd.ac.id/files/Perpustakaan_Digital_1/ACCOUNTING%20Accounting%20For%20Managers.pdf
- Zavadský
- Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
- Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daní, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 406/2000 sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zedníček, J. (2023). *Pohotová likvidita – definice, vzorec a výpočet*. Dostupné 16. 03. 2024 z <https://janzednicek.cz/pohotova-likvidita-definice-vzorec-a-vypocet/>

Seznam tabulek

Tabulka 1 Kategorizace účetních jednotek	11
Tabulka 2 Kategorizace účetních jednotek	12
Tabulka 3 Kategorizace účetních jednotek	15
Tabulka 4 Vztah finančního a manažerského účetnictví	16
Tabulka 5 Ukazatele rentability	44
Tabulka 6 Ukazatele aktivity	45
Tabulka 7 Ukazatele likvidita	46
Tabulka 8 Horizontální analýza aktiv – extra velké společnosti (v %)	47
Tabulka 9 Horizontální analýza pasiv – extra velké společnosti (v %)	48
Tabulka 10 Horizontální analýza VZZ – extra velké společnosti (v %)	49
Tabulka 11 Horizontální analýza aktiv – velké společnosti (v %)	50
Tabulka 12 Horizontální analýzy pasiv – velké společnosti (v %)	51
Tabulka 13 Horizontální analýza VZZ – velké společnosti (v %)	52
Tabulka 14 Horizontální analýza aktiv – střední společnosti (v %)	54
Tabulka 15 Horizontální analýza pasiv – střední společnosti (v %)	54
Tabulka 16 Horizontální analýza VZZ – střední společnosti (v %)	55
Tabulka 17 Horizontální analýza aktiv – malé společnosti (v %)	57
Tabulka 18 Horizontální analýza pasiv – malé společnosti (v %)	58
Tabulka 19 Horizontální analýza VZZ – malé společnosti (v %)	59
Tabulka 20 Zlaté bilanční pari pravidlo (v Kč)	61
Tabulka 21 Zlaté bilanční pravidlo (v Kč)	62
Tabulka 22 Nákladovost (v EUR)	67
Tabulka 23 Rentabilita aktiv (v %)	68
Tabulka 24 Rentabilita aktiv – medián (v %)	69
Tabulka 25 Rentabilita vlastního kapitálu (v %)	70

Tabulka 26 Obrat aktiv	74
------------------------------	----

Seznam obrázků

Obrázek 1 Strategie KDP ČR	24
Obrázek 2 Klíčové otázky a oblasti finančního řízení	38

Seznam grafů

Graf 1 Hrubá marže	63
Graf 2 Upravená hrubá marže.....	64
Graf 3 Rentabilita tržeb.....	65
Graf 4 Rentabilita tržeb – medián.....	66
Graf 5 Rentabilita aktiv – medián.....	69
Graf 6 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – extra velké společnosti	71
Graf 7 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – velké společnosti	71
Graf 8 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – střední společnosti	72
Graf 9 Regresní funkce rentability vlastního kapitálu – malé společnosti	73
Graf 10 Regresní funkce obrátu aktiv – extra velké společnosti	75
Graf 11 Regresní funkce obrátu aktiv – velké společnosti	76
Graf 12 Regresní funkce obrátu aktiv – střední společnosti.....	76
Graf 13 Regresní funkce obrátu aktiv – malé společnosti	77
Graf 14 Běžná likvidita.....	78
Graf 15 Regresní funkce běžné likvidity – extra velké společnosti	79
Graf 16 Regresní funkce běžné likvidity – velké společnosti	79
Graf 17 Regresní funkce běžné likvidity – střední společnosti	80
Graf 18 Regresní funkce běžné likvidity – malé společnosti	81
Graf 19 Hotovostní likvidita	82
Graf 20 Výsledek hospodaření – medián (v tis. EUR)	83
Graf 21 Výsledek hospodaření – medián (v EUR)	84

Seznam příloh

Příloha A: Charakteristika daní

Příloha B: Finanční výkazy – extra velké společnosti

Příloha C: Finanční výkazy – velké společnosti

Příloha D: Finanční výkazy – střední společnosti

Příloha E: Finanční výkazy – malé společnosti

Příloha A: Charakteristika daní

Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je zpravidla fyzická osoba, která má příjmy zvyšující majetek podniku, které jsou předmětem daně. Poplatníky dělíme na dvě skupiny, a to na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňovými rezidenty se rozumí poplatníci, kteří mají na území ČR trvalé bydliště nebo se obvykle na území ČR zdržují více jak 183 dní a mají daňovou povinnost, která se vztahuje na příjmy ze zdrojů na území ČR i na příjmy ze zdrojů plynoucí ze zahraničí. Daňovými nerezidenty jsou poplatníci, kteří nemají na území ČR trvalé bydliště, na území ČR se zdržují méně jak 183 dní a mají omezenou daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy ze zdrojů, které plynou z území ČR (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 2; Macháček, 2021).

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou dle (§ 3) ZDP, které ve své knize zmiňuje autor Vychopeň (2023, s. 31).

„Příjmy ze závislé činnosti (§ 6)

Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)

Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)

Příjmy z nájmu (§ 9)

Ostatní příjmy (§10).“

V rámci daňového zákona jsou zmíněné i příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmu fyzických osob a příjmy osvobozené od daně z příjmů fyzických osob.

Zdaňovacím obdobím u daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Daňové priznání má povinnost podat každá fyzická osoba, která měla v předchozím zdaňovacím období příjmy, které jsou předmětem daně vyšší jak 50 000 Kč. Základem daně z příjmů fyzických osob je rozdíl mezi příjmy z podnikatelské činnosti a výdaji, které jsou prokazatelně vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Vychopeň, 2023).

Daň je vypočítána ze základu daně a sazba daně je určena dle § 16 odst. 1 ZDP, kterými jsou:

- 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a
- 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy.

Od roku 2024 je hranice pro překročení základní sazby (15 %) snížena, a to na 36násobek průměrné mzdy (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Daň z příjmů právnických osob

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob jsou dle § 17 odst. 1 ZDP jsou právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond upravující investiční společnosti, podfond akcie společnosti, penzijní fond společnosti, svěřenecký fond, jednotka založena poplatníkem a fond ve správě Garančního systému finančního trhu. Stejně jako tomu je u poplatníků daně z příjmů fyzických osob je tomu stejně i u poplatníků daně z příjmů právnických osob, které se dělí na daňové rezidenty nebo daňové nerezidenty. Daňový rezidenti mají na území ČR sídlo nebo místo svého vedení a daňová povinnost jim plyne ze všech příjmů, které plynou z území ČR a ze zdrojů v zahraničí. Daňový nerezidenti nemají na území ČR sídlo a jejich daňová povinnost jim plyne pouze ze příjmů plynoucí na území ČR (Vychopeň. 2023).

Stejně jako tomu bylo u daně z příjmů fyzických osob, je tomu opět i u daně z příjmů právnických osob. Předmětem daně jsou veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a činnosti spojené s tím, jak společnost nakládá s majetkem účetní jednotky (Vychopeň, 2023).

Zdaňovacím obdobím se rozumí časový úsek, za který účetní jednotky stanovují daňovou povinnost daně z příjmů právnických osob, kterými jsou:

- „kalendářní rok (se rozumí jako 12 po sobě jdoucích měsíců začínající měsícem leden a je nejčastějším zdaňovacím obdobím),
- hospodářský rok (se rozumí jako 12 po sobě jdoucích měsíců, který může začít jakýmkoliv měsícem)
- období od rozhodného dne fúze nebo rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na společníka do konce kalendářního či hospodářského roku, ve kterém se přeměna nebo převod staly účinnými, nebo
- účetní období, které je delší než 12 po sobě jdoucích 12 měsíců“ (Finanční správa, 2024).

Sazba daně z příjmů je důležitým faktorem, který ovlivňuje daňovou povinnost poplatníka. Je proto velmi důležité ji dokázat spočítat, aby poplatník zaplatil správnou částku daně. V ČR se daň z příjmů právnických osob dělí na dvě kategorie:

Pevná sazba – 19 %, která platí pro všechny právnické osoby

Poměrná sazba – procentuální podíl daně k základu daně, používá se pouze u samostatného základu daně, pouze u poplatníků, které jsou daňovými rezidenty jiného státu a v ČR mají stálou provozovnu (Finanční správa, 2024; Vančurová & Zídková, 2022).

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty má vazbu na důchod poplatníka nepřímou, tzv. poplatník daň neplatí přímo ze svého důchodu neboli příjmu, ale daň je přenesena prostřednictvím zvýšení ceny. U daně z přidané hodnoty rozlišujeme dva subjekty, kteří odvádějí daň:

Poplatník – fakticky platí daň

Plátce – daň do státního rozpočtu za poplatníka pouze odvádí (Kubátová, 2018).

„Daň z přidané hodnoty je univerzální nepřímou daní“ (Hejduková & Pavlásek, 2010).

Základní podstatou daně z přidané hodnoty (DPH) je daň, která se platí z hodnoty přidané dodavatelským subjektem. Přidanou hodnotou se rozumí rozdíl mezi cenou, za kterou plátce DPH dodává zboží nebo poskytuje služby, a cenou, za kterou nakupuje zboží a služby, které jsou nezbytné pro jeho ekonomickou činnost (Široký, 2016).

Předmětem DPH se dle § 2 odstavce 1 ZoDPH rozumí:

- „dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu s místem plnění v tuzemsku osobou povinnou k dani nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.“ (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Sazby daně z přidané hodnoty dle § 47 odstavce 1 ZoDPH u zdanitelného plnění nebo přijaté úplaty jsou změněny s účinností od 1.1.2024 na:

- základní sazbu daně ve výši 21 %

- sníženou sazbu daně ve výši 12 %

Tehdejší snížené sazby první snížená sazby DPH 15 % a druhá snížená sazba DPH 10 % jsou tak sjednocené do snížené sazby 15 %. U některých služeb došlo k přesunu z 15 % sazby DPH do 21 % sazby DPH (Ministerstvo financí, 2024).

Daň z přidané hodnoty je velmi důležitou daní pro státní rozpočet, jelikož vytváří druhou nejvyšší položku příjmů státního rozpočtu, která od ledna do září 2023 měla hodnotu 260,73 miliard Kč. Nejvyšší položku příjmů tvoří výběr pojistného (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Ostatní daně

Mezi přímé daně se mimo daní z příjmů dále řadí následující typy daní, které budou blíže vypsány.

Daň z nemovitých věcí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, který se dále dělí na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Obě daně jsou vykazovány společně v jednom daňovém přiznání.

Silniční daň je upraven zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, kdy tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie. Předmětem daně je zdanitelné vozidlo, kterým se rozumí vozidla kategorie N2 a N3 a jejich přípojná vozidla kategorie O3 nebo O4.

Následující popsané daně se řadí mezi nepřímé daně stejně jako výše popsaná daň z přidané hodnoty.

Spotřební daně upravuje zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, který se zabývá vybranými výrobky, jako jsou minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty a tabákové výrobky, které jsou předmětem daně z tabákových výrobků. Mezi spotřební daně se řadí: daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproduktů, daň z tabákových výrobků, daň ze zahříváných tabákových výrobků, daň z ostatních tabákových výrobků, daň z výrobků souvisejících s tabákovými výrobky a daň ze surového tabáku.

Energetické daně nebo také ekologické daně jsou upraveny zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, které se dále dělí na daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny.

Příloha B: Finanční výkazy – extra velké společnosti

1) Aktiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	180 004	194 220	199 352	206 976	255 368
Oběžná aktiva	87 977	81 008	88 939	92 520	132 849
Pohledávky	5 579	5 649	7 648	8 691	13 154
Peněžní prostředky	3 137	2 865	4 160	5 210	7 366

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

2) Pasiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	180 004	194 220	199 352	206 980	255 368
Vlastní kapitál	2 278	2 300	6 958	7 337	2 424
Dlouhodobé závazky	104 342	100 269	105 282	55 606	111 039
Krátkodobé závazky	12 574	15 071	17 419	79 258	22 885

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

3) Výkaz zisku a ztráty

	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat	39 536	41 909	42 465	45 467	57 582
Tržby z prodeje výrobků a služeb	41 221	43 524	43 865	47 531	57 869
Výkonová spotřeba	17 568	19 195	19 127	20 782	26 430
Ostatní provozní náklady/výnosy	18 768	20 745	20 625	21 987	27 724
Provozní VH	3 200	1 970	2 713	2 697	3 428
Finanční výnosy	7 944	2 084	-273	1 768	63 085
Finanční náklady	14 085	8 390	9 245	16 421	80 266
Finanční VH	6 140	6 306	9 518	14 653	17 181
VH před zdaněním	11 144	4 054	2 441	4 465	66 513
Daň z příjmu	969	832	1 016	977	1 279
VH po zdanění	10 175	3 222	1 570	3 488	65 234

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Příloha C: Finanční výkazy – velké společnosti

1) Aktiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	26 712	26 805	27 776	29 040	30 801
Oběžná aktiva	8 637	8 318	8 660	10 524	11 379

Pohledávky	3 666	2 375	2 350	1 750	2 413
Peněžní prostředky	1 551	2 246	2 675	3 119	2 055

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

2) Pasiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	26 712	26 805	27 776	29 040	30 801
Vlastní kapitál	4 928	7 082	6 834	7 101	6 458
Dlouhodobé závazky	8 740	5 774	6 534	6 032	5 634
Krátkodobé závazky	6 178	6 002	5 523	7 185	8 453

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

3) Výkaz zisku a ztráty

	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat	11 752	11 711	10 553	12 075	15 502
Tržby z prodeje výrobků a služeb	10 869	10 492	10 142	11 714	15 233
Výkonová spotřeba	4 869	4 230	4 050	4 598	6 054
Ostatní provozní náklady/výnosy	5 971	6 736	5 595	6 631	8 396
Provozní VH	912	542	811	979	1 051
Finanční výnosy	5 345	4 734	2 170	2 197	1 699
Finanční náklady	2 700	437	335	578	952
Finanční VH	2 181	3 823	1 671	1 499	666
VH před zdaněním	3 093	4 365	2 482	2 477	1 717
Daň z příjmu	242	213	226	237	263
VH po zdanění	2 878	4 187	2 292	2 264	1 479

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Příloha D: Finanční výkazy – střední společnosti

1) Aktiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	2 676	3 021	2 802	3 159	3 406
Oběžná aktiva	879	1 113	997	1 043	1 158
Pohledávky	209	228	192	239	246
Peněžní prostředky	332	478	384	344	305

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

2) Pasiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	2 677	3 021	2 802	3 150	3 396
Vlastní kapitál	303	357	310	265	230
Dlouhodobé závazky	699	730	737	823	970
Krátkodobé závazky	477	574	527	586	608

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

3) Výkaz zisku a ztráty

	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat	1 188	1 293	1 167	1 477	1 775
Tržby z prodeje výrobků a služeb	1 100	1 183	1 087	1 372	1 630
Výkonová spotřeba	582	607	531	673	797
Ostatní provozní náklady/výnosy	511	603	551	640	825
Provozní VH	69	73	78	152	141
Finanční výnosy	167	280	238	215	298
Finanční náklady	275	392	347	332	439
Finanční VH	54	42	50	53	64
VH před zdaněním	236	353	316	369	439
Daň z příjmu	26	29	28	37	39
VH po zdanění	217	331	294	337	407

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Příloha E: Finanční výkazy – malé společnosti

1) Aktiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	111	119	91	87	90
Oběžná aktiva	73	73	56	54	55
Pohledávky	12	12	11	11	11
Peněžní prostředky	25	28	27	29	28

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

2) Pasiva

	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	94	119	90	87	90
Vlastní kapitál	16	16	16	17	18
Dlouhodobé závazky	28	51	39	30	30
Krátkodobé závazky	19	21	16	21	22

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

3) Výkaz zisku a ztráty

	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat	90	91	80	83	86
Tržby z prodeje výrobků a služeb	84	87	77	78	83
Výkonová spotřeba	41	43	38	38	40
Ostatní provozní náklady/výnosy	44	43	38	41	42
Provozní VH	5	5	5	6	6
Finanční výnosy	-3	8	4	-1	1
Finanční náklady	10	43	25	11	9
Finanční VH	7	2	2	4	1
VH před zdaněním	2	14	10	5	7
Daň z příjmu	2	2	2	2	2
VH po zdanění	1	12	8	4	6

Zdroj: Orbis of Moody's Analytics Company (2024), Vlastní zpracování

Abstrakt

Matějková, A. (2024). *Finanční úspěšnost podniků poskytující účetní, auditorské služby a daňové poradenství* [Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: Finanční úspěšnost, časová řada, analýza, účetní závěrka, finanční ukazatele

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku finanční úspěšnosti podniků poskytující účetní, auditorské a daňové poradenství. Cílem bylo zjistit jaká velikostní kategorie byla v daném odvětví finančně nejúspěšnější za pomoci příslušně zvolených finančních ukazatelů. Analýza je založena na finančních výkazech podniků získaných z informačního zdroje Orbis společnosti Moody's Analytics Company. Vyhodnocení práce probíhalo pomocí finančních ukazatelů zpracované v časové řadě. Výsledky naznačují, že extra velké společnosti dosahují významně lepších výsledků ve srovnání s ostatními velikostními kategoriemi. V závěru práce jsou shrnuty veškeré finanční ukazatele a souhrnné hodnocení.

Abstract

Matějková, A. (2024). *Financial success of companies providing accounting, auditing and tax advisory services* [Master's Thesis, University of West Bohemia].

Key words: Financial success, time series, analysis, financial statements, financial indicators

This thesis focuses on the financial success of companies providing accounting, auditing and tax consulting services. The aim was to determine which size category was the most financially successful in the industry using appropriately selected financial ratios. The analysis is based on the financial statements of the companies obtained from Moody's Analytics Company's Orbis information source. The evaluation of the work was carried out using financial ratios processed in time series. The results suggest that extra-large companies perform significantly better compared to other size categories. The paper concludes with a summary of all financial ratios and a summary evaluation.